

FEDERAL ALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7.-FF
BELÇİKA: 50.-BF
HOLLANDA: 3.-G
İNGİLTERE: 70 Pence
DANİMARKA: 10.-KRN
İSVEÇ: 8.-KRN
AVUSTURYA: 20 S
İSVİÇRE: 2,5 Sfr

Türkiye Postası

Postvertriebsstück Gebühr bezahlt A1319D

24. AUGUST 1984
NUMMER: 38
15 GÜNLÜK GAZETE
Adres: Donau Str.1
1000 Berlin 44
Tel.: 030/624 60 92

Sein Kampf

„Verehrte Landsleute!

Ich habe heute das Vergnügen, Ihnen mitzuteilen, daß wir ein Gesetz unterzeichnet haben, das die Sowjetunion für vogelfrei beginnen mit der * Rußlands.“

erklärt. Wir in fünf Minuten Bombardierung

* 1. NOV. 9. 12. 4. 1984.
370 km.
Aussen Redigiert
sonnen-montagen
produktionen
verlag
verlag
verlag

Ronald Reagan'ın "mikrofon provası" sırasında söylediklerine tepki olarak Federal Almanya'da yayınlanan Unsere Zeit gazetesi tam sayfa büyüklüğünde, yukarıda sunduğumuz "poster"i yayınladı. Hitler'in "Mein Kampf" (Kavgam) eserinden esinlenilerek "Sein Kampf" (Kavgası) başlığını taşıyan posterde Reagan'ın sözlerini Almanca çevirisi yer alıyor. Bir de ona pek yakışan bir büyük klenimiş...

Anti-demokratik uygulamalara örnek isteyen askeri yargıca yanıt: "Başbakanın dilekçemizle ilgili basın toplantısındaki sözlerine yayın yasağı kondu. Bir Başbakanın sözlerine de yayın yasağı konulabiliyorsa bu ülkede olanlar acaba nasıl nitelenebilir?"

Dava başladı... Aydınlar rejimi yargılıyor !

"Aydınlar Bildirisi"nin hazırlanmasında önyak oldukları ve imzalamasını örgütledikleri iddiasıyla haklarında dava açılan 56 aydın, Ankara Sıkıyönetim Mahkemesi'nde yargılanmaya başladılar. Aralarında Aziz Nesin, Profesör Hüsnü Güksel, Profesör Cahit Talas, Doçent Yalçın Küçük, İlhan Selçuk, Murat Belge, Aykut Tuğut Kızan gibi ülkemizin en seçkin aydınlarının bulunduğu 56 sanık, daha ilk duruşmada, sıkıyönetim mahkemesini bir den-krasi' kılıbisine döndürdüler. Ay-ın, 1984 ve 1985

Reagan'ın mikrofon provasının anlamı: Savaşı ABD istiyor ve ABD savaş istiyor

● Yazısı 9. Sayfada

"İşverenler Federal Almanya'da yeni işyerleri yaratacak yatırımları gıriceklerine, karlarını yurtdışındaki sermaye piyasasına yönettiriyorlar ve ekonomik gelişmeyi engelliyorlar." İki hafta kadar önce, bir bildiri yayımlanarak bu görüşü öne süren Alman Sendikalar Birliği (DGB), hem beklenen ekonomik canlanmanın bir türlü gerçekleşmeyişinin suçunu Nisan-Haziran aylarındaki grevlere yüklemeye kalkışan Hükümet'e ve büyük sermayeye cevap veriyor, hem de Hükümet'i 5 yıl içinde 50 milyar Mark'lık bir yatırım programını uygulayarak artan işsizliği frenlemeye çağırıyordu.

DGB'nin savundukları görüşler, bir yanıyla şu günlerde üzerinde çok konuşulan **"ekonomik bunalmış aşılıyor mu, yoksa daha da mı derinleşiyor?"** tartışmasıyla ilgilidir. Öbür yanıyla da gene şu günlerde televizyon ve radyolarla dinlediğimiz, gazetelerde okuduğumuz **"ABD'nin bütçe açıkları", "yükselecek faizler", "Dolar'ın diğer paralar karşısında sürekli değer kazanması"** ve **"Batı Avrupa'dan ABD'ye sermaye akışı"** gibi geniş yajınla izlenmesi ve anlaşılması zor **"esrarengiz"** ekonomik olayları ilgilidir.

Amma ne kadar **"anlaşılmaz"** ve **"esrarengiz"** görünüre görünsün dört yildan beri süren ve daha şimdiden gelişmiş kapitalist ülkelerde 34 milyon işsiz yatırımsız olan ekonomik bunalmış neden bir türlü hafiflemeyişi ve **"geldi-gelcek"** denen ekonomik canlanmanın neden bir türlü gelmediğini bilmiyoruz. Yoksa, **"işçiler grev yomasadya, işsizlik çoktan azalardı"** ya da **"işverenlerin karlarını artıracak önlemler alınmazsa yatırımlar elbet-**

Bunalmış neden bitmiyor ?

Ahmet KARDAM

te artmaz" biçimindeki masallara inanmaktan başka ne yapılabilir?

Sorun doğrudan doğruya Reagan yönetiminin yürütmekte olduğu silahlanma yarışıyla ilgilidir. Bugünkü ABD yönetiminin 1982'den 1989'a kadarki 7 yıl için öngördüğü silahlanma harcamaları, ABD'nin son 65 yıldır yapmış olduğu tüm silahlanma harcamalarından daha fazladır. Reagan'ın yalnızca içinde bulunduğumuz 1984 yılı için öngördüğü silahlanma harcamaları, 250 milyar Dolar'ı aşılıyor. Örneğin, Türkiye'nin bir yılda tüm ihracatından elde ettiği dövizin 34-35 misli bir miktardır!

Nasıl bulunur bu kadar para? Nitekim, normal devlet bütçesi yetmiyor buna. Silahlanma harcamalarıyla birlikte hızla artan devlet bütçesindeki açıklar, borçlanma yoluyla kapatılıyor. Öyle ki, bugün ABD'nin kredi piyasasındaki bütün borçların yüzde 60'ını devlet borçları oluşturuyor. Reagan silahlanma harcamalarını karşılayabilmek için sürekli para aradıkça, paranın fiyatı olan faizler de sürekli yükseliyor. Faizler yükseldikçe, ABD devletin borç vermek gittikçe daha da karlı bir iş haline geliyor. Faizler böyle yükselirken ve tatlı karlar getirirken, büyük sermaye çevreleri paralarını neden yeni işyerleri yaratacak, ama kendilerini

onandırsa, yeni canlanma sağlanırsa, bu nedenle öden veremeksizin iddianameyi yuttuylayan "sanık" Tardan Arız Nesin, "Bu dava"ı açmaları teşvik ederim. Bir önceki dilekçede açıkladığımız diğer şeyler burada açıklık kazanacaktır" dedi. Nitekim duruşma boyunca "sanıklar", Türkiye'deki rejimin niteliğini "açıkça kavuşturam" ırmakla vererek iddianameyi yuttuyladılar. Bu arada Türkiye'deki aydınlarla dayanışma amacıyla Batı Avrupa ülkelerinde başlatılan ve bu ülkelerdeki en seçkin aydınların imza koydukları dayanışma eylemi de nicel ve nitel anlamda büyük boyutlara ulaştı.

● Yazısı 3. ve 16. Sayfalarda

daha az kar getirecek üretken alanlara yatırımsız? Kar nerede daha yüksek, para da braya...

Durum bu oluncu, Amerikan sermayesi gibi Batı Avrupa sermayesi de yatırım yapmak yerine, ABD devletine borç vermeyi tercih ediyor. Gelişmiş kapitalist ülkelerdeki 34 milyon işsiz **"ekonomi canlandı-canlıları"** masallarını dinleye dursun, paralar ABD sermaye piyasasına, oradan Reagan Hükümeti'nin bütçesine, ardından da **"büyüyen Sovyet tehdidini yok etmek için"** harıl harıl çalışan Amerikan silah tedarikçilerinin kasalarına...

Silahlanma yarış bu kadar tatlı ve zahmetsiz kâr getirdiği, değil Batı Avrupa'ya 600 atom füzesi yerleştirilmesi, dünyanın füze yerleştirilmediği bir kara toprağı kalmasa dahi, ilvan hikayesine dönen **"Sovyet tehdidi"** masalı biter mi hiç? Bitmiyor zaten. Bitmeyince de ne ekonomik bunalmış, ne de işsizliğin sonu görünüyor.

Kısacası, ABD yönetimi müttफी olan NATO devletlerini yalnızca her yıl yükselen bir silahlanma harcamasının altına sokmakla kalmıyor. Kendi dev silahlanma harcamalarının önemli bir bölümünü de **"devlet bütçesi açıkları"** ve **"yüksek faiz politikası"** ile Batı Avrupa ülkelerine ve bu ülkelerin emekçi sınıflarına ödettiyor.

İşte, Reagan'ın ve onun dümen suyu içinde giden NATO üyesi devletlerin yıl açtıkları bu çılgına silahlanma yarışını, yalnızca dünyayı bir nükleer felaketin eşiğine getirmekte kalmıyor, aynı zamanda ekonomik bunalmış kronik bir karakter taşımasına yol açarken, milyonlarca milyonlarca insan da işsizliğe ve yoksulluğa mahkum ediyor.

Gençler arasında işsizlik dev rakamlara ulaştı

F. Almanya'da 382 bin genç meslek eğitiminden yoksun

Federal Almanya'da gençlerin bir meslek öğrenmek üzere pratik eğitimi görebilecekleri işyeri bulma şansları kimi bölgelerde sıfıra indi. Yüzbinlerce genç ne bir meslek öğrenebiliyor ne de işsizlik parasından ya da yardımdan yararlanabiliyor. Buna karşılık genç işsizlerle ilgili sayılar verileri Federal Ekonomi Bakanlığı **"İdeolojik amaçlı rakamlar"** diyerek sırtını çeviriyor. 60'lı yıllardan bu yana sosyal yardım almak zorunda kalan gençlerin sayısı tam dört kat artarak 200 bine ulaştı.

● Yazısı 7. Sayfada

Los Angeles'de ticaret vardı... Dört sosyalist başkentte spor! Sayfa 10'da

İşçi olmak istiyoruz, işçi! Mehmet Ünal'ın röportajı Sayfa 12-13'de

Bir freze tezgahı nasıl askeri sır oldu? A. Derin Sayfa 6'da

Çalışma Meclisi ve kırım tazminatı konusu Mehmet Karaca Sayfa 4'de

"Türkiye'ye uyum eğitimi" gören, kesin dönüşçülerin çocukları rejimle tanışıyor ve hırpalanıyor

Türkiye'ye kesin dönüş yapan emekçilerin çocukları için Milli Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenen eğitim seminerleri, küçük çocukların ruh sağlığını sakatlayacak derecede sert önlemlerle ve işçi disiplini andırıran kurallarla sürüyor. Boğucu yaş sürecinde erkek çocukları kesin giyim kuralı takmaları isteniyor. Kız-erkek öğrenciler ayrı oturtuluyor. Saçları kısa kestiriliyor. Çiğ öğrencilerin tişört ya da kısa etek giymelerine karşı yasaklar konuluyor. Kısacası gencecik gurube çocukları Evren-Özal rejimi ile tanışıyorlar...

● Yazısı 6. Sayfada

ŞU BİZİM TÜRKİYE

Araplar sayesinde kuşlar da milyoner oldu

Türkiye'de 25 milyona kuş, 150 bine balık satılıyor desek inanır mısınız? 1984 Türkiye'sinde, zeytin, peynir, bulgur, et, sıradan giyim piyasası can ağlıyor, müşteri bulamıyor ama akla gelmedik lüks tüketim maddelerinin satışları hiç fena değil. Özellikle bu yaz Türkiye'ye akın eden zengin Arap turistler kimi piyasaları canlandırmış durumdadır. Örneğin, İstanbul'da Yeni Cami'nin arkasındaki kuş ve akvaryum balığı pazarına bereket yağıyor. Burada Arap ülkelerinden gelen zenginlerin çok rağbet ettiği şahinlerin tanesi 25 milyon liraya satılıyor. Papağan'ın küçüğü, konuşan Muhabbet kuşlarının tekinin fiyatı 1 milyon lira. Muhabbet için 2 kuş gerektiğinden alıcının 2 milyona kıyması lazım. Bülbül nedense ucuz: Çifti 50 bin lira. İsteyene mükemmasından aslan yavrusuna kadar her türlü "tüks" hayvan da var. Akvaryum balıklarına gelince, çifti 10 bin liradan 150 bin liraya kadar balık var. Kısaca, "orta direk" denen emekçi halkın her sabah uyanıldığında o gün ne yiyeceğini düşündüğü Türkiye'de, şikayet etmeyen tek esnaf, dar kesiime seslenen lüks abur cubur satıcısıdır.

Artık aylar bile değişik oynuyor

Türkiye'de "Orta Direk" adlı yakıştırılan dar gelirli emekçi halkın acıları ayı oynatıcılara bile ilham vermiş durumda. Klasik ayı oyunlarının artık ilgi çekmediğini ve ayıyı bile beslemeye hale geldiğini gören Edirneli açıkgoz ayı oyuncistisi, ayısını da politikaya ve toplumsal eleştiriyeye katmaya karar verdi. Eskiden "kadınlar hamamda nasıl bayılır," veya "kızlar nişanlılarını görünce ne yapar" sorularıyla bayılma taklidi

Ayı oynatmada yenilik

İş adamları hızlanıyor !

Herşeyin özelleştiği ve halk için değil ama parababaları için herşeyin serbestleştiği Türkiye'de özel kişilere uçak alma ve işletme izni de yasalandı. Gazeteler şimdi işadamlarımızın hızlanacaklarını bildiriyorlar. 12 Eylül rejiminin yükselttiği faşizmin en büyük destekçisi sermaye gruplarından olan ENKA Holding yönetim kurulu başkanı Şarik Tara özel uçak alacağını açıklarken, Alarko Holding de özel uçak alacağını bildirdi. Hem nahine hem muhına giden ama 12 Eylül rejiminin başından beri pek hoşnut olduğuna gizlemeyen Sabancı, bu işi henüz erken bulduğunu, ileride düşüneceğini söylüyor. Parababalarının özel uçak sahibi olmaya başlamaları Türkiye'deki ekonomik ve toplumsal gidişin bir simgesi. Sermaye hıznarları ve yükselirken, geniş emekçi yığınları o ölçüde yavaşlıyor ve geriliyor.

Evren'le Özel sınıfta kalacak

MSP'nin tutucu yobaz kanadına yakınlığıyla tanınan Millî Eğitim Bakanı Vehbi Dinçerler, okullara evlilik dersi konulacağını açıkladıktan sonra, şimdi de okullarda demokrasi dersi okutulacağını müjdelendi. Bakan Sosyal Bilgiler dersini dört kitaba ayıracıklarını, Millî Tarih, Millî Coğrafya, Aile Bilgisi dersleri yanında Demokrasi'nin de bir dördüncü ders ve kitap olarak sosyal bilgiler bütünlüğü içinde okutulacağını anlattı.

Şimdi Evren'le Özel ve tüm 12 Eylülcüler yaşlarının ilerlemiş olmasına ve okula gitmediklerine dua ediyorlar. Yoksa sınıfta kalmayı okullardan tard edilebilirler. Öte yandan merak edilen konu "demokrasi dersini kimin vereceği, kitabını kimin yazacağı, bunun ne menem bir demokrasi olacağı, ve de bu dersi haksızlıkla okutan öğretmenin tutuklanıp tutulmamacığı..."

Bir de sormak gerekiyor: Acaba Şili'den Brezilya'dan, Pakistan'dan, Filipinler'den öğretmen ithal ederek mi zorluk aşılacak diye?

Yaz sıcakında kış korkusu

Türkiye'de dar gelirliilerin en büyük derterlerinden biri de ısımaktır. Orta katmanlara mensup ailelerin oturdukları apartmanlarda Fuel Oil ile yerden kaloriferler çoktan kapatıldı ve yerlerini sobalar aldı. Ancak, derter bitmiş değil. Dar gelirli vatandaşların evlerini ancak ortalama iki aylık maaşlarını tümüyle ısıtmaya ayırmaları sağlanılabilecek. "Milliyet" gazetesinin yaptığı bir araştırmaya göre, bir ailenin iki odasını ısıtmaya ısıtılabilir için bu kış 50 bin lira ayırması gerekiyor. Odunun tonu İstanbul'da 20 bin liraya çıkarken geçen yıl kalitesine göre tonu 8 ile 30 bin lira arasında oynayan kömürün tonu bu yıl 9 bin 500 ile 36 bin 600 lira arasında. Belediye tanzim satışlarında birkaç bin lira daha aşağı satılan odunu alabilme içinse geçeden kuyruğa girmek gerekiyor. Kok kömürünün tonu bu yıl 37 bin lira, karaborsada ise 45 bin liraya kadar çıkıyor. Ankara'da yakıt fiyatları biraz daha ucuz olmakla birlikte, orada da odu-

İşte bu da bizim turizm patlaması

İzmir sevgilisi Türkiye'nin İstanbul ve benzeri sahil kentlerinde Arap turistleri buldukları

İsriyle bayılma taktikdi
yapılırken Yogi adı ayı
şimdi "zammı duyunca
Orta Direk nası bayılır"
sorusuna kendini yerle-
re atarak cevap veriyor.
12 Eylül rejimi Türki-
ye'de ayları bile değış-
tirdi.

Ortadirek nasıl bayılır lafı ile bayılıyor

İçkili şoför ve sorumsuzluk 11 can aldı

Eskişehir'de karpuz yüklü bir kamyon-un içi servis aracına çarpması sonucunda 11 kişi öldü ve 6 kişi ağır yaralandı. Türkiye'de bu yıl görülenmiş sayılarıyla yükselen trafik kazası kurbanlarına 11 kişinin daha eklenmesine neden, kamyon şoförünün "aşkımandan kalma" olması ve geleceğidi pavyondan sabaha karşı alkollü

olarak, yanına pavyonda "EliH" takma adıyla çalışan bir genç kadını da alarak direksiyon başına geçmesi oldu. Ankara'nın 10 kilometre ötesindeki Argelik Buzdolabı fabrikasından sabah yarıdışında çıkan işçilerin bindiğı servis minibüsüne çarpan kamyonun şoförü ve kadını da 8 işçile birlikte ölenler arasında.

İbrahim Tatlıses'in örf ve adet anlayışı

Geçtiğimiz hafta Türkiye basınına en fazla meşgul eden olaylardan biri de şu günlerde mesleğinin zirvesinde olan şarkıcı İbrahim Tatlıses'in "kızımın annesi" dediğı eski sevgilisi Perihan Savaş'ı döverek hastanelik etmesi oldu. Günlerce gazetelerin birinci sayfalarında inmeyen haber ve yorumlara göre, çatıştığı lokale gelen Perihan Savaş'ın böyle yerle yerleşmesine kızan İbo, genç kadını bir arabaya koydu ve uzak bir yerde 7 saat boyunca döverek yüzünü gözünü şişirdi. Bir gece gözaltına alınan Tatlıses, serbest bırakıldıktan sonra "Bir suçum varsa herkesten özür dilerim abiler, ama böyle davranmaya mecburdum. Ben Türk örf ve adetlerinde böyle davranırım" dedi. Böylece Türk örf ve adetlerinde, kadını eşek sudan gelene kadar dövmenin yeri bulunduğu da Tatlıses sayesinde öğrenilmiş oldu.

Buyaz sezonunda Türkiye'nin İstanbul ve benzer sahli kentlerinde Apat turistler bolluğidi dikkati çekti. Yıllardan beri beklenen bol döviz getireceğı umulan turizm patlaması olmuştur ama, biraz yönünü yasıranlar Kible istikametinden olmuştur. Gerçekten de bu yıl ki kadar enterili Araba İstanbul sokaklarında daha önce hiç rastlanmadı. Ancak işçiler ve rakamlar Apat turistlerin sayılarının çokluğuna karşın tahmin edilen oranda döviz bırakmadıkları ortaya koyuyor. Yukarıdaki fotoğraf Apat turistlerin çok rağbet ettikleri Sultanahmet Parkı'nda çekilmiş. Tunuslu bir turisti ailesi parka yayılmış. Lokantaya para vermeye niyetli yok. Kuskularını pişirmişler yemeğe hazırlanıyorlar. Özal'ın Turizm Bakanı'nın sevdiği türden turistler bunlar. Mayolannın üstlerini çıkarmaları tehlikesi yok barı...

ŞU "BİZİM" AVRUPA

Çocuklarımızın kötü kaderi

Yukarıdaki kupürde görülen türden haberlere, Avrupa basınında sık rastlanıyor. İki kültür, iki toplum, iki ülke, iki vatan arasında bocalayan insanlarımızın, özellikle ikinci kuşağın dramı bu. Türkiyeyi işçilerin dönüşü zorlanmalan ve dönüş eğiliminin güçlenmesine birlikte Avrupa'nın yetmiş ülkelerinde yetsimsi, bu ülkelerin dillerini kendi dillerinden iyi bilen, buralara alışmış çocuklar, gençler, bunalıma giriyorlar. Ayşe binlerce gençten sadece biri. Bir yıl önce, döviz kararı veren ailesi tarafından alışı, uyum sağlanı diye Türkiye'ye gönderilmiş ama yapamamış, alışamamış, dönmüş. Dönüşte arkadaşlarına "Orayı sevmedim, alışamadım. Döndüğümde çok sevinliyordum" demiş. Ayşe'nin kabahati mi bütün bunlar? Ayşe'ye her kabakabilir miyiz böyle düşündüğün için? Gerçek suçlular: yanlış kararlar, yanlış politikalar, yabancıt döşlenmiş ve Ayşe'lerin ailelerini ülkelerinden çıkarmaya, ekmeğidi silada aramaya iten nedenler değil mi?

Skins'lerle Punker'ler karşı karşıya

Son yıllarda kapitalist topluma tepki olarak gelişen garip giysili, garip saç tuvaleti yapması ya da saçlarını sıfır numara tra etirmiş "asi gençler" iyi tanınanlar tümü. "Punk"lar veya meşin ceketliler, veya demir düğmeliler olarak niteleyip geçebiliriz. Oysa bu grupların arasında büyük ayrımlar var. Daha süslü giymiş, rengarenk saçlı Punker'lerin en büyük düşmanları meşin ceketli, kalısı usturlayla kazınmış Skins'ler. Kendilerini Skinhead (Deri kafalı) adını vererek yeni nazilerin vurucu güçlerinden sayıyorlar. Bunlar yabancı düşmanlığına sadece duvarlara faşist ırkçı sloganlar yazmakla birakmayıp yabancılarla saldırmaktan, yabancıların konut ve işyerlerini tahrip etmeye buralan kundaklamaktan da çekinmiyorlar. Punker'ler ise Skins'lerin ve Nazi'lerin baş düşmanlarındandır. Ağustos ayında Hannover kentinde bir "Kaos festi" düzenlenmiş ve Nazi'lerin Almanya'da kurulmasını isteyen Punker'lerin toplantısını Skins'ler bastılar. Yaralanmalar oldu ve önemli hasar meydana geldi. Polislin Skins'leri açığa koruması ise ayrıca dikkati çekti.

çıkıyor. Ankara'da yakıt fiyatları biraz daha ucuz olmakla birlikte, orada da odunun tonu 16 bin 500, linyit kömürünün tonu 12 bin lira. İzmir'de ise, Belediy başkanı odunun tonunun 25 bin liradan satılacağı açıkladı. En soğuk il sayılan Erzurum'da işler daha da zor. Erzurum'da bir yıl odunun tonu 27 bin liraya fırladı. Türkiye'de sıcaklar sürüyor ama fiyatların donduruculuğidi ortalığı kasıp kavuruyor.

Video filmler sıla özlemini gideriyor mu ?

Avrupa'da yaşayan Türkiye'li arastındaki video salgını sila özlemini giderme ihtiyacına bağlanıyor. Video birden bire en karlı işler arasında girmiş durumda. Federal Almanya'da Türk ailelerinden yüzde 88'in video kaset tüketicisi oldukları iddia ediyor. Federal Almanya'da video kaset pazarlayan Minareci firması yıldı 80 bin kaset sattığı açıklıyor. Video'nun Türkiye işçilerin sila özlemini giderdiği, onlar için bir peşit "kültür ihracatı" olduğu ileri sürülüyor. Türk filmleri yanında Türkiye manzaraları gösteren kase filmlerin de rağbet gördüğü bildiriliyor.

E-5'de Türk sürücülere "uyku" cezası

Türkiye'ye izne giden işçilerimizin geçtikleri uluslararası yollarda, özellikle E-5 yolunda trafik kazalarının artması üzerine Alman polisi yeni bir uygulama başlandı. Kazaların özellikle uzun süre uykusuz olarak araba sürmenin neden olduğuna bileyenler Federal Alman Trafik Dairesi, Münih-Salzburg Ottoyolu'nu havadan ve karadan denetleyecek uzun süredir denlenmeden araba kullandığını bildirildiği sürücülerin zorunlu dinlenmeye çekiyor. Bu "uyku cezası" 8 il 9 saat arasında geçerli. Bu uygulamada çoğunlukla gece-leri uyumadan araç kullanan TTR şoförleri de uyarılıyor.

Ankara Sıkıyönetim Mahkemesi'nde yargıç önüne çıkan 56 aydın, mahkeme salonunu bir demokrasi kürsüsüne dönüştürdüler.

Dava başladı... Aydınlar rejimi yargılıyor!

- Batı Avrupa ülkelerinin en seçkin ünlü aydınlarının, bilim adamlarının, sanatçıların, din adamlarının, politikacıların, yazarlarının, devlet adamlarının katıldığı dayanışma bildirisinde 3200 imzaya ulaşıldı.

Aydınlar Dilekçesi'ni hazırladıkları ve imza kampanyasını örgütledikleri iddiası ile Sıkıyönetim Mahkemesi'nde haklarında bir yıla kadar hapis istemi ile dava açılan 56 aydının yargılanmasına 15 Ağustos günü Ankara'da başlandı. Ancak ilk duruşmadan itibaren roller değişti, "rejim" sanık sandalyesine oturdu. Türkiye aydınları, Evren-Özal faşizmini yargılamaya başladılar. Hiçbir yalınlık göstermeksizin ve aydın namusundan ödün vermemek için iddiaları yanıtlamaya başlayan aydınlarla dayanışma kampanyası ise nikel ve nitel anlamda büyük boyutlara ulaştı.

Ankara Sıkıyönetim Mahkemesi'nde başlayan davanın ilk duruşmasında kimlik tesbitinden sonra sorgulara geçildi ve ilk olarak Aziz Nesin iddianameyi yanıtlamaya başladı. Aziz Nesin sözlerine "Bu davayı açanlara teşekkür ederim. Çünkü dilekçede açıklamadığımız şeyler burada açıklık kazanacaktır" diyerek başladı. Aziz Nesin, "Türkiye'de yasaları koruması gerekenlerin yasaların uygulanmasını engellediklerini" söyleyince duruşma yargıçı sözünü kesti ve Nesin'den "örnek vermesini" istedi. Aziz Nesin ise yargıç Metin Karadayı'ya çok net bir cevap verdi: "Bir mahkeme kararıyla suçluğu kesinleşmemiş insanları, Devlet Başkanı tarafından millete 'ataş' haline' olarak suçlu göstermişlerdir."

Yargılanan 56 aydın arasında yer alanlardan (soldan sağa) Necdet Uğur, Turgut Kazan, Murat Belge ilk sorgu sırasında sanık iskemlelerinde

Daha sonra Profesör Hüsni Göksekin

likte özellikle Batı Avrupa demokrat ka-

İngiltere'de barış hareketi lideri Kent aydınlarımız için nöbet tuttu

İngiltere barış hareketinin en önemli liderlerinden CND örgütü Genel Sekreteri, din adamı Bruce Kent, 19 Ağustos Pazar günü, Londra'nın ünlü Trafalgar Alanı'nda, Edith Cavell

Anıtı'nın altında dört saat süreyle, Türkiye'de aydınlarla ve Barış Derneği yöneticilerine özgürlük" istemiyle tek başına uyan nöbeti tuttu. Mahmut Dikerdem'in çok büyük boy bir portresinin ve CND örgütünün konuya ilişkin isteminin yer aldığı panolardan önünde nöbet tutan Bruce Kent'i, Londra Belediye Başkanı İtyd Harrington, İngiliz İşçi Partisi'nin eski lideri Michael Foot, tiyatro yazarı Harold Pinter ve eşi ile Türkiye barış savaşçıları adına dört kişilik bir komite ziyaret ettiler.

İsviçre'nin en saygın demokratları aydınlarımıza destek verdi

İsviçre'nin en tanınmış demokratları ülkemiz aydınlarının "dilekçe" ile açıkladıkları istemleri destekliyor ve aydınlar hakkında dava açan faşist rejimi kınıyorlar. İsviçre'de yürütülen dayanışma kampanyasına bu güne kadar imzalarıyla destek verenler arasında, Avrupa Konseyi üyesi hukukçu ve milletvekili Dr.Josi Meier, Tekstil, Kağıt, Kimya İşçileri Sendikası başkanı Ewald Kaeser, tanınmış yazar Otto F.Walter, Sosyalist Parti Wallis kantonu milletvekili Thomas Burgener, yazar Maurice Chappaz, Radikal Parti üyesi Arthür Bender, Sosyalist Parti milletvekilleri-rinden Françoise Balmer, yazar Germain Clavien, IEP Genel Sekreteri Armand Magnun, gazeteci Yvoni Burcher bulunuyor.

OYA BAYDAR

Yorum

Ve birgün, bir karınca...

Aziz Nesin'in ülkedeki, Türkiye'deki anti-demokratik uygulamalara karşı çıktığını söylemesi üzerine yazgı yine örnek verilmesini istedi. Bunu Aziz Nesin şöyle anlatıldı:

"Onlarca, yüzlerce... Örneğin Başbakan bir basın toplantısı yaptığını, Başbakan'ın bu sözlerine sansür kondu. Bir Başbakan'ın basın toplantısında sözlerine yayın yasası konulabiliyorsa, bu ülkede olanlar acaba nasıl nitelenebilir? Burada ki arkadaşların çoğu yazardır. Onların eserlerinin TRT'de yayımlanması yasaklandı. Yurt dışına gidilebilir, pasaport almaları engellendi".

Türkiye yeniden BM İnsan Hakları Komisyonu'nda

İsviçre'nin Cenevre şehrinde 15 Ağustos tarihinde toplanan Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Alt Komisyonu'nun "Azmılık Hakları Konferansı"nda Türkiye üzerine raporlar okundu. Konferansta "Hapishanelerde Durum" bölümünde Metris Cezaevi'nde 6 ay hapis yatan bir bayan "Unuslararası Barış ve Özgürlük İleri Kadınlar Ligi" adına görüşü içerenleri ve Metris Cezaevi'ndeki durumunu anlattı. Büyük bir dikkat ve ilgiyle dinlenen raporun sonunda, konuşmacı Türkiye'deki uygulamaları protesto eden bir kararın alınmasını istedi.

Aynı komisyonda Katolik bir örgüt olan "Pax Christi International" temsilcisi yaptığı konuşmada, 8 yıla mahkum edilen Bars Demeği yöneticilerinin durumlarını dile getirdi ve bunların nükleer savaşa karşı çıkmaktan, barışı savunmaktan başka hiçbir suçları olmadığını söyledi. Konuşmacı, generallerin bunu örtbas etmek için dernek yöneticilerini kömürün propagandası yaptıkları gerekçesiyle mahkum ettirdiğini söyledi ve bu durumu karşı Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu'ndan etkin bir tutum takınmasını istedi. İnsan Hakları Alt Komisyonu'nun bu konferansında, Türkiye'de içkencilerin durdurulması ve cezaevlerinde köti durumunu son verilmesi yolunda bir karar çıkması bekleniyor.

sorgusuna göre. Profesör Göksel, iddianamede kendinden dilekçeyi hazırlayanlar arasında oluşunun yanısıra dilekçeyi imzalattırlar arasında da bulunduğunun ileri sürüldüğünü söyledi ve "Dilekçe benim evimde hazırlandı. Müsveteleri hem temize çektim. Notere ben tasdik ettirdim. Benim görevim budur, ilk imzayı da ben koydum. Başkalarının imzalamasına konusuna gelince, iddianamede, Hacettepe Hastanesi'ndeki bir odada bulunan masanın üstünde dilekçe imzalatıldığı söyleniyor. O odada masa yoktur. Benim bir görevim de dilekçeyi özellikle öğrenclere imzalatmamaktır. Buna sık olduğu için değil, olayı bir öğrencler odası düştürmek istemediğimiz için böyle yaptık" dedi.

Aziz Nesin ve Hüsnü Göksel'in yanısıra aralarında İlhan Selçuk, Doçent Yalın Küçük, Avukat Cuhut Kazan, Murat Belge, Profesör Cahit Talas gibi ülkenin en seçkin aydınlarının bulunduğu 56 demokratik yargılanmasına gazetemiz yayınlamaya hazırlandığı sırada devam edilmeyen.

Aydımlar Davası'nın başlamasıyla bir-

miyunda da dayanağına yönündeki etkinliği yoğunlaştı. Nitekim Federal Almanya'da DGB ve IG-Metal Sendikası birer açıklama yaptılar. IG Metal'in açıklamasında 56 aydınla tam bir dayanışma içinde olduğunu belirttikler "Türkiye halkı çağdaş toplumlarada geçerli insan haklarını tümüne layık ve bunlara eksiksiz sahip olmalıdır" dendi.

Öte yandan Avrupa'nın hemen tüm ülkelerinden Türkiye'deki aydınlara dayanışma amacıyla, en seçkin ve ünlü aydınlar, bilim adamları, sanatçılar, politikacılar, din adamları, yazarlar, gazeteciler ve devlet adamları arasında başlatılan kampanyada insan sayısı 3200'e ulaştı. Frankfurt Rundschau gazetesinden sonra Le Monde'de de tam metin olarak yayınlanan destek bildirisi "Türkiye'de Aydımlar Vaz" başlığı taşıyor. Sözkonusu insa kampanyasının örgütlenmesinde etkinlik gösterenlerden alınan bilgiye göre, izin mevsiminin sona ermesiyle birlikte imza kampanyasının gerek niki gerekse niki boyutunda daha da büyük gelişmeler bekleniyor. Kampanyanın daha boyunca süreci de alınan bilgiler arasında.

Batı Avrupa'da Türkiye gene birinci sayılarda

Le Monde'a göre dava "Evren demokrasisi"nin bir ölçütü

56 aydının askeri mahkemeye önünde yargılanmasına başlamasıyla birlikte Batı Avrupa'da yayınlanan en büyük gazetelerde Türkiye birinci sayılarda yer aldı. Nitekim 17 Ağustos günü ünlü Le Monde hem birinci sayfasında bu konuda geniş bir haber yayınladı hem de 4. sayfasında, çeşitli Batı ülkelerinden 3.200 ünlü aydın, politikacı, sanatçı, gazeteci, yazar, bilim ya da din adamları tarafından imzalanmış bir dayanışma bildirisi "Türkiye'de Aydımlar Vaz" başlığı ile yayını sayılıklar bir ilah halinde yayınlandı. Bunun yanısıra Fransa'dan Liberation, l'Humanite, Le Matin; İngiltere'de Times, Guardian; İsviçre'de Otschweizerische Arbeiter Zeitung; Federal Almanya'da Frankfurter Rundschau, Süd Deutsche Zeitung, FAZ gibi gazetelerde de aydınlara davasına değinen haber ve yorumlar yayınladılar.

Burjuva basının tüm dünyada en çok okunan ve en saygın ciddi gazetesi olarak kabul edilen ünlü Le Monde'nin birinci sayfasında yayınlanan yorum-haber

"Soçlanan Türk Aydımlar" başlığını taşıyor. Mahkemeye salonuna yabancı gazeteci alınmadığını bildirildiği habere aydınlar dilekçesinin basına yansımaları sansür konduğu ama bir kaç gün sonra oluşan Başbakan Özal'ın basın toplantısı sırasında, bir gazetecinin sorusu ileortaya çıktı; bunun ardından 1256 kişi hakkındaki soruşturma açıldığını ve 1980 darbesinde bu yana rejime karşı en büyük eleştiri girişimi olan aydınlardan dilekçesi karşısında General Evren'in büyük öfkeye kapılarak aydınlardan yatan haini ilan etmekten kaçınmadığı anlatılıyor. Haber, askeri yönetimin bu dava ile benzeri girişimlerin önlemeyi düşündüğünü ama bildirinin içeriğini tartışması kendisi için tehlikeli bulunduğu suçlamalarda metnin dağıtılış biçimini öne çıkardığını ileri sürüyor.

Le Monde davasının sembolik bir değeri olduğu ve Evren'in demokrasi düşüncesine ne anladığını ölçütü kabul edilmediği gerektiği görüşünde.

YIKILARLARA, saldırlardan kaçan, kendine yeni bir yuva arayan karnaca sürüşü dips, üçşüz bucaksız, derin bir uçurum kenarına geldi ve durdu. Milyarlarca karnaca boyundazıyordu uçurum. Ama yeni ufuklara ulaşabilmek için karşı kıyıya geçmek gerekiyordu. İlk karnaca uçurumdan aşağı brakiverdi kendini. Sonra bir başkası, bir başkası daha... Milyonuncu karnaca da atladı uçuruma. Milyonbirinci karnaca aşağıya baktı ve uçurumun eskisi kadar derin, eskisi kadar korkutucu olmadığını gördü; o da attı kendini. Milyarlarca karnaca uçurumu doldurdu. Ve bir gün, yıllar sonra bir gün, bir karnaca yürüye yürüye uçurumu doldurmuş milyarlarca karnacanın kurduğuş etten, cardan köprüünün üstüne basarak kıyıya ulaştı. Ve bir gün bir karnaca, peşinden da milyonlar kendilerine yeni ufuklar, yeni yarımlar açacak karşı kıyıya vardılar.

BU küçükük hikayeyi ilk kez 1960'larda Aziz Nesin'in usta kaleminde okumuştu bizim kusak. Belki o günlerde gençliğin verdiği iyimserlikle karşı kıyıya ulaşabilmek karnacaların olabıcğı düşünyöydük. Şimdi, yirmi yıl sonra, Aziz Nesin'den oğai biazler de cükuru dolduran karnacalar. Ve Türkiye'de yıllardan beri demokrasi, barış sosyalizm savaşşı verenerler acınacak, küçümşenecek, sıradan, basit bir iş değil; dünyanın belki de en guç ama en güzel, en onurlu, en yiğit işini yapıyorlar. Karşı kıyıya ulaşılacak köprüyü bedenleriyle, kafalarıyla, yürekleriyle, tüm hayatlarıyla kuruyorlar. Miim miim oluyor uçurum. Darağaçlarındaki ölümlerimiz, zindanlarda işkence görenlerle, yurt içinde ya da sürgünde direnenlerle, savaşşı sessize ama kıl payı taviz vermeden sürdürenlerle oluyor uçurum. Ve bir gün "muzaffer" bir karnaca değil, Türkiye için sınıfl ve Türkiye emekçi halkı karşı kıyıya, bu birlikimin üstünden yürüyerek ulaşacak.

AYDINLAR dilekçesinin sorumluluğu görülün 56 aydınmış şu günlerde sıkıyönetim mahkemesinin karşısındılar. Ve tüm engellemeler rağmen mahkemeyi bir demokrasi kürsüsü haline getirmeyi başayorlar. Evren-Özal faşizmi bir kez daha kazdığı kuyuya düşüyor. Aziz Nesin, sorgusunda "Bu davayı açarlarda teşekkül ederim. Çünkü dilekçede açıklamadığımız şeyler burada açıkla kazanacaklar" derken, dünya demokratik kamuoyu davayı Evren-Özal rejiminin zorlu bir sınavı olarak niteliyor. Faşist anlayışada bile varolan "demokrasiye hakko'nun kullanın aydımlar için açıldı bu davayla "demokrasiye geçiş" edebiyatının nası bir maval olduğuna gösteren Evren-Özal faşizmi, dünya kamuoyunun gözünde bir kez daha sergileniyor. AYDINLAR dilekçesi davası pu aralarda dünya demokratik kamuoyunu Türkiye gündemine ilk madde durumunda. Barış Demeği davası ve DISK davası da aynı ilgi ve kuykulya izleniyor. Bu davalarada, bu olaylarda "karnacaların" uçuruma atıldıklarını gören, onların kaderleriyle ilgililenenler var. Oysa Türkiye'de bugün, faşizm altında 45 milyon yaşıyor. Milyonlar aç, milyonlar işsiz, onbinler zindanlarda, binlerce idam istem ve karar, binlerce işkence, ölüm... Diyarbakır'daki hücresinde ağır bir işkence sonrası hayatla ölüm arasında yatan; Mamak'ta, Metris'te, Selimiye'de işçi sınıfına, onun itidarna ve geleceğin aydınla dünyasına inandığı için 20 yıl hapse mahkum edilen; Adana'da idam hükmünün infazını bekleyen; ya da kendi vatandaşı göçebe, adim, kimliğini, eşini, çocuğunu içine gömmüş savaşşı sürdüren ya da yurtdışında savaşşı vatandaşı sürdürömenemine ezişkili ile gene de direnen... Kimseler görmedim, kimseler bilmeden cükuru dolduranlar dinler olar.

TÜRKİYE'de aydınlarmız yargılanıyor, imzalarıyla, cabalarıyla, savunmalarıyla, aydın namuslarıyla uçurumu dolduran yeni yapı taşları oluyorlar. Yiğit ve inanch nice adşız yapı taşının, nice adşz kahramanın üstüne ekleniyorlar. Türkiye'de aydınlarmız yargılanıyor. Uçurumu doldurmaya çalışan tüm savaşşıların simgesi olarak.

VE bir gün bir safak vakti, "bir karnaca" geçirecek karşı kıyıya. Ardından da milyonlar "kaderi ansızın değişmiş" olacak.

Toplu sözleşme görüşmelerinin en kritik anında Türk-İş Genel Başkanı ABD'ye talimat almaya mı gitti ?

Toplu pazarlık ve grevin sadece sözde kaldığı iyice ortaya çıktı

Şu günlerde Türkiye'de herkes işçilerden söz ediyor. Bugüne kadar işçi düşmanlığı şampiyonluğu ile tanınan büyük tekeli basından tutun da kimi işverenlere varana kadar çeşitli çevreler "işçilerin hali ne olacak" sorusunu gündeme getiriyor, işçilerin durumuna yanyorlar. 12 Eylül'den bu yana geçen dört yıl boyunca, işçi sınıfı yakın tarihinin en kararsız dönemini yaşarken ve tüm kazımlımlı hakları bir bir ellerinden alınarak susanlar, aklı öğretmenler ve alksyanlar bile, bugünlerde işçiler adına telaşlar.

Bu yufka yürekliliğin, bu ilginin nedeni hiç de karışık değil. Dört yıldır, "hele bir şu yeni çalışma yasaları gündeme girsin", "hele bir serbest toplu pazarlık denemi başlasın" diye oylanmaya çalışılan işçi kesiminin, artık gerçeklerle yüz yüze olduğu "taklilerin düşüp" yeni çalışma yasalarının da sözde serbest toplu pazarlığın da "kelinin göründüğü" ortada. Faşizm işçi haklarını silip süpürürken, işçi sınıfını 40 yıl geriye götürürken, gerçek ücretler sürekli düşerken alksyanlar veya en azından susanların bir bölümü şimdi işçi sınıfının tepkisinden korkmaya başlıyorlar. Başbakan Özal geygenlere yaptığı bir konuşmada öntümüzdeki yıllarda skintların ekonominin çok politik olacağını açıklarken, efendisi IMF'nin uzmanları, "Bu politikanın toplumsal sonuçları vardır tabii" diyerek aynı kuskunu ifade ediyorlar. Köşe yazarlarından kimi işveren kuruluşlarının yöneticilerine kadar pekçok işçi "toplumsal patlama"dan söz etmeye başladı. Bu telaşın, işçi sınıfına gösterilen bir alginardadır yatan nedir?

12 Eylül'den sonra çıkarılan yeni Grev, Lokavt ve Toplusözleşme Yasası, ücret zamları ve hakların işçi sendikası ile işveren arasındaki "serbest" toplu pazarlıkla ve tarafların anlaşmalarıyla belirleneceğini bildiriyor. Ancak 6 Kasım Anayasa'dan başlayarak çalışma hayatıyla

grevin yeni iş yasalarında kullanılmaz ve sadece kağıt üzerinde kalan bir "sözde hak" haline gelmiş olmasaydı. Yasalara göre, uyumsuzluğu gidilmesi halinde önce bir arabulucu tayin edilecek, yeni uyulmazsa taraflardan biri YHK'nın arabuluculuğunu isteyebilecek, YHK'nın verdiği haklar ve zam önerisini kabul edilmemesi halinde ise pek çok karışık işlem den sonra grev hakkı doğacaktır. Oysa bugün Türkiye'de, işçilerin hemen hemen yarısının "grevin yasaklandığı" iş kollarında çalıştıkları yeni grev haklarının olmadığı ve onlar için son söz YHK'nın söyleyeceği biliniyordu. Geri

kalanlar içinde, grev hükümetin her an erteleyebileceği, belli bir süreden fazla sürdürülemeyecek bir olaydı. Grevin etkili olabilemesi için, işverenin grev sürecince başka işçi çalıştırmaması, işçilerin grev sırasında işyerinde bulunamaları, vs. gibi ayrıntı gözükten ama çok önemli hakların elden alındığı bir ortamda, grev bir sözde haktan ibaretti. İşte bu durum, büyük işçi bölgelerinin tümünde sıkıyönetim ve olağanüstü halin varlığıyla birleşince, sermaye kesimini böylesine pervasız yapmaktaydı.

Koordinasyon Kurulu'nun kamu kesimi

Türk İş Başkanı Yılmaz'la yaka görünümünde alında sürekli alay eden ve Yılmaz'ın sermayeye nasıl ulaştığını açığa vuran TSK Genel Başkanı Narin, gazetecilere dönümüş "Hepten bunu öpüyorum, o beni öpmiyor" diyerek alayı sürdürüyor.

mindeki 650 bin işçinin ücretlerine iki yıl için yüzde 30'dan fazla zam yapılamayacağına ve sözleşmelerle izin, tatil, sendikacıların yetkileri gibi konularda yeni haklar getirilemeyeceğine ilişkin, işçilerin derinden sarsan kararı üzerine, toplu sözleşmelerin ve işçi sınıfının sorunlarının böylesine yoğun olduğu bir dönemde Amerika'ya geziye gitmekte sakınca görmeyen Türk İş Genel Başkanı Yılmaz'ın tavrı, ABD'den gelen sesinden anlaşılıyor. Yılmaz, "Evet işçilerimiz büyük ücret kaybına uğradılar. Ama Türkiye ekonomisindeki toplumsal sonuçlara yol açmaz. Bizde kimse aç kalmaz. Patlamam sözünü bile etmek istemiyorum. Sıkıntılar var tabii ama işçiler daha zor durumlarda bırakarak işlerden kaçıyorlar" diyor. Bu sözlerin anlamı, işçi sınıfının kellesi üzerindeki pazarlığın "Evrensel Özal felsefisi, sermaye ve Türk İş yönetici kligi" arasında çoktan kesildiği. Öte yandan, neye uğradıklarını şaşırıklarını belirten ve tepki veren başka Türk İş yetkilileri ve Türk İş'e bağlı sendikacılar çalışma yasalarındaki işçi aleyhine maddelerin farkına yeni varmış gibiydiler.

Bunca deneyimlerden geçmiş olan Türkiye işçi sınıfı, bu gidide daha ne kadar katlanacak? Bunun cevabını kuskusuz öntümüzdeki günlerin gelişmeleri verecek. Ancak, sadece sermaye kesimleri ve onların sözcülerinin endişelerine, işçilere birden sempatik besler görünmeye başlamalarına bakarak bile, bardağı taşıracak son damlının çok uzaktaki olmadığını söylemek mümkün.

Kapıkule'deki büyük vurgun ahlaki çöküşün yeni bir kanıtı

Türkiye bugünlerde büyük bir gümrük vurgunu ile çalkalanıyor. Bu tür rezaletlere, büyük kaçakçılık olaylarına alışkın olan kamuoyu son vurgundan gene de fazlasıyla etkilenmedi. Çünkü bu kez hem vurgunun mali portresi oldukça büyük hem de üst düzey gümrük memurlarından başlayıp, İstanbul'un önemli "işadamları"na ve başkent Ankara'nın tepelerine kadar uzanan bir suç zinciri açığa çıkıyor. Ancak bu tür olaylarda her zaman olduğu gibi, suç zincirinin daha da "yukarılarına" uzanmasını önlemek için olayın örtbas edilip edilmeyeceği henüz belli değil. Soruşturma halen sürmekte. Eğer örtbas edilmese Türkiye'deki ahlaki çöküşün bir canı katını daha izleyeceğimiz demektir. Ancak daha simdiden ortaya çıkan kimi gerçekler var.

Önceki kile Cunta döneminde, Türkiye'nin en "yağlı" karlarından biri olan Kapıkule Gümrük Muhafaza Başmüdürlüğü'ne tayin edilen eski Jandarma Albay, MTT askeri kanadından gelme Haluk Aydın'ın işbaşına geldiğinden bu yana sistemli olarak büyük vurgunlar tezgahladığı anlaşıyor. Bu büyük vurgunları, kendisini o görevde getiren Cunta güçlerinin hangileri ile ve hangi düzeye kadar taşıyacağı ise henüz bilinmiyor ve belki de hiç bilinmeyecek.

Sözkonusu Başmüdürlük Haluk Aydın'ın görevden alınması için Maliye Bakanlığı tarafından emir verildi. Ancak Edirne Valisi Enver Hızlan bu emri uygulamadı ve becerebildiğince geçiktirdi.

SENDİKACI GÖZÜYLE

Mehmet KARACA

Agustos başlarında onbinlerce işçiyi ilgilendiren Tekstil, Türk Metal, Petrol iş sözleşmeleri gündeme gelecek, çabuk senvenmeye yer olmalıdır anlaşıldı. Bir süre önce, Kamu sektöründe ilk sözleşme, Kamus işçi koşullu olmasını sağlamak üzere kurulmuş İleri İleriler, aslında işkeme kamu sektöründe ücretlerin düşük tutulması için bir jandarma kurulusu olan Başbakanlık Toplu Sözleşme Koordinasyonu Kurulu'nun kamu kuruluşlarında bağlanacak 650 bin işçiyi ilgilendiren toplu sözleşmelerinde ücret zamlarına yüzde 30 tavan getiren ve bunun üzerinde ücret zammı verilmesini engelleyen kararına başını yansıyınca fırtına koptu. Bu yıl toplu sözleşme yapacak işçilerin en geniş kesimini oluşturan yüzbinlerce işçi, bu kararla, yüzde 30 ücret zammıyla yetinmek ve satınalma gelirlerinin daha da düşmesini kabullenmek zorunda kalıyorlardı.

Kamu kesiminde karar bu olunca, özel kesimin (örneğin iyverenlerindeki de dahil) fazla ücretli işçilerin beklentisi daha da fazla. "Ücretleri artırmaya çalışıyorlar" emrini uygulamak üzere kurulmuş Koordinasyon Kurulu'nun ücret zamlarına yüzde 30'la dondurulan karar, toplu pazarlık kavramını bir anda yok eden ve sadece sözde bırakan bir karardı. Daha önce tavan belirlemediği göre işçi-iyveren pazarlığı ve görüşmeleri sadece bir oyundan ibaret kalıyordu. Son günlerde gözlemleri işçilerine dönmemesinin en önemli nedeni de bu oldu.

Son günlerin gelişimleri içinde, toplu sözleşme masasına büyük sözlerle oturan Türk Metal, Teksif gibi on binlerce üye adına konuşacak sendikacıların yükselten atmaları, ilk karşılıklı peşverden sonra balon gibi sönmüdü. İşverenler en küçük bir tavize yanasıymışıklarını gösteriyor ve arkaalımı saglam telerle dayıyordılar. Örneğin tekstil işverenleri adına masaya oturan Halit Narin Türk İ Genel Başkanı Yılmaz la meşş aklı ediyordu. Türk Metal'in AGSS kapsamında ki durumu daha iyi değildi; Petrol iş sendikası da gırdırdı. İş'in topu, masaya sözleşme, mülakatla, uyanıca, mayaya "berpeke" ve ancak bir yeye, iki yıllık enflasyonla ulaşabilece ücret zammı talepleriyle oturan sendikaların istemleri- ni işveren tarafına heç aklı almayacak kadar aşırı bulunuyordu. İşveren kesimi- ni bu derece güçlü ve pervasız kılan

Çalışma Meclisi ve kıdem tazminatı konusu

Batı Avrûpa'da çalışan Türkiye emekçiler çözer bulurala gelmeden önce Türkiye'de bir işyerinde, bir işletmede çalışmışlarsa ülkemizde kendi tazminatının ne olduğunu, ne anlama geldiğini anırlar. Ama eğer Türkiye'de bir işletmede çalışmadan köyünden kıltop dokuduran bulurala gelmişse veya bugün Batı'da ikinci, üçüncü kuşak dedğimiz, Türkiye'de işçilik yaşamı henüz olmayan gençlerden biriyse kıdem tazminatı kavramını ve onun Türkiye köşullarında önemini kavramakta güçlük çekerler.

Adimdan çıkarak hemen "kıdemle göre tazminat" denebilir. Bulara doğru. Ama onun soyusal içeriği ve işçizi bol olan ve hergün biraz daha büyüyor, iş bulmanın aslanın ağzında olduğu, işçizi sigortasının olmadığı ülkemizde bunun, sistem içerisinde işgüvenencesine getirdiği katkı gördüğü edilemez.

12 Eylül'den beri işçi haklarını budamaya devam edegelen Cunta ve onun hükümetleri son olarak iste bu kıdem tazminatı konusuna el attılar.

YASAL OLARAK KIDEM TAZMİNATI OLAYI NEDİR?

Neredeyse yarım yüzyıla varan kıdem tazminatı uygulaması ilk defa 1936'da İş Yasası'na girmiştir. Elbetteki 1936'da bu, İş Yasası'na kendiliğinden girmedi. İşçi sınıfının, o günün koşullarında belli mücadelelerini sonucunun ürünüydü. Bu kazanım tabii ki 1936'daki biçimleyi kalmadı. Türkiye işçi sınıfı, onları belli mücadelelere sonucu kendi lehine değişikliklere uğratarak uğratmış görünümüne kadar getirdi.

1960'lara gelindiğinde İş Yasası'nda kıdem tazminatı, aynı işyerinde en az üç yıl kıdemli olan işçilere:

1. İşverenin çalıştırıldığı işçinin aklını İş Yasası'nın 177. maddesi dışında, tek tarafı olarak feshetmesi halinde,
2. İşçinin emekliliğe ayrılmış halinde,
3. İşçinin askere gidip döndüğünde tekrar aynı işyerine alınmaması halinde,
4. İşverenin işyerini bir başka yere nakletmesi sırasında işçinin o işyerine gitmeyi kabul etmemesi halinde,
5. İşçinin kendisi kusuraından olmayan nedenlerle işkazası sonucu hayatını yitirmesi halinde (mirasçılara), aynı ücretine yarı ödemeler de dahil edilecek, her کدام yıl için ücretinin iki haftalık tutarında ödem yapılacaktır.

Ülkemizde 1960 sonrası yükselen sendikal hareket, yukanıdaki ödemede biçim ve koşullarını, süreleri ni önemli ölçüde değiştikile uğrattı. Örneğin yukanıdaki üç yıllık kıdem arama süresi şarta bir yıla indirilmiştir. Her kıdem yılına iki haftalık hesabiyla yapılan ödeme, yine yasa ile dört haftaya çıkarılmıştır. Bunlar İş Yasası'na geçiren hükümlerdir. Ayrıca sendikalar toplu iş sözleşmeleri ile bu süreleri, yasanın üzerinde birkaç kat artırmayı başarmışlar

bir. Burada da millî okulları ve işyerilerindeki toplu iş sözleşmelerinde kıdem tazminatına esas olan gün sayısı, otuz güden **90 güne**, hatta kimi işyerlerinde **120 güne** kadar çıkartıldığı olmuştur. Bu da Türkiye'de bir işçinin, isten atılması halinde, yeni bir iş buluncaya kadar -kısmen- geçimini sağlayacak bir ücret olmaktadır. Etkemlikli gelen işçi işine bu, onun emekli olduktan sonra kendi dünyasına göre tasarladığı bir iş gerekeştirmekle kullanacak bir kimdir. Dolayısıyla işçiler her toplu sözleşme döneminde "**kıdem tazminatı ödemeseyi ilişkin gün süreleri**" nın artırılmasını ısrarla talep ederler. Bu talep her toplu sözleşme döneminde işçi sendikaları işverenler arasında uzun tartışmalarla ve uyuşmazlıklara neden olur. Nitekim bu taleplerdeki ısrarcılık ve tartışmaların sonucudur ki başlangıçta haftalık, aylık sürelerle verilen kıdem tazminatı, hatta ve hatta ayları birbirine katlayarak artırılmıştır.

Türkiye'de kıdem tazminatı uygulamasının dıştan bakişla çok farkedilmeyen, özellikle toplu işçi çıkarmalarda kısmen işgücüne işlevi gören bir yanı daha vardır. İşverenler, toplu işçi çıkarmada, toplanan ödemeye yapmaktaki güçlüğü çektikleri için kolay kolay toplu işçi çıkarmaya cesaret edememektedirler. İşte ülkemizdeki çalışma yaşamında bunlar, işçi açısından onun iş dünüşünün uzun erimliliği ve sistemin içersinde kısmen işgücüne olanaklarını içermektedir.

12 Eylül devrimiyle birlikte Türkiye'de işçi sınıfının uzun süren içinde savaşlarının sonucu elde ettiği kazanımlar gasbedilmiştir. Kalkanlar da doğrudan bu yana değışikliklere uğratılarak budanmaktadır. Yüksek Hakem Kurulu kararları ve çeşitli uygulamalar sonucu önce, toplu iş sözleşmeleri ile yasaların üzerine çıkarılan gün sayıları ortadan kaldırılmış ve sadece **İş Yasası**'ndaki süre esas alınmıştır. Daha sonra sendikalar, toplu iş sözleşmesi, grev ve lokavt yasalarında yapılan değışikliklerle de, toplu iş sözleşmelerinde, yana ile belirlenen hakların üzerine çıkamayacağı hükmü getirilmiştir.

Bütün bunlar olurken ne yazık ki Türk-İş yönetimi diğer konularda olduğu gibi, kıdem tazminatı haklarına indirilen darbelerle sessiz kalmıştır. Kimi zaman yapılan bir kaç açıklama da inandırıcı olmaması ve zaten sonucu da değiştirilmemiştir. Türk-İş yönetimi bu koşullarda, masa başında işçi lehine kalıcı olabilecek hiç birseye el edemez. Masa başında güçlü olabilmek için tabanda güçlü olmak gerekir. Türk-İş yönetimi ise 12 Eylül'den bu yana uygulamadığı politika ile hem tabanda güçsüzdür, hem de askeri yönetime, onun hükümetlerine ve onların arkasındaki tekellere karşı güçsüzdür.

İşverenler açısından olaya bakıldığında, onlara kıdem tazminatı alanında gaspedilen haklar yeterli gelmedi. Kıdem tazminatının uygulama alanında

İsyenler tüp islediklerini de edebilmis değillerdir. Çünkü İsyenler açığa bu **kıdem tazminatı** bakiyeden kurtulmak istiyorlar. Bu uygulamayı olandıkından ve yeniden budayarak sinirliyarak, devletin sırtına yıkarak kurtulmak istiyorlar. 12 Eylül'den önce dönemlerde de zaman zaman hükümetler, bugün tartışılan kıdem tazminatı fonu tasarıları üzerinde dümüşlerdir. O dönemde de, şimdi de fonu tasarıları hazırlanıyor, güya işçiyi koruyor pozlarına girip, kıdem tazminatlarını "**devlet güvencesi**" altına alıncakı fikrini iletiyorlar. Biz o dönemde de bunun ne anlama geldiğini biliyorduk. Ama herhalde 12 Eylül devrimisi ile 12 Eylül sahabından başlayarak, Cunta'nın bütün işçi haklarını, sendikâ hakları, sendikâ yöneticilerini nasl "**devlet güvencesi**" altına aldığını tekrar düşünürsek, kıdem tazminatının da bu rejimde ve onun hükümetleri elinde nasl bir "**devlet güvencesi**" ne kavuşturulmuş istendiğini daha iyi anlayız. Nitekim, Çalışma Bakanlığı'nın Çalışma Meclisi'ne sunduğu tasarıların gerekçesinde "**kıdem tazminatı mevzuatımızda sistemli bir gelişme göstermiş, teşebbüs gücünü olumsuz yönde etkilemiş bir ortam yaratmıştır**" denilmek, amaç açığa belirtiliyor.

12 Eylül'den sonra günümüze dek çalışma yasası ile ilgili bir dizi sorun gündemde durulmuş ancak toplanan Çalışma Meclisi'nde **tek gündem** **adadisi** olarak kimin tazminatı fonu yasa tasarıları tartışılıyor. Hem de işin **politik** yönü gözardı edilmiyor. Yapılan tartışmalar, öz gözden geçirilince, kimin tazminatında **"yan ödemeler, ödemeye esas alınmış mı, alınmamış mı"** noktasında yoğunlaşılıyor. Başlangıçta Türk-İş Başkanı Şekret Yılmaz, **"Bu tasarıyı reddediyoruz"** deyip bir kaç gün sonra Amerika'ya uçarken, Genel Sekreter Sadık Süz'e başkanlığındaki Türk-İş heyeti, işveren ve hükümet temsilcileri ile ortak bir açıklamaya yaparak, **tasarı** **komisyonunda anlaşmaya varıldıkça** **akçivörlere**

BU TASARI YASALASIRSA...

1. İsvçren kçndilleri açısından büyük kçlfet ka-
bul ettikleri birikimi kadem tazzimatlarına **devlet**
ortak edebilecekler. Giderek de bu fondaki paylarını
düşürmeye hedefleyeceklerdir.
2. İsvçrenler fona idemeleri gereken primleri,
bugün SSK'da olduğu gibi idemeyeceklerdir. SSK-
ya isverenleri idemeleri gereken prim borçları bu-
gün 100 milyar liralı dolayındır. Bu da yukarıdaki
kanunımız kuvvettendiren bir olgudur.
3. İsvçrenler-hükümet ikilisi oluşturulacak forun
yönetimindeki etkililikleri ile bu fondaki birikimi
üşş kredisi olarak kullanacaklardır.
4. Ödeme skintısından kurtulacak olan isveren-
ler, isyerilerinden özellikle ücretleri yüksek işçileri
veya toplu iş çıkarmaları daha rahat gerçekleştire-
bileceklerdir.

IG Metall'in aylık yayını Der Gewerkschafter dergisi Ağustos sayısında Türkiye'de göçmen emekçilerin sorunlarına geniş yer ayırdı

"Burada da, anayurtta da yabancı"

Der Gewerkschafter'de "Misafirler Düpedüz Kovuldu" başlıklı yazıda şöyle deniyor: "Kendi işteği ile dönüştürülen buraklarda kimse inanmıyor. İşçi arkadaşlarımız dönüştürülen zorlayan korkutur."

Yüzbinlerce Türkiye için bağlı olduğu IG Metall Sendikası'nın aylık yayını "Der Gewerkschafter" in Ağustos sayısında, Federal Almanya'daki Türkiye işçilerinin sorunlarına ilişkin geniş bir yazı çıktı. Yabancı düşmanlığının sonuçlarını, hükümetin yabancılar politikasını eleştirdi, Türkiye işçilerinin iki ülke, iki dünya için vatan arasındaki sorunlarını, Türkiye'deki insanlık dışı baskıları ve işçilerle Türkiye Türkleri hükümetleri geridönüşüyle ortaya çıkan yeni durum ve sonuçları ayrı ayrı başlıklar altında ele alan inceleme, "Simdi onlara yardımlarımıza ihtiyacı var" çağrısıyla ve işyerlerinde sendikallere nasil bir dayanışma gösterilebileceği yolunda bilgilerle sona eriyor.

Der Gewerkschafter'in Türkiye işçileri ve Türkiye'ye böylesine geniş biçimde yer vermesi, sendikaların sorunlarını da daha köklü biçimde eğilme niyetlerinin yanı sıra, yabancı düşmanlığına özellikle de Türk düşmanlığına karşı, yabancılarla eşit hakları için verilecek savaşımı, güçlü müttefiklerle ve ortak çalışmaya daha etkili olabileceğini de ortaya koyuyor.

IG Metall'in aylık yayının bu başlığı taşıyan yazısında, polisin yabancılar, özellikle Türkleri karşı acımasız ve saldırgan tavırlarından başlayarak, geçenlerde üç Alman işçi arkadaşları tarafından "şaka" olarak asılmak istenen ve can güvenliği kalmadığı için Türkiye'ye dönen Türk işçi örneğine kadar yabancı düşmanlığı örnekleri sayıldıktan sonra, dönüştürülen primleri, işleme primleri veya biriktirilen sigorta primlerini alarak Türkiye'ye dönmek için baskıyan Türkiye Türkleri sayısını, aileleriyle birlikte 300 bini bulacağı açıklanıyor. Hükümet yetkilileri bunu tam bir başarı sayıyorlar, "Acaba bu gerçekten de önülebilir mi?" diye soruluyor. Dergi, çoğunluğu 10 yılı aşkın süredir Almanya'da bulunan işçilerin Almanya-

şikayetleri" rüyasının da çoktan sona erdiği anlatılıyor; geri dönenlerin intibak sorunlarını, çocukların eğitim sorunlarını büyüklüğü ve kimi zaman umutsuzluğu dile getiriliyor.

Hükümetin yabancıların, Türkiye işçilerinin ülkelerine "kendi istekleriyle" geri dönmekte oldukları propagandasıyla inceden inceden alay edilen yazı "Misafirler düpedüz kovuldu" başlığını taşıyor. Yazıda "Kendi işteğiyle dönüştürülen buraklarda kimse inanmıyor. İşçi arkadaşları geri dönüştürülen zorlayan korkutur. Çalışma ve oturma iznlerine ilişkin yasa maddelerinin gitgide daraltan resmi dâhillerden korku... Geri Dönüş Yardımı Yasa'sının çıkmasından beri, sık sık parayı cebide indirip gitmenin daha iyi olup olmayacağını soran iş arkadaşlarından dorku... Yeni rasyonelizasyon dalgası sırasında kapı dışına atılma korkusu... Eninde sonunda, hem de bu defa hiçbir prim falan almadan geri dönüştürülen zorlanma korkusu... Bütün bunlarla korkuyorlar. Ve bütün bunlarla birlikte, 'yabancılar' dışarı parolamasını sağdıkları bir çevrede duyulan güvensizlik. Onlara gitgide daha açık biçimde 'istenmedikleri' anlatılıyor" deniliyor.

IG Metall, işyeri temsilcilerinin, yabancıların, özellikle de Türkiye işçilerinin çalışmaya ve oturma iznleri konusunda çok

dikkatli ve uyarıcı olmaya çağırıyor. Türklerin işten çıkarılması halinde, bunun aynı zamanda oturma iznlerinin iptali ve sınır dışı edilmeleri anlamına da geldiğini, belli bir işyerine bağlı olan Türk işçinin bu işyerinden çıkarılması oturma izni de uzatmadığına ve bir daha da çalışmaya izni alamadığına dikkati çekiyor. Yabancı işçilerin oturma hakkı için mücadele etmeleri ve oturma hakkı almaları gereğine işaret eden yazı, 1980 itibarıyla Türkiye işçilerinin sadece yüzde 1,7'sinin oturma hakkına sahip olduğunu, işyeri temsilcilerinin bir yabancı işçinin işten çıkarılması halinde işyeri yönetiminin işten çıkmasını mutlaka yeniden gözden geçirmesini istemesi gerektiğini bildiriyor.

Daha genel sendikaların, kiliselerin, çeşitli dernek ve birliklerin oturma hakkı ve yabancı işçilerin diğer hakları konusunda ortak çalışma ve kampanyaları yapmaları, bu çalışmalarda Alman işçilerin en geniş biçimde katılmaları isteniyor; sendikaların yerel seçimlerde yabancılarla işbirliği yapmaları isteniyor. "Yeşil"lerin yeni bir yerleşme yasasına ilişkin önerilerinin sendikalarla tüm peşin hükümlerle sınırlı olarak tartışılması gerektiği bildiriliyor.

Der Gewerkschafter im august

Ausländische Arbeitnehmer

Viel jahren mit geld gelockt, heute mit geld abgeschoben. In der hermit sind sie fremde (seite 7). Unlauer im gefängnis gefolter (seite 9). Die bagger zerstören mehr als nur eine gemeinshafte scheidung (seite 10). An freiwirtschaft plant ein (seite 12). Sie brauchen unsere solidarität (seite 14).

AYDIN ENGİN Tirmışık

Dünya bok böceklerine kalmadan

"Değerli yurttaşlarımız! Sizlere, bugün, Sovyetler Birliğini 'katipli' ilan eden bir yayınlı imzaladığımızı bildirmekten büyük memnuniyet duymaktayım. Beş dakika içinde Rusya'yı bombalamaya başlıyoruz."

Bu sözleri aynen, elifi elifine aynen, ABD'nin kovboy eskisi Devlet Başkanı Ronald Reagan söyledi. 13 Ağustos günü, bir radyo konuşmasına başlamasından, bir kaç dakika önce, ses ayan için mikrofona bir kaç cümle sıyılması istendi ve ABD Devlet Başkanı bu "konuşma provası"nda işte böyle dedi. Aman gözden kaçırmayın, bu sözleri ABD Başkanı rolü oynayan Ronald Reagan adlı bir aktör değil; kendisi bizzat ABD Devlet Başkanı olan ve gerçekten de Sovyetler Birliği üstüne atom füzelerini yollama emri vermeye yetkili bir Ronald Reagan söylendi.

Eğer bir gün, bir ABD Devlet Başkanı, böyle bir "vurursuz" emir verecek olursa; işte bannen böyle, yukarıda aktardığımız gibi konuşacak. Sonra bir dümeye basılacak. Sonra Amerika'nın uçuş bucağı avaralandan, bılıp tükenmez benzenen çöllerinden, karlı yüksek dağlarından füzeler, ölmüş taşıyan, insanlığı sonunu taşıyan füzeler havalandacak. Yalnız Amerika topraklarından mı? Hayır. Hiç de değil. Batı Avrupa-

(yoksa 80'lik miydi?) bir aktör eskisinin kafasından çürümüş hücrelerden mi doğuyor? Reagan bir "imalat hatası" mı? Yanılan ve sapıtan salt bu kovboy bozuntusu mu?

Keşke öyle olsaydı. Daha az tehlikeye olurdu dünyamız. "Amerikan halkı safır, kandırılmış, beyni yuvarlak, bilinci alabildiğine bulanırılmıştır. Ama gene de büyük bir uygarlık yaratmış yüce bir halktır ve bir delili başından defetmesini, bir imalat hatası aradan çıkıp atmasını bilecektir..." der içimizi seviririz.

Oysa değil. Bugün ABD'de iktidarı elinde tutan ve Ronald Reagan adı emekli aktör devlet başkanlığı koltuğuna oturmuş, bir nükleer savaş "kazanabilir" bir savaş" olarak yorumlamakta, Nasilini pek açıklamadan, ama ilk atom füzelerin havalandırılmasından bir kaç salise (dakika değil, saniye değil, salise, salise...) sonra kırkılık olarak yüzlerce füzelerin havalandırılacağını bile bile, bir atom savaşını "kazanabilir bir savaş" olarak kim görebilir?

Yanlış hatırlıyorsak, yeryüzünde bir nükleer savaşın ve onu izleyecek öldürücü radyoaktif ışınların etkilerinin yaşamı sürdürebilecek tek canlı **hamam böcekleri**ymiş. Özel organizmaları, koruyucu kabukları ve çoğu kez legim çu-

Almanya'da bulunan işçilerin Almanya'da "Türk", kendi vatandaşında ise "Alman" diye damgalandıklarını, burada da, orada da dışlandıklarını ileri sürüyor.

Vatanlarına dönen "Almanclar" da Türkiye'de kukak açan yok yarısından verildiği bir diğer yuzda, üçü de Almanya'nın çeşitli bölgelerinden Türkiye'ye dönmüş bulunan üç "Almanca"nın tüm çabalarına rağmen iş bulamadıkları, kendi küçük dükkanlarını açma peşinde oldukları, işsizliğin resmi rakamlara göre yüzde 21 civarında olduğunu bir ülkede iş bulmanın boş ümut olduğunu, buna karşılık "işçi

DER GEWEKSCHAFER'IN AGUSTOS SAYISINDAN...

Hapishanelerde hergün işkence

Türkiye'de zizine giden bir emekçinin başına neler gelebileceğini, Türkiye'de faşizmin zindanlarında aylarca kalma ve ağır işkencelerden geçen Şehabettin Buz anlatıyor. İG Metall'nin aylık yayın organı Der Gewerkschafter'de başından geçenleri ayrıntılı olarak anlatan Şehabettin Buz, aylar sonra serbest kaldı ve Türkiye'den ancak gizlice kaçabildi. Aşağıda Buz'un anlatıklarını "izinciler dikkat!" uyarınızda da ekleyerek sunuyoruz.

"1982 Eylül'ünde her yıl olduğu gibi yine Türkiye'ye işe gitmiştim. Vatana geldiğimden oboşenisi gününde babamın iyi jandarmalar tarafından sarıld, silah ve baskınlamış yayın arabası yapıldı. Arama bitkinde bir suram, soruşturma için kendileriyle birlikte gelmem gerektiğini söylediler. Bir askeri araç içinde, gözlerim bağlı olarak Antakya kentine getirildim.

Ertesi gün birkaç kişiyle birlikte kondum hücreye bir polis himisleri geldi ve Almanya'dan gelenim himisleri olduğunu sordu. Kendimi tanıttım. Bana yumruk ve tekme atmaya başladı. Bir yandan da içeri girildiğinde neden ayağa kalkmadığını soruyordu. Bir süre sonra yeniden geldi. Bu defa hepimiz ayağa firadıldı. Yine de aramızdan sadece beni tutaklıdı. Bu böyle ertesi gün öğleden sonraya kadar sürdü.

Gece olunca gözlerimi yeniden bağladılar. Neden karakola getirildiğimin sorulduğu bir başka odaya, yine gözlerim bağlı olarak götürüldüm. Bilmediğimi söyledim. Bunun üzerine bir başka odaya koyuldu ve burada düşünmemi söylediler.

Gecenin ilerlemesi saatlerinde gözlerim yeniden bağlandı. Çok sayıda polis otoktu bir odaya götürüldüm. Yine aynı soruya karşılığım. Yine "bilmediğim" cevabımı verince bu defa siyasal

polisten olduklarını söyledikleri biri, beni kendimi kaybedene kadar dövdü. Ertesi sabah kendime geldim. Ne görülebiliyorum, ne de kumladayabiliyordum. Gece hersey yeniden başladı. Beni soydular. Odanın bir köşesine sağlama dikilmiş olan bir kazağı ayakkarım döşemeye ancak değecek şekilde bileklerimizden çaputlarla astılar. Bu asılma güncere, gecelerce sürdü. Buradan sadece sorgu için indiriliyordum.

Dört gün sonra kendimi kaybettim. O zaman indirildiler. Birkaç saat falakaya yatrıldım. Çırpıplak soyup yere yatınyorlar, ayaklarını bağhyor, ikisi beni tutarken iki polis de tabanlarımı vuruyorlardı. Arada sırada, odanın bir köşesindeki tuza suya batırılyordum.

Bunlar 10 ile 12 gün civarında sürdü. Suçlamaları kabul etmemi yoku elektrik işkencesi yapacaklarını söylediler. Bir başka odaya taşıydım. Yine çırpıplak soyulduum. Gözlerim bağlandı. Odada askerler ve gizli polis elemanları vardı. Kullağma, burnuma, cinsiyet organıma, ayak parmaklarıma elektrodolar bağladılar ve düzensiz araklıklara akım vermeye başladılar. Bu işkence de iki gün, iki gece, aralıksız sürdü.

Bu işkencenin ikinci gecesinde, kısım sefi bu gecenin son gecenin piftuğunu önünde kalan birkaç saat boyunca iyi düşünmem gerektiğini; yuktandan, beni öl-

dürmek, cesedimi bir çuvala koyup Antakya dağından aşağı atmak emrini aldıklarını söylediler. Artık, çaresiz, tüm suçlamaları kabul etmeye hazır olduğumu söyledim.

Ertesi gece bir "itirafname" imzaladım. Sonra bir doktora götürüldüm. Bu doktor vücuduma hiçbir işkence izi görülmediğine dair bir rapor verdi. Bu türden raporlarla, tutukulları işkenceye uğradıkları ve itirafnameleri işkence sonucunda imzalandıkları yolumdaki iddiaları çürütülyordu.

Daha sonra götürüldüğüm İstanbul'da bir askeri tesise kondum. Buradan da Iskenderun askeri hapishanesine gönderildim. Hapishaneyne gelinein tüm öskese soyuluyor, sonra bir subayın komutuna uyarak, ellerini uzatıp avuçlarını açmak zorunda bırakilyorlardı. Biz böyle lazır oldu dururken askerler sürekli askeri avuçlanımıza vuruyorlardı. Daha sonra yere yatırılıp biraz da böyle dövüldük.

Bulduğumuz Türkiye hapishanelerinde her gün işkence vardı. Kimsinen işkenceye götürülmüdüğü bir gün aksama kadar aramızdan birinin alınıp götürülmekle bledikdi.

Tüm sendikacıardan, bu anti-demokratik durum sürdürüldüğü Türkiye'ye yapılan askersel ve ekonomik yardımların kesilmesi için çalışmalarını rica ediyorım. Federal Atım Türkümel Türkiye'ye her yıl 14 milyon Marklık polis yardımı yapıyor. Bu yardım Türk polisinden daha gelişkin işkence aletleri ile donanmışyın sağhyor. Her sendikacı bu türden yardımların kaldırılması için çalışmalıdır."

Mayı? Hayır, de değil. Fakat Avrupa'nın hemen her köşesinden, aklımiza bile gelmeyen noktalarından fırlayacak ölüm füzelleri. Belki de siz bu yazıyı okurken, az ötede çocuklarınızın oynadığı çayır var ya, işte tam oradan. O yemeyeli çayırılar yanarak parçalanacak, toprak güreliyle yanacak ve yerin yedi kat dibinden bir atom füzeli fırlayacak. Burnunu Sovyet ülkesine yöneltecek ve...

Sonra?
Sonrası yok. Sonrası ölüm!

Ronald Reagan'ın bu uğursuz sözleri salt bir şaka mıdır? Pek sanmıyorum. Salt bir şaka olsa, "eşek sakası olmuş" der geçerdik.

Reagan Sovyetler Birliği ile ABD arasında patlayacak bir savaşta Tervat ve Incl'in en ilginç efsanelerinden birine, Gog ile Magog arasında ki "Armageddon Savaşı"na benzetti. Gerek Incl'e, gerekse onun ağıbabası Tervat'a göre tüm yıkılıkları temsilcisi Gog (Reagan'a göre: ABD), insanlığı hep günahe yönelten ve yeryüzünü deki tüm iblisliklerin, kötülüklerin temsilcisi Magog'a (Reagan'a göre: Sovyetler Birliği) saldırıcağı. Armageddon Savaşı denen bu zorlu ve sonucunu çatışmadam, yıkılıkları savunucusu Gog yenik düşecekleri, işe gökten inen Tanrı el koyacak. Magog'u kahredecektir. Ve Magog yenilecek ve zincire vurulacak ve yeryüzünde bin yıllık barış dönemi başlayacaktır...

Kutsal kitapları bu ünlü efsanesi, son dört yılda tam beş defa Başkan Reagan'ın konuşmalarında konu oldu. Reagan, 1980'de bir televizyon konuşmasında, Rahip Jim Backer'e "Armageddon'u görecektir nasıl biz olabiliriz" dedi.

Armageddon, Reagan'a göre dünyanın son savaşdır. Bilmeye göre dünyanın "son savaş"ı bir atom savaşdır. Sonra?

Sonrası yoktur. Sonrası ölümdür.

Peki bütün bu sapık ve sapkın düşünceler salt İhtiyar adamın, 70'lik

Henüz nükleer bir savaş patlamadı. Yeryüzü henüz bir atom cehennimine dönüşmedi, doğru. Ama tehlike kapadılar. Saat on ikie beş var. Emperyalist-kapitalist sistemin merkezi ABD'de, can çekişen kapitalizmin sefil ömrünü uzatmak için çareyi silahlanmada, savaş işkirticiliğinde, yere savasları alabilirdiye körüklemeye, burlara milyarlarca dolarlık silah satarak dev boyutlu savaşlar elde etmede, topyekün bir karşı

"kazanılabilir bir savaş" diye yorumlayarak dünyayı her kaç yüz defa yok edecek atom silahları stoklamaya bir kaç yüz defalık dahasını eklemele bulan bir cete var. Aksersel savaşı kompleks diye adlandıran bu cete generaleriyle, bilim (f) adamlarıyla, uluslararası şirketleriyle ve Ronald Reagan gibi politikacılarıyla bir emperyalist imparatorlukta iktidarı elinde tutan gücün ve yaklaşan seçimlerde mutiaka iktidarı düşürüleceğini söylemiş -şiminden ve şimdiki mümkün değildi.

Yeni tehlike kapadılar. Saat on ikie beş var...

Ronald Reagan'ın radyo konuşması ne bir di sürmesidir, ne bir eşek kaskadı, ne de bir imalat hatası. Sadece kafanın içinde geçenleri yoksul seşel söylenmidir.

İşte bu yüzden cindir durum. İşte bu yüzden Reagan'ın durumları zorunludur. Tarih bizden (eğer bu tarih yazacak birileri varolabileceksi) sadece şunu soracaktır belki de: O nu, Reagan'ın, onun gibileri durdurmak için ne yaptın?

Bugün için en önemli görevimiz bu: Reagan'ın durdurmak...

Ama geç kalmadın. Saatın on ikie beş kaldığını hiç unutmadın. Yani henüz insanlık yok olmadı. Yani dünya, henüz bok böcekleri kalmadın.

Yani "henüz vakit varken güldüm..."

Ankara'daki 1150 kontenjanlı özel kursa sadece 56 kişi katıldı

Kesin dönüşçülerin çocukları "Türkiye'ye uyum" eğitiminde rejimle tanışıyor ve hırpalanıyor

Türkiye'ye kesin dönüş yapan göçmen işçi çocuklarının ülkeye uyum sağlama amacıyla düzenlenen eğitim seminerlerinde çocuklar "rejim ile tanışıyor" ve Batı Avrupa'da yıllarca edindikleri alışkanlıkların tam tersi yönde kısıtlamalara uğratılıyorlar. Çocuklardan, kız öğrencilerin kışa etkisi ya da şort giymemeleri, erkek öğrencilerin saçlarını kısa kesmeleri, boğucu yaz sıcakları takım elbise giyip kravat takmaları isteniyor.

Çoğu ikinci kuşaktan çocukların olduğu gurbetçilerin çok azının Türkiye bildiği gözönüne alınarak Türkiye derslerine ağırlık veriliyor. Ancak derme çatma yöntemlerle ve alelacele örgütlenen dersler için yeterli öğretmen bulmak mümkün olmuyor. Bu yüzden de Milli Eğitim Bakanlığı emekli öğretmenleri görevlendirme yoluna gidiyor. Ancak söz konusu eğitimin özelliği ve ki-

şası sürekli olması "uzman" öğretmeni gerektiriyor. Nitekim İstanbul'daki bir seminer sırasında ders veren öğretmenin anlattıklarını kavraması için bir babanın Flamanca, bir başka babanın ise "Almanca" dan çocuklarına "çeviri" yaptıkları gözlemlendi.

Edinilen bilgiye göre kurslarda haftada 20 saat Türkçe, hergün birer saat matematik dersleri verilmesi öngörüldü. Türkiye'nin 67 ilinde birden başlatılan derslerin 14 Eylül'e kadar süreci bildirildi.

Ankara ve İstanbul'daki uyum kurslarının ilk günündeki izlenimler ise genç çocuklar için acı ve hatta korkutucu sürprizlerle başladı. Batı Avrupa'daki okullarda gerek giyim kuşamada, gerekse davranışlarında özgülüğüne alışmış olan küçükçük göçmen çocuklar, karşılıklı "rejimin öğretmenleri"ni ve "rejimin kuralları"na buldular.

Nitekim Ankara'da Hasanoglan Atatürk Öğretmen Lisesi'ndeki Uyum Semineri'nin ilk gününde belki de ilk kez İstiklal Marşı'nı duyan çocukların kendileri arasında konuşmaları ve "hazırol" a geçmemeleri üzerine okul müdürü Doğan Taşçı kulakları sağır edecek kadar güçlü açılmış hoparlörden çocuklara seslendi: "Buradaki kursların amacı adaptasyon sağlamaktır. Saygı duruşunu, İstiklal Marşı'nı öğreteceğiz. Burada yaşayacaklar yoktur, kuralları vardır" dedi. Ardından da bu "kuralları" açıkladı:

"Yatakhanelerin dışında kalmayacak. Yollarla, parklarda gezemeyeceksiniz de miyorum ama gözetim ve denetim olacak. Bıncıklı, kravatsız öğrenciler istemiyoruz. Kız öğrenciler de ayrı ayrı kuşaf ile çıkacaklardır."

İstanbul Kabataş Lisesi'ndeki "uyum kursu"nın ilk gününde ise okul bahçesinde toplanan öğrenciler ve veliler, okulum hoparlörlerinden yükselen şu uyarı ile karşılandılar:

"Öğrenciler spor meydanında toplanınlar. Burada velileri ile vedalaşacaklar. Küpelerini ve diğer takımlarını onlara teslim etsinler. Kışa kuşaf ile düğün olmayan öğrenciler için veliler müdürüğe başvuru olarak aksam dönemlere izin alsınlar. Eksikliklerini tamamlasınlar, yarın dersleri başlasınlar. Bırızdan yemehane de yemek verilecektir. Kız ve erkek öğrenciler ayrılsınlar."

Henüz 67 ilin sonuçlarının elde edilememesine rağmen uyum kurslarına pek rağbet olmadı. 1150 kontenjanlı Nitekim Ankara'da 1150 kontenjanlı Nitekim Ankara'da 56 kişi katıldı, İstanbul Fatih ilçesindeki bir kurs ise başvuran olmadı. İptal edildi.

Grevci işçilerin eşleri Devlet Başkanı kraliçe Elisabeth'e dilekçe vermek üzere Buckingham sarayına gidenken polis eşleri de "kocalarını Thatcher'ın hizmetçileri değildir" diyorlar.

İngiltere'de grevci işçilerin eşleri Kral Sarayı'nın kapısına dayandı

İngiltere'deki 100 bin maden işçisinin hükümetin 20 bin işyerini yekteme girişimine karşı sürdürdüğü grev, altıncı ayına girdi. Maden İşçileri Sendikası (NUM), geçtiğimiz hafta yaptığı delege konferansında grevi sürdürme kararı aldı. 200 delege Devlet Kömür İşletmelerini'nin yaptığı son uzlaşma önerisine red oyu kullandı. İşletme, kapatmayı planladığı 20 kömür ocağının yalnız 5'i hakkında "yeni düzenlemeler" getirmeyi önermişti.

Maden işçileri eşlerinin kurdukları komite ve sendikann çağrısıyla 11 Ağustos günü Londra'da yapılan yürüyüşe 20 bin kişi katıldı. İngiltere'nin tüm bölgelerinde Londra'ya gelen 10 bin kadının, NUM Başkanı'nın eşi Ann Scargill'in başkanlığında oluşturduğu bir delegasyon Kraliyet Sarayı'nın kapısına dayandı. Kraliçe Elisabeth'e dilekçe veren maden işçilerinin eşleri, kendilerini, ocakları kapatma kararını geri alması yönünde hükümete baskı yapmasını istedi.

Diğer yandan hükümetin maden işçilerine saldırıları, grevçilerin üzerine po-

lis sürmek, sendikaya hukuksal kılıflarla para cezaları kesmek, mallarına el koymak gibi çeşitli biçimlerde sürüyor. Grevin başladığı Mart ayından bu yana tutuklanan grevci işçi sayısı 4 bini buldu. Geçtiğimiz günlerde Nottinghamshire'da işçilere saldırılar polis, önce ocaklara girmeleri için zorladığı 100 işçiyi daha sonra tutukladı. "Grevci bir işçiyi aramak için" bir bölük polis Galler'de bir köyü bastı. Polisin maden işçilerinin grevleriyle ilgili baskın ve saldırı operasyonları için bugüne kadar 700 milyon Sterlin'lik harcama yapıldığı bildiriliyor.

Güneybatı İngiltere'deki iki ulaşım firması ise, maden işçileri sendikası hakkında "gelişim işletmelerine kömür sevkiyatını engellediği" gerekçeyle dava açtı. Mahkeme, sendikann Galler bölge şubesini 200 bin Mark'lık para cezasına çarptırarak mallarına el konması kararını aldı. Bunun üzerine grevci işçiler sendika binası önünde bir insan ağı oluşturarak kolluk güçlerinin içeri girmesini engelledi. 560000 maden işçisi girmesini engelledi. Thatcher'ın 1981 yılında gırtlağı sendika dışıydı. Yasa yasa dayandı. Bu yasaların örneğin dayandı.

Boğucu yaz sıcaklarındaki çocuklar Batı Avrupa koşullarına alışmış çocuklardan erkek, pahalı, kravat istenirken ülkenin "kışkoca" Başbakan'ın son derece tuhafı kılıklı dolayısıyla karikatürçülerin kalemlerine takıldı

Bir freze tezgahı nasıl "askeri sır" oldu ?

A. DERİN

Reagan yönetiminin savaş kıskırtıcı tutumu her gün yeni dramatik olaylara neden oluyor. ABD emperyalizminin dünya çapında gerginlik yaratmayı amaçlayan politikası en beklenmedik yerde ciddi sorunlar yaratabiliyor.

Belçika'nın Andenne şehrindeki Pégard firması alet fabrikada çalışan 300'e yakın emekçinin başmasa gelenler gerginlik polisinin en gırtlı sonuçlar yaratabileceğinin güzel bir örneği.

Pégard şirketi hassas aletler yapımında uzmanlaşmış, modern teknolojileri uygun üretim yapan bir girişim. Ekonomik kriz sonucu fabrikaların teker teker kapanıp, endüstrinin tam bir faaliken içine girdiği, Belçika'nın Wallon bölgesinde yaşıyolların sürdüremeyi başaran şirketlerden biri. Ancak Pégard şirketinin bu başansı kolay olmamış. Üretilen alet ve makinalara alıcı bulmak baskı zorluklara karşışılmış; ama sonunda aranan müşteri bulunmuş. Sovyetler Birliği, Modern bir freze ve perdah makinasını tam 102 milyon Belçika Frank'ı karşılığı satın almış bir Sovyet firması. Ayrıca Pégard şirketi bu ülkeden yaklaşık 1 milyar Belçika Frank'ı tutarında sipariş almış.

Pégard şirketinin bir diğer özelliği de Ortak Pazar ülkeleri yöneticilerinin demecelerinde tekrarlanağeldikleri "farklı ülkelerdeki Avrupalı şirketlerin modern teknoloji alanında işbirliği yapmalarını" da güzel bir örneği: Pégard, Voith adını bir Alman firmasının katılmasıyla üretilmektedir.

Ne var ki Pégard'ın ömrü pek uzun görünmüyor. 102 milyonluk modern freze makinesi Sovyetler Birliği'ne gönderilmek üzere, Anvers limanından tam gemiye yükünecekken, Belçika Hükümeti, Pégard şirketinin aylarca önce yaptığı ihracat lisansı istemini cevapız bırakmış ve gerekçe olarak satılan gerecin askeri amaçlarla kullanılabilceğini öne sürmüş. Oysa alıcı firmanın orduyla bir ilgili yok. Ayrıca şirket anlaşma imzalamadan önce Belçika resmi makamlarından kendisine yeşil ışık yakmış. Lisans başvurusunun yapıldığı tarih ise Temmuz 1982.

Durum bu iken Belçika Hükümeti'nin Pégard şirketini iflasa, 300'e yakın emekçiyi de işsizliğe mahkum eden, bu tutum değişikliği nereden kaynaklanmaktadır?

15 Temmuz tarihli *Le Monde* gazetesi incelendiğinde yukarıdaki soruya bir cevap bulmak olanağı duruma geliyor. O günkü *Le Monde*'de çıkan bir haber de, bir hafta önce Paris'te toplanan-izlanda dışında Tüm NATO ülkeleriyle, Japonya'dan oluşan -COCOM'un (İhracat Kontrolörleri Koordinasyon Komitesi) sosyalist ülkelere satılacak modern teknolojiye donatılmış araçlar için yeni bir kısıtlamalar listesi kabul edildiği söylenmekte. Ne garip bir rastlantı

ki Pégard olayının su yüzüne çıkması da tam bu sıralarda...

1950 yıllarında Paris'te soğuk savaş mantığıyla kurulan bu komitenin ana amacı sosyalist ülkeleri ekonomik ve teknolojik abluka altına almak. Yumuşak havasın sosyalist ve kapitalist ülkeler arasında ki ilişkilere hakim olduğu yıllarda, bu komitenin, su yukusunda yatkımla birlikte, varlığını koruduğunu görürüz. Reagan yönetimi gerginlik politikasından önce de bu kuruluş tekrar alana sürülürmüş. Ancak bu kez COCOM, ABD'nin Avrupa üzerinde-askeri ve politik sufların yanısıra-kurmak istediği ekonomik ve teknolojik hegemonyanın da önemli bir aracı olma rolünü yükümlenmiş görünüyör. Bu komite sosyalist ülkeleri Batı Avrupa ülkeleri arasında ticareti ve teknoloji alışverişini kösteklerken ABD tekellerinin yeni teknoloji alanında Avrupa'da yürüttüğeleri yayılma politikası yukunda söyleneni doğrular nitelikte.

Reagan yönetimi bu amaçlarına ulaşmak için elindeki tüm silahları kullanma niyetinde görünüyör. Bir yandan -COCOM'u da aşarak- Avrupa'daki ABD şirketleri aracılığıyla bu ülkede yürütüldü köydüğü sosyalist ülkelere dönük ticaret yasaklarını, Avrupa'da da uygulatmayı planlarken öde yandan kamuoyunu etkilemek için elinden geleni yapıyör. CIA'nın *Romanya*'da transfer ettiği *Pacepa*'nın 4 yıl bekledikten sonra tam COCOM toplantısının arifesinde sosyalist ülkelere Batı'dan yapılan teknoloji transferleri konusunda bir basın toplantısı yapması bir rastlantı olmasa gerek.

...

İşte böyle uğursuz bir kumpasın kurbanı olmak tehlikesiyle karşı karşıya Pégard emekçileri. Önemli miktarda sipariş ve çok iyi bir gelecek vaad eden bir pazar kaybetmek tehlikesiyle karşı karşıya kalan işletme, zor durumda düşmüş durumda. Alman Voith şirketi durumun kötüleşmesi karşısında ortaklıktan çekilmeye karar vermiş. Bu durumda da Pégard yöneticilerinin önünde kalan tek seçenек: Konkordato istemek. Şirketin bu konudaki başvurusunu yakında ticaret mahkemesi karara bağlayacak.

Tüm bu olumsuz gelişmelere rağmen Pégard emekçileri savşamışa kararlılar. Bu mahkemelerde yazın da değildir. Sendikalar, Komünist ve Sosyalist Partileri ileric, demokratik kamuoyu emekçilerin yanında yer almış durumda. Ayrıca bulundukları bölgenin tüm politik güçleri de kendilerini desteklemektedir.

Andenne Belediyesi de tüm gücüyle işçilerin yanında saf tutmakla kalmamakta. Belediye 21 Temmuz'da Belçika Ulusal Bayramı nedeniyle yapılacak genelidkleri iptal edip, bu günü resmi yas güdü ilan etmekte kadar varırdı kararlılığı.

Temmuz ay içinde belçika Pégard fabrikası emekçilerinin mücadelesi, gerekçe Belçika ileric kamuoyu-

nun duyurulduğu Ağustos başında hükümeti tekrar bu konuyu ele almağa zorladı. Daha önce Senato'da yapıldığı bir konuşmada freze makinasının Sovyetler Birliği'nce askeri amaçlarla kullanılacağına dair elinde kanıtlar olduğunu söyleyen, ancak bu kanıtlar kamuoyuna açıklamaktan kaçınan Dış İşlerler Bakanı Tindemans yetlerine inandırıncı olamamış ki makinasının satışının askeri açıdan sakınca oluşturmadığı kanısı hükümet içinde ağır basmağa bağladı. Kesin bir karara varmak için freze makinasının Belçikalı uzmanlara incelenmesine karar verildi. Uzmanların raporu kesin: *Makina askeri açıdan bir sakınca göstermemekte. Ayrıca makinasının yapımında yeni teknolojik buluşlardan yararlanılması olmasına rağmen bunlar "ilimsel sır" niteliğinde değil. Sovyetler Birliği'nin elinde bu ve buna benzer makinalar zaten var ve diğer kapitalist ülkeler bu tip gereçleri sosyalist ülkelere satmakta bir sakınca görmemektedir...*

...

Bu durumda Belçika kamuoyunun önemli bir bölümü hükümetin ihracat lisansı istemine cevap vermek için saptadığı son gün olan 8 Ağustos'un arifesinde, cevabın olumlu olacağına inanmaktaydı. Ama ne var ki kapitalist dünyanın "Büyük Ağabeyi" ABD de elinde sopası, durumun yakından izlemekteydi.

Belçika Hükümeti'nin karar açıkladığından çok kimsede şaşkınlıkla küçük dilini yutacak: Askeri açıdan hiçbir değeri olmadığı başmışız uzmanlara saptanmış ve kendisinin de kabul edilmemiş olan freze makinası Belçika Ordusu'na satın alınmaktaydı. Bu iş için bütçeden 80 milyon Frank ayrılıyor, satış fiyatı ise bu tutar arasındaki 42 milyonluk farkı ödemeyi iş ABD Savunma Bakanlığı üstleniyordu.

...

Pégard olayı henüz bitmiş değil. Belçika Genel İş Federasyonu (FGTB), Sosyalist ve Komünist Partileri hükümetin kararını protesto etmekle, işletmedeki emekçilerin göstereceği tepki de ileric kamuoyunda ilgiye beklenmekte. Basın bu kararın ABD'nin Belçika Hükümeti üzerine yaptığı baskıların bir sonucu olduğunu yazmakta. Bazı yorumcular hükümetin teslimiyetçi tutumunu eleştirirken, Belçikalı bakanların *Kohr Hükümeti'nin Ekonomi Bakanı Bangemann*, kadar bile cesareti gösterememelerinden acı acı yakınmaktadır. *En anlamlı tepki ise Andenne Belediyesi Başkanı'nın ki: "Brüksel'de ABD üyeliği varken bu ülkemin politikasının sadık bir uygulayıcısı olmaktan başka bir işlevi olmayan Belçika Dışişleri Bakanlığı'na gerek olmadıkça"* söylüyor ve bu bakanlığın toptan feshedilmesini öneriyör.

...nıyor. Bu yasalarla örneğin dışişleri bakanı grevleri "yasaklanacak" ölçüde kısıtlanmamış, grev gözcülüğü yalnız ilgili fabrikaların önüyle sınırlanmıştı. Ancak bu son grevde maden işçileri sadece ocakların önünde grev gözcülüğü yapamıyor, limanlarda, demiryollarında, gelik işletmeler ve santrallerde kömür sevsiyatını engelleyecek eylemlerini gerçekleştiriyor. Yasa ve "yasalar" rağmen Thatcher Hükümeti'çö devletle atılan birleşmelerdeki blokajlara hukuki müdahalede bulunma cesaretini gösterememiştir. Sonuçta bu müdahaleyi iki özel firma üstlendi.

Tüm bu baskı ve saldırılara karşın grevci işçilerdeki kararlılıkla birlikte ulusal ve uluslararası çatı dayanışma hareketi de büyüyor. Geçtiğimiz hafta Belçika'nın 9 sendikası NULM'a dayanışma eylemleri yapacağını ilan etti. Demiryolları işçileri 12 Eylül günü tüm ülkede birgünlük dayanışma grevi yapacaklar. Grevdeki işçilerin aileleriyle maddi dayanışma için tüm Avrupa'da açılan kampanyaya ise IG-Metall Sendikası da katıldı. Main-ut'daki Honeywell firması işçileri, 2 bin Mark'lık bağış yanında gönderdikleri mesajda, kendilerinin de yakın dönemde 35 saatlik hafta için savşım verdiklerini o yüzden dayanışmanın ne anlama geldiğini iyi bildiklerini belirttiler.

İngiltere gerici basını, grev işçilerin artık dayanışma gücünün olmadığını, özellikle grev işçilerin "İhşası" yaptıkları sözdeken gerekçe grev kırıcıların sayısını bir elin parmakları kadar az olduğunu, 1926'da, 1969'da ve 1973'deki büyük grevleri yaşamamış, deneyimsiz grev işçilerin ise büyük bir disiplin ve kararlılıkla savşım verdikleri bildiriliyor.

Bu arada ülkenin polis sendikasının yöneticileri ile polis aileleri ortak bir basın toplantısı düzenleyerek, Margaret Thatcher Hükümeti'nin anti-demokratik uygulamalarına karşı çıktılar. Gerek polis sendikası yöneticileri gerekse polis aileleri "polis memurları Thatcher'ın özel hizmetçileri değillerdir" dendi. Bilindiği gibi grevci maden işçilerinin üstüne Batı Avrupa'nın hiç bir ülkesinde görülmemiş sayıda kalabalık polis birlikleri sevk edildi ve geldi de bir "polis ordusu"ndan sözdebilir bile geldi. Grev işçilere yumsak davranış gerekçesi ile bazı polis memurları işten çıkarıldı. Galeri yöresinde dolayan ancak resmî yalanlanan söylentilere göre baba ve iki ağabeyi grev işçileri arasında bulunan bir polis memuru da intihar etti.

Genç işsizlerle ilgili sosyal veriler, Ekonomi Bakanı'na göre: Ideolojik amaçlı

Federal Almanya'da 382 bin genç meslek eğitimi olanağından yoksun

● Federal Almanya'da Federal İstatistik Dairesi nüfusun azaldığını 2000 yılına doğru Federal Almanya'nın nüfusunun 50 milyona doğru azalacağını belirtirken, Ekonomi Bakanı Bange-mann, meslek eğitimi görecek işyeri açığını açıklamak için, tikanıklığın nüfus artışından kaynaklandığı ileri sürüldü. Federal Hükümet ise soru-nun çözümü yönünde bir girişim dü-şünmediğini resmen açıkladı.

Federal Almanya'daki her üç gençten biri, 1 Eylül'de başlayacak olan yeni öğrenim yılına meslek eğitimi görebileceği bir işyerinden yoksun giriyor. Federal Çalışma Dairesi'nin (Bundesanstalt für Arbeit) geçtiğimiz günlerde yaptığı açıklamaya göre Arbeitsamtlar'a mesleki eğitim için başvuran genç sayısı 251 bin. Arbeitsamtlar ise yalnız 50 bin 600 eğitim yeri gösterebiliyor. Alman Sendikalar Birliği (DGB)'de bu yıl meslek eğitimi yeri bulamayan gençlerin sayısının 250 bini bulacağını hesaplıyor. Eğitim yeri bulamayan gençlerin üçte ikisini genç kızlar oluşturuyor.

Bilindiği gibi "meslek eğitimi için yeni işyerleri yaratmak", hükümet partilerinin seçim propagandalarında başkşöyü işgal etmiş. Başbakan Kohl gençlere bir yıl içinde "70 bin yeni işyeri" vaatettiği. CDU/CSU-FDP Hükümeti'nin kemertleri sıkma politikası, hükümet kurulduğundan bu yana sosyal harcamalarda yapılan amansız kıstırlar, ayrıca büyük firmaların asırlar kar hırsıyla meslek eğitimi için öngörülen işyerlerinin sayısını azaltıp bunun yerine göçleri yalnız kalifiye işçileri çalıştırma yönelimleri sonucu, örneğin sadece son bir yılda sözkonusu işyerlerinden 20 bini daha yokedildi.

Bugün mesleki eğitim, dolayısıyla güvencilik bir gelecekte yoksun bırakılan gençlerin sayısının 200 bini aşmasındaki baş etken, hükümetin tekelcilerden yana politikasıyla mesleki eğitim için yeni iş-

Baden Württemberg ve Hessen eyaletlerindeki metal grevlerinin hemen ardından bu kez de gençler alanlara çıkıyor ve çarlık sürede yeni Federal Almanya'yı kapsadı ve halen de genişletilecek süremkte

yeri açma konusunda firmalara hiçbir zorunluluk getirmeyip onları "kendililerine" bırakması. Bugün işletmelerin yurtdışından çoğunun (yaklaşık 90 bini) işyerlerini gençlere meslek eğitimi için tamamen kapalı tuttuğu, varolan işyerlerinin de sayılarında azaltmaya gittiği bildiriliyor.

Tüm bunların sonucu olarak işsiz ve meslek eğitiminin yoksun kalan gençlerin sayısı toplam 382 bini buldu. İşsiz sayısıyla birlikte Arbeitsamt yardımlarından yararlanamayanların sayısının da artmasıyla, gençlerin yüzde 48'i geçicimiz yıl ne işsizlik parası, ne de işsizlik yardımı alabili. Sosyal yardım alan gençlerin sayısı ise 60'lı yıllardan bu yana 4 kat artarak 200 bine yükseldi.

Hükümet ve işverenler son günlerde yaptıkları açıklamalarla, işsiz ve meslek eğitiminin yoksun olan yüzbinlerce gençle ilgili hiçbir önlem almayla yetinemediğini bir kez daha gösterdiler. Hükümet, yakın dönemde hiçbir girişimde bulunmadığını açıklarken, yeni Ekonomi Bakanı FDP'li Bangemann, varolan meslek eğitimi işyerlerinin ihtiyacı karşılamaktan çok uzak olmasının "artan nüfus"la bağlı. İşverenler Birliği Başkanı Esser ise DGB'nin işsiz gençlerle ilgili sosyal verilerin arkasında "ideolojik nedenlerin yatıyor" dedi.

Sendikaların, gençlik örgütlerinin ve muhalefet partilerinin, gençler arasındaki işsizliğin önünün alınması, yeni meslek eğitimi için işyerleri açılması ve varolan-

ların korunması ve alınmasını istedikleri acil önlemler şunlar:

- Yeni çarlık eğitimi işyerleri için 2 milyar Mark ayrılması; Federal Çalışma Dairesi'nin geçtiğimiz yıl yapılan çeşitli kesintiler yoluyla "tasarruf ettikleri" 1 milyar Mark'ın bu alana yatırılması.
- Henüz Arbeitsamt yardımlarına hak kazanmamış olan işsiz gençler için asgari bir maddi güvence sağlanması.
- Federal Çalışma Dairesi'nin getirdiği kısıtlamaların iptal edilmesi.
- Federal Çalışma Dairesi'nin, işyerlerini gençlerin meslek eğitimine ayırmaları için işyerleri zorunlu tutması.
- Otomasyon ve rasyonallaşmaya birlikte ortaya çıkan yeni meslekler için fabrika ve bürolarda eğitim yerleri açılması.

İsveç'te göçmen örgütlerine devletin daha fazla yardım yapması isteniyor

- Göçmen Politikası Araştırma Komisyonu göçmenler için iş ve eğitim alanlarında yapılan yatırımlarda bireylerin özel konularının gözönüne alınmasını önerirken, Kültür Danışmanlığı'ndaki göçmen temsilci sayısının artırılmasını ve göçmen örgütlerinin yöresel radyo yayınlarına yardım edilmesini istiyor.

İsveç'in gelecekte izleyeceği göçmen ve azınlık politikasıyla ilgili olarak çalışmalar yapan Göçmen Politikası Araştırma Komisyonu, hazırladığı raporu Göçmenler Bakanlığı'na verdi. Komisyon raporunda yer alan öneriler göçmenlerin ve göçmen örgütlerinin varolan haklarının daha da geliştirilmesini içeriyor. Komisyon İsveç'in göçmenlerin dernek ve kültür etkinliklerine yapılan yardımları artırmasını önerirken, göçmenlere yardımcı olma amacıyla iş ve eğitim alanında yapılan yatırımlarda eşgüdüm sağlanması ve bireylerin özel konularının gözönüne alınması istiyor.

Komisyon, ülke çapında etkinlik gösteren göçmen örgütlerine yapılan yardımların artırılmasını, en az 1500 üyesi bulunan örgütlerin yardıma hak kazanmasını, daha küçük örgütlerin ise yapılacak araştırmalara göre ekonomik destek alınmasını öneriyor. Öneriye göre toplam 4,5 milyon Kron olan yardım 7,5 milyon Kron'a

Zimmermann'ın Yabancılar Tasarisına FDP de, SPD'li eyaletler de yanaşmıyor

Sonbahar'da Federal Hükümet'e, oradan da Federal Parlamento'ya gelecek olan Yabancılar Yasası Tasarısı ile ilgili tartışmalar son günlerde birden yoğunluk kazandı. Federal İçişleri Bakanı Zimmermann'ın Bild gazetesine verdiği demeçteki yeni açıklamaları sorunu birden bir "koalisyon sorunu"na dönüştürdü. FDP, "Zimmermann Tasarısı"na karşı olduğunu yetkili politikacıların ardarda verdikleri demeçlerle bir kez daha vurgularken, eyalet hükümetlerinden SPD'li olan yönetimlerin olanları da adeta Federal Hükümet'e yabancılar politikası konusunda "baş kaldırdılar".

Zimmermann, Bild'e verdiği demeçte kendisinin hazırladığı ve savunduğu yeni Yabancılar Yasası Tasarısı'nda öteden beri bilinen eğilimlerine "ek olarak", Almanlara evlenerek bu ülkede oturma ve çalışma hakkı elde etmek isteyen yabancıların engellenmesi için yeni yasal önlemler getirileceğini açıkladı. Zimmermann ayrıca, öldürücü ve yaralayıcı aletlerin kullanıldığı kavgalara "karşınmış" olan yabancılarla, uyuşturucu kullanmak ya da satmaktan "sakım" yabancıların "mahkeme önüne çıkarılmaksızın" sınır dışı edilmelerine olanak tanıyanları da açıklamalarına ekledi.

Zimmermann'ın yabancılar politikasına ilişkin görüşlerini açıklararak savunmakta devam etmesi ve Federal Hükümet'i bir oldu bitli ile karşı karşıya bırakmayı amaçlayan siyasal amaçlı manevraları koalisyon ortağı Hür Demokratlar'ın (FDP) tepkisine yol açtı. Nitekim FDP'nin önde gelen politikacıların, eski koalisyonun İçişleri Bakanı Gerhard Baum, Ostbayer Zeitung gazetesine verdiği bir özel demeçte, partisinin bu tasarıya desteklemeyeceğini kesin bir dille ve resmi bir üslupla yineledi. Baum bu konuda oldukça açık konuşmuş ve şöyle dedi:

"Hür Demokrat kabinde, Zimmermann'ın planlarını onaylamayacaklar. Bunu koalisyon ortaklarımız da biliyor. Biz insanlık bir yabancılar politikasından

Fotoğraf sanatçısı Mehmet Ünal'ın yukarıdaki foto-montajı parçalanmış aileleri konu almış ve Zimmermann'a yi bir yanıt oluşturmıştır

yanayız ve sorunları yabancıların sırtından çözmek niyetinde değiliz. Üstelik göz ardı edilemezdir ki aileli birleştirme önlemlerindeki şimdiki olanaklara rağmen ülkemizde yaşayan yabancı ailelerin sayısı azalmaktadır."

Bir başka FDP'li politikacı ise daha da sert konuştu. FDP'li Burkhard Hirsch "Bashakan Kohl, Zimmermann'ı susturamazdır" dedi ve "Kiliselelerin, geçitli gençlik örgütlerinin ve sosyal kuruluşların da

yanımızda yer almalarını sevinç duyduğumuz böylesi insancıl bir konuda bizim önümüzü sıkıştırmaya çalışıyor" diye ekledi. Hirsch'in, Demokratların parlamento seçülmesi, başkaldıranların önemini daha da artırdı. Burkhard Hirsch demeciinde "öyle, bir koalisyon sorunu"na dönüştürüldüğünü Başbakan Kohl'un el koymasını "istemesi de FDP'nin konuyu bir koalisyon sorunu haline dönüştürüleceğinin kanıtı olarak değerlendiriliyor.

Öte yandan SPD'li politikacıların yönetiminde ağırlık taşıdıkları eyaletler de, daha şimdiden Zimmermann'ın tam tersi yönde kararname çıkararak, yabancılarla ilgili görece olumlu uygulamalara yöneliyorlar.

Hessen eyaletinde eyalet İçişleri Bakanı Winterstein'ın ünlü Hessen Kararları'nın hemen ardından Kuzey Ren Westfalen eyaletinde de Hessen Kararları paralelinde bir yabancılar kararnamesi hazırlıklarının yürütüldüğü açıklandı. Ünlü SPD'li politikacı Kerschbaier Başbakanı olduğu eyalet-kent Bremen'de ise yabancılarla yerel seçimlerde oy hakkı tanımaya yönünde kimi hazırlıklar sürdü-rülüyor.

Eyalet hükümetlerinin Zimmermann tasarısına daha şimdiden böyle karşı çıkmaları, Federal Almanya'da "Eyaletler Federal Hükümet'e başkaldırdı" biçiminde yorumlara yol açtı.

Nitekim Hessen Kararları'ndan duyduğu hoşnutsuzluğu belirtmekle yetinmeyen İçişleri Bakanı Zimmermann, Hessen İçişleri Bakanı Winterstein'a bir mektup göndererek, onu Federal yasaları ihlal etmekle suçladı. Zimmermann, daha sonra Winterstein'dan sert bir yanıt alacağı bu mektupla özetle şöyle dedi:

"Hessen Eyalet İçişleri Bakanı Winterstein, Federal Hükümet'in, Eyalet Hükümetleriyle danışarak çıkardığı yabancılar ilişkin yasayı, işler çocukların Federal Almanya'ya (Hessen'e) geliş sayı sınırını 16'dan 18'e çıkarmakla ihlal etmiştir" dedi.

Winterstein ise bu mektubu "Hessen Eyaleti'nin yabancı işleri aileleri için sağladığı yeni haklar, Yabancılar Yasası'nın eyalet hükümetlerine verdiği yetkiler çerçevesinde alınmıştır" diye yanıtladı. Winterstein, Yabancılar Yasası'nı olumsuz yönde değiştiren ya da kararnamele ağırlaştırılan eyalet hükümetlerini (Bayer'nı kast ediyor) Zimmermann'ın herhangi bir "ihlal itirazı" yöneltilmesine de dikkaati çekerek, Federal İçişleri Bakanı'nı önyargılı olmakla eleştirirdi.

Komisyonun önerileri arasında göçmenlerin kültürel etkinliklerine yapılan ekonomik yardımların artırılması da yer alıyor. Öneriye göre Kültür Danışmanlığı'nın olanakları artırılmalı ve olağan ödeneklerin kapsamına girmeyen kültür etkinliklerine yardımcı olmak üzere özel bir ödenek ayrılmalıdır, ayrıca bu kuruluşun değişik organlarındaki göçmen temsilci sayısı artırılacak, yardımların dağılımı konusunda göçmenlere daha geniş söz hakkı ve yetki verilecektir.

Komisyon, başka ve bilgi edinme konusunda daha bir kanalı olmanın, dil gruplarına yönelik yöresel radyo yayınları için, göçmen örgütlerine yardımla bulunma olanaklarının artırılması isterken, göçmen gazete ve dergilerine yapılan ekonomik yardımların artırılması, içerik konusunda İsveç gazeteleri için geçerli olan özgürliğin tanınmasını önermektedir.

Dönüş primi Danimarka'da da gündeme geldi

● Danimarka'daki önlemlerden önce-likte Türkiyeli işçilerin etkileneceği bildiriliyor. Yasa teklifi parlamento- dan aynen geçerse prim 25 bin Kron (7.300 DM) olacak.

Federal Almanya ve Fransa'dan sonra göçmen işçiler için bugüne kadar görece iyi koşulların var olduğu Danimarka'da da göçmen işçilerle ilgili olarak "Dönüş Tevizi Primi" uygulaması Muhafazakar Parti tarafından gündeme getirildi. Son yıllarda işsizlik oranının hızla arttığı Danimarka'da, Muhafazakar Parti böyle bir yasa teklifini yabancı işçilerin sayısını azaltılabileceği için verdikleri ve bu uygulamaların zorunlu olduğunu öne sürdü. Danimarka basını habere geniş yer verirken, konu siyasal çevrelerde de tartışmaya bağlandı. Önümüzdeki günlerde mecliste ele alınması beklenen teklifin yasalama halinde, bundan önceki Türkiye işçilerin etkileneceği belirtiliyor. Yasa teklifine göre, geri dönüş yapacak işçiyse 25 bin Kron (7.300 DM) dönüş primi ödenecek.

Çağımızın sanat ve kültür yaşamında çarpışan iki akım

Emperyalizmin sömürü ve savaş “kültür”üne karşı emekçilerin barış ve demokrasi kültürü

Televizyonu, videosu, milyonlarca bası yapan gazete, dergi ve kitapları ve dev teknik olanaklarıyla kitle haberleşme araçları (Mass Media) toplumları ve insanların bilinçlendirmeye, onları bilinçlerini etkilemeye çağımızın en güçlü silahları arasında sayılır. Kültürel değerler ve ürünler, yığınlara bu araçların süzgecinde aktarılır. Bugün emperyalist ülkelerde ve dünyanın emperyalizmin etki alanında kalan bölgelerinde, televizyon dizisi “Dallas”ın “Jr.”ın veya “Su Ellen”ini amaçloğun, teyze kızı tanırısına tanımayan hemen hemen yok. Erzurum’un bir kasabasındaki nine “Bu gece televizyonda CEAR’lar var” derken Federal Almanya’daki “Oma” (büyük anne) Dallas’ın “anne”sinin oğullarından çektiğini üzüyor. Dallas televizyon dizisi sadece bir simge ve bir örnekten ibaret. Emperyalizmin dev teknik ve parasal olanaklarına dayanarak ve tümüyle emperyalist tekelleşen güdümlündeki kitle haberleşme araçları, dünyanın büyük bir bölümüne, milyonlara, emperyalizmin ürünü olan bir “sözde kültür” kusuyor. İnsanların binlerce yıllık geçişinin süzülüşü kültür mirasının sadece biçimlerini alan ama onun emperyalizmin ve tekeller çakındığı çarpıtılmış, yozlaştırılmış ve emperyalist saldırıdan çıkarlar uğruna kullanılmış olan bu sözde kültür ve kültürün perçevesi içinde kalan sanat-edebiyat, kimi zaman açık ve kaba biçimde kimi zaman-çağdaş üslupla örtük, ince, sinisi biçimde, sömürünün, savaşın ve faşizmin özelemlerinin süzölüşünü yapıyor.

Günümüzde, Batı dünyasındaki yazılı sanatlarda Hitler döneminin aklanması yönündeki ürünlerin fanyalanması; “Superman” kültürünün milyonlara baskılı çizgi romanlardan, çocuk oyuncaklarından doğru gelişmesi; kurgu bilim (Science fiction) ürünlerinin (emperyalist kaynaklı olanlarının) kapitalizmin ve asıl ABD’nin

insanlığın binlerce yıllık geçişinin süzölüşü mirasından sadece biçimleri alan, onu emperyalist saldırıdan çıkarlar uğruna kullanmayı amaçlayan sözde kültür ve bu çerçevedeki sanat-edebiyat çoğunca üstü örtük, ince ve sinisi sömürünün, savaşın ve faşizmin özelemlerinin süzölüşünü yapıyor

Amerika’da 1950’lerden bu yana bir durgunluk dönemine girdiğini genel kamu olarak paylaşılmış emperyalist kültür ve sanatın günümüzdeki yönellerini olduğu kadar çekimizi da gösteriyor.

Buna karşılık, günümüzde, sadece sosyalist dünyada değil kapitalist dünyada da işçi sınıfında, demokratik geleneklere, emekçi yığınlarına dayanarak, köklerini ondan alan ama çağımızın yeni sorun ve gelişmelerine beslenen yeni bir kültür-sanat perçevesinin doğup gelişmekte olduğu da görülüyor.

Gelişigüzel örnekler verecek olursak, “politik sinema”nın günümüzde gerçek bir patlama yapıyor, sanatsal kayıplar olanlar kadar ticari yönü ağır basan film şenlikleri ve yarışmalarında son yıllarda toplumsal-politik temaları işleyen filmlerin hep ön sıralarda geldikleri gözlenirken- henüz ana eğilim olmamakla birlikte- geniş yığınlara seslenen rock-müzik türünde alışagelmiş şiir aşk hikayesi kulpaları zorlayarak, toplum içindeki insanın sevinç ve acılarını, barış ve özgürlük özelemleri ile dile getiren sanatlar ve ürünler, ayrıca demokratik geleneklerin başkaldırı geleneklerinin ürünü olan folklorik müzik

kendin kabul ettiriyor. Kabul ettirmekle de kalmayıp, “iş yapmaya” başlıyor. Son on yıldır, edebiyat alanında Latin Amerika’dan, Afrika’dan, Uzak Doğu’dan, ezilen halkların bağından çıkan sesler kapitalist Batı’nın “bunalım” edebiyatını bastırmaya başlarken, barış ve demokrasi temalarının veya işçi sınıfının, ezilen halkların dünya görüşlerinin yansıdığı yapıtların dünya çapında önem kazandıklarına, bu türden kimi yapıtların “Best-Seller” (en çok satan) olduklarına şahit olunu- yor. Kadın hareketi -henüz sınıfsal konumlarından bakılmayan- feminist akımların ağırlığında da olsa ve salt cinsel özgürlük temaları ağırlık kazansa da- sanatta, edebiyatta kapitalist toplumun kadını çifte baskı ve sömürü altında tutan mekanizmasını işyanı dile getiren ve ana hatlarıyla demokratik çizgide yer alan ürünler vermesi sürdüyor.

Kısaca, tekellerin tüm denetim ve ağırlıklarına rağmen, bu ağır yer parçalayarak, çağımızın baskı ve sömürüne karşı barış, demokratik, insancıl ve toplumcu kültürü, emperyalizmin sözde kültürüne artuk baş kaldırıyor. Savaş ve sömür gücünün tehlikeli bir gidise soktukları, bir ölüm kalım sorunuyla karşı karşıya getirdikleri, insanların binlerce yüzyıllar- ce yıllık gerçek kültür değer ve temellerini emperyalizmin ömrünü uzatmak uğruna tahrip etmeye çalıştıkları dünyamızda, barış ve demokrasi gücünün, işçi sınıfı ve emekçi halkların gerçek kültür ve sanatı, son derece güç ve zorlu biçimde de olsa varlığını duyuruyor, bunlara kalmayıp geleceğe adaylığını koyuyor.

Günümüzde kültür ve sanat adınının uğrasına bu sorumluluk noktısından bakmama, onun “sanatçı sorumluluğu”nun ve geleceğin dünyasının kuruluşundaki sorumluluk payının olduğu kadar kendi kişisel kahkahasının da vizgeçtiçe koşulu oluyor.

Kunstler für den Frieden

9. September 1984
Dortmund
Westfalenhalle

Beginn: 14.30 Uhr
Endzeit: 13.00 Uhr

Künstler: (List of artists follows)

“Sanatçılar Barış İçin” şenliği 9 Eylül’de Dortmund’da

Federal Almanya barış hareketinde önemli yeri olan Krefeld Girişimi’nin dördüncü forumu çerçevesinde yer alan “Sanatçılar Barış İçin” Festivali 9 Eylül günü Dortmund’ta Westfalenhalle’de yapılacaktır. Toplantının çağrısı 300’den fazla sanatçı ve yazar tarafından imzalandı; belgisi ise Krefeld girişiminin de belgisi olan “Atom ölümü hepimizi tehdit ediyor-Avrupa’ya atom roketleri verilmemesine hayır”. Atome Federal Almanya’da değil dokuz ülkeden yüzlerce sanatçının katıldığı toplantının çağrısında “En büyük tehlike hiçbir şey yapamayacağımız düşüncedir” deniyor. Sili, Demokratik Alman Cumhuriyeti, İrlanda, Hollanda, Avusturya, Türkiye, Sovyetler Birliği ve Amerika Birleşik Devletleri’nden gelen ünlü sanatçılar ve toplulukları arasında Batı Berlin’li Korosu, Cem Karaca da yer alıyor. İşçi kolları arasında Bremen, Essen, Recklinghausen sendika kolları da var. Şenlik boyunca şarkı, halk türküsü, rock müzik, caz, klasik müzik, resim, çocuk tiyatrosu, kabare, tiyatro oyunları, şiir, pandimon dillerinde etkinlikler sergilenenekte. Saat 13’de başlayacak olan “Sanatçılar Barış İçin” toplantısı ve sanat etkinliklerinin biletlerinin bütün yerel basın kuruluşlarında ya da bütünen bilet satış yerlerinde edinilebileceği bildiriliyor. Herkesin izlenmesini sağlamak amacıyla bilet fiyatları da oldukça düşük tutuldu. Önceden 10 Marka almaya biletler salon girişinde 12 Marka’ya satılacak. Öğrenciler, askerlik görevi yapanlar, işsizler içinse bilet fiyatları 8 Marka olarak saptandı.

Batı Berlin'de "Yetmişikibuçuk millet Kreuzberg'de" adlı bir şenlik düzenlendi

● Şenlik sırasında ressam Frank Suplie'nin resimlerinden oluşan bir sergi de açılacak. Ressam "Kent ve Kır" adını verdiği sergisinde ilginç Berlin resimleri sunuyor

Batı Berlin'de Kreuzberg Sanat Dairesi 26 Ağustos günü Mariannenplatz'da bir yaz şenliği düzenledi. "Yetmişikibuçuk millet Kreuzberg'de" gibi ilginç bir başlık altında düzenlenen şenlikte ABD'den Big Band Cooperation'ca topluluğu, Batı Afrika Kreuzberg Saraba topluluğu, Berlin'deki Brezilyalıların oluşturduğu Aquarella müzik ve dans grubu, Türkiye'den ünlü halk ustası Ali Ekber Çiçek saat 22'ye kadar sürecektir müzik etkinliklerinin ardından konuşmalar yapıldı. Aynı gün gene Kreuzberg Sanat Dairesi'nin düzenlediği bir resim sergisinin açılışı var. Frank Suplie'nin "Kent ve Kır" adlı sergisine ilginç Berlin tabloları içeriyor.

Kreuzberg Sanat Dairesi'nin sonbahardaki kültürel etkinlikleri arasında bir de Türkiye'ye heykel sanatçısı Azade Köker'in sergisi ile "1. Öryantal Rock Şenliği" başlıklı bir müzik etkinliği yer alıyor. Sergilerin her ikisi de Mariannenplatz 2 adresindeki Bethanien salonlarında sunuluyor ve sergilere giriş serbest.

Ölümünün beşinci yılında bir şiir emekçisine saygı

Emekçi halkın ve demokratik özlemlerin şairi: Ömer Faruk Toprak

Taner AKYÜZ

Ömer Faruk Toprak, 14 Şubat 1920'de İstanbul'un Fatih semtinde doğar. Babası o zamanki Darülfünun müderrislerinden İsmail Hakkî'dir; Farsça-Arapça bilir: Diwan Edebiyatı uzmanı ve Mehmet Akif'in arkadaşısıdır. Ö. Faruk, yeti yaşlarında gelince, aile Gönen'den göçer. (Daha sonra Gönen Öyküleri'nde bu dönem izlenimlerini görürüz.) O yaşlarda babasından Şirazi Hafız'la, annesinden Karacaoglan'la dinler; ardından Gorki'yi, Nazım'ı, S. Ali'yi, Said Faik'i tanıyacaktır.

Bilincaltının derin irmaklarında, çocukluğunun 0-6 yaş evresini içine alan, "Fatihten Haliç'e" uzayan görünürlük, "Yakışık fakat emeğiyle yaşayan insan yığınları" belleğinin canlı gözlemleri olarak yaşama boyu sürerler. Toprak'ın şiirini beşerleşen bireysel kaynaklarda, somut yargılar oluşma evresinde; yaratıya açık bir aile çevresinde; bireysel-toplumsal kültür kalıtımını (mirasını) varlığını buluruz. Özetlesek, genelde sınıfsal konum nedeniyle bilincaltında oluşan duygulanımların ne ekonomik, ne de sınıfsal yapısı yoktur Ömer Faruk Toprak'da. Buna karşın, yukarıda değindiğimiz veriler (kişiliklerin varlığını taşıyan öğeler)

Toprak'ın şiirinin temel taşları onları, ilkin. İlk denemesinde ona erken yayınlanmasında da buna bağlanırsa gerek: 6 Aralık 1934'de "Mehtepil Gazetesi"de ilk başca görürüz. Otuzlu yılları, kırkı yıllara dönüşme evresinde ise, adı "Kırk Kuşak" ile anılır olmuştur. "Yürüydün" adıyla edebiyat dergisinin 8. sayısından sonra (1942) adını, derginin "İmityaz sahibi" görürüz. Rifat Ilgaz yazıştıkları müddürdür. Bu evre, Ömer Faruk Toprak için toplumsal edebiyatıman bereketli bir döneminde tanıklığı da kazandıran. Kimler yazar "Yürüydün" de bir yal boyuna: Nazım Hikmet (İbrahim Sabri takma adıyla), A. Kadri, Kemal Bitişbaş, Said Faik, Samim Kocagöz, Orhan Kemal, Kemal Sülfür,

Fethi Giray, Cahit İrgat, Hulusi Dosdoğru, Sabri Sönmez, Niyazi Akıncıoğlu, Hüsamettin Bozok, vb. Dergi, şişyal itikadınca kapattılır, bir süre sonra Ömer Faruk Toprak tutuklanır, Rifat Ilgaz aramaktadır. 1945'de üniversite çevrelerinde bağlantıları geniş çaplı tutuklanmaya, Ömer Faruk Toprak da alınır. "Samsaryan Hamamı" (iki ay) 32 nolu mezarlık" adıyla ünlü hükresinde, sıkıntılı günler yaşayacaktır.

Bu kısa yaşam özetini, Toprak'ın yaşam-sanat birliği çevresinde ele alınmasını olanak verir. "Hangi pencereden bakarsan bak/yüzün hep baharda hep güneşde" dizeleri omula ilişkin yaklaşımları; "anamların eli saçlarını açarak yıldızlardan uzanır", Toprak'ın doğa diyaloglarını; "ay yirminci yüzyıl yıldırımın seninle ekti/ devrimler hayraklar aley saçan kitaplar getirdin işte" (1978-79) dizeleriyle de, biriktilen doğan tarihsel dönüşümü, kendi özel merceğinden yansıtır.

Nazım gibi bir ustanın şiirimize yön verdiği bir dönemde, Nazım'a öykünme-

den kendi şiirini kurma çabası, Toprak'ın özelliğidir. Yüksek sesli yanlışlarındın çok, gerçeğin-inançla karşınımdın çıkan yumuşak bir dilleli havasıdırda! Toprak şiiri. Öte yandan, folkloriden rak durup, lirik söyleyiş yöntemini de yeğlememiştir. Çağdaş şiirinde zor olan yöntemi benimsedi ve bu uktarda direnişi, onun estetik anlayışının bir tanıklığıdır.

"Yanık bir hava gibi sanyor kalbimi/... Ekmeklerin tuza bananların kedeli/... Kapılarımla huzla aşcam yaklaşsam onlara Biliyorum yalıs orada yüreğimin/... Memleketimin halkı sıra o yorgun yüzü insanlar/Bütün neşeli yarkılar sizin olsun isterim". (1955). Toprak'ın olgunluk dönemine yükselten "Dağda Ateş Yakanlar" adlı yapıttaki örneklerle, ölümüne yakın yazdığı öteki örnekler; aynı estetik çabının inancılı tutumunu, aynı sözcük ekonomisi egemenliğini sürdürür. Enfatlıksız de geçirdiği son 15 yıllık süreçte de içine alan tüm toplum ise; yüreğinin tümü insanlara, umula, bunsa ve gelecek güzel günlere adanmış bir sanat yaşamını içerir.

Ömer Faruk Toprak
(14 Şubat 1920-20 Ağustos 1979)

İstanbul'da doğdu, Kütahya Lisesi'nde ve İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde okudu. Servet-i Fünun, Dikmen, Yeni Edebiyat'ta (1940-41) çıkan ilk şiirlerinden sonra, yönetimine katıldığı Yürüydün, Pınar, Ant, Yığın, Yeni Sanat, Fikir ve Sanat (1943-50) dergilerinde yazdı. Daha sonra Kaynak, Beraber, Şairler Yaprığı, Seçilmiş Hikayeler, Yeni Ufuklar, Pazar Postası, Yeiklen, Ataç, Yığın, Papirüs, Gelecek, Yansma, Türkiye Yazıları (1952-1979) dergilerinde yayınlanan şiirlerinin yanı sıra, kitap tanıtımı, eleştiri, deneme, anı, gezi yazıları da yayımladı. Ömer Faruk Toprak bu yana banısra 1978-1979 yıllarında Politika gazetesinde haftalık sanat sohbet ve polemikleri de yazdı. Ayrıca Sovyetler Birliği'ne gezi notları da gene Politika'da yayımlanmaya başladı. Ancak bu dizi ölmeye yakın kaldı. Ölümünden sonra-ise Firuz Toprak tarafından adına "Toprak Şiir Özlüğü" kondu. Yaptıları: İnsanlar (1943), Hürriyet (Suat Taşer'le birlikte, 1945) Dağda Ateş Yakanlar (1955), Susan Anadolu (1956), Duman ve Alev (anılar, 1968), Ay İçüğü (1973), Tuz ve Ekmek (roman, 1973), Karşı Pencere (hikayeler, 1975), Gönen Öyküleri (hikayeler, 1979). Tüm şiirleri ölümünden sonra Adam Yayınları dizisinde topluca yayınlandı.

28 Ocak'ta bir sonnet

bir uçtan bir uca karanlıktı çekiyorum
kop dağına tırmadım yüreğimin kanadı bir pir
anamların eli saçlarını açarak yıldızlardan uzanır
anamların kör kırk yıl açtılar yakıtım diyorum
bir şiirde rastladım baktım yüzüne ay ışığı

el ayak kefilince Suphi'nin mektubunu okuduk
ondört arkadaşız ile denizin dibinde oturduk
kırk yıl belleklerde saygıydıyorsun hey halk ağıdı

"aylardan ocağ ayıydı döndü ilkin ayaklarını"
"belleğimin son yaprağı gemici fenerinde kaldı"
"ölüm oturdur karşına kırpiklerinden içeri baktım"

"denizin altı mavi karanlık ne ağlarsın ne gültünür"
"ne telefon edilir gece yarısı geliyorum diye"
"ama çok güzelsi bir sabah yaklaşıyor işte bu düştünölür"

Ronald Reagan
düşüncüklerini
yüksek sesle
söyledi

"Değerli yurttaşlar, sizlere bugün, Sovyetler Birliği'ni yok etme emrini içeren bir kararı imzaladığımı bildirmekle savıncıyım. Beş dakika içinde Rusya'yı bambalamaya başlıyoruz."

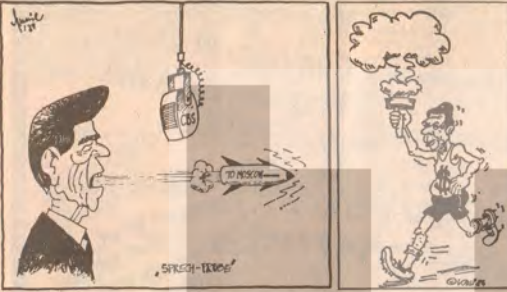
Reagan'ın mikrofon provasının anlamı: Savaşı ABD istiyor ve ABD savaş istiyor

ABD Devlet Başkanı Ronald Reagan, 11 Ağustos Cumartesi günü Kaliforniya'da bir radyo istasyonunda yayınlanmak üzere banda alınan bir radyo konuşmasından önce, mikrofon ayarı için kendisine bir kaç söz söylemesi istendiğinde şöyle konuştu: "Değerli yurttaşlarım, sizlere bugün, Sovyetler Birliği'ni yok etme emri'ni içeren bir kararı imzaladığımı bildirmekle sevinçliyim. Beş dakika içinde Rusya'yı bambalamaya başlıyoruz."

Başkan'ın bu "prova konuşması" da radyo tekinsyenleri tarafından banda alındı ve bir kaç gün sonra kamuoyuna açıklandı. Bütün dünya'da "bomba gibi patlayan" mikrofon provası, en koyu ABD yandaşlarında bile şok düş etkisi uyandırırken dünya ilerici kamuoyu derin bir ürküntüyle sarılsı. Hemen ardından da Reagan yönetimine yönelik dev bir tepki dalgası geldi. Siyasal açıdan çok ayrı, hatta yer yer uzlaşmaz çizgilerin savunucuları, Reagan'ın sözlerinin salt bir şaka olarak kabullenilemeyeceğini ve bunu çok ciddi bir provakasyon, bir atom savaşının ne kadar yakın bir tehlike olduğunun somut bir kanıtı ve ABD saldırganlığını, savaş kıskırtıcılığını tartışma götürmez bir belgesi olarak değerlendirdiler.

Bütün dünyadaki sağduyu sahibi insanların dehşete düşüren prova-konuşma "Başkan Reagan düşüncüklerini yüksek sesle söyledi ve bilinen bir kez daha kanıtlandı: Savaş isteyen ABD'dir ve ABD gerekten de savaş istemektedir" biçiminde yorumlandı.

Batı Avrupa'da Reagan politikasının "en kaba ve pervasız" savunucularından ünlü Bild gazetesi bile tepki göstermek zorunda kaldı ve ancak şöyle bir kılıf bulabildi: "Reagan kaba kalarından konuşuyor. Ancak bunu ABD'de kimse umursamaz. Üstelik bu son konuşma provası olayı

Reagan'ın mikrofon provası' Federal Almanya'nın (FAR) siyasal çizgileri savunan gazetelerinde hemen hemen aynı yorumlandı. *Frankfurter Rundschau* (sol ısıste), *Unzere Zeit* (sağ ısıste) yazırsız birer karikatür yayınlarken, *Neue Ruhr-Zeitung*'ün karikatürünün (sol altta) alt yazısında "Hangi aptal benim konuşma provamı kelime kelimesine uyduladı?" diye soruyor Reagan. *Rheinische Post*'ün karikatüründe (sağ altta) ise Reagan "Biz korkuyu şaka konuşma yaparsız" diyor.

nin kendini kılıf bulmak zorunda hissettiği bu utanç verici olayda Başkan

olayı bir provakasyon olarak nitelidi ve bunun "ABD ve NATO'nun saldırı planları karşısında son derece uyanık bulunmanın gerekliliğine bir kanıt" olduğunu yazdı.

Vorwaerts (Federal Alman Sosyal Demokrat Partisi'nin organı): Vorwaerts'in yorumu ise şöyle: "Reagan nihayet düşündüğünü söyledi. Ve şimdi bütün dünya'ya dediğini yaparsa" diye titiriyor.

Herbert Mies (DKP Başkanı): Mies, Federal Başbakan Kohl'e bir mektup gönderdi ve Kohl'dan Reagan'ın protesto etmesini istedi. Mektupta, "Bu konuşma tesadüfen yapılmış bir konuşma değil, Washington'daki yönetimin kapalıdır anti-komünist histerinin bir anlatımıdır" dedi ve ilk saldırı silahlarının Federal Almanya'ya yerleştirilmesi olmasından ve Federal Almanya'nın ABD'nin sorumsuz savaş politikasının kuyruğuna takılmışından dolayı söz konusu protestonun daha da önem kazandığını vurguladı.

Die Grünen (Yeşiller Hareketi): Yeşiller'in sözcüklerinden Annemarie Borgmann ve Anja Vollmer, "Reagan'ın sapık şakalarının sağduyu sahibi insanların kanını donduranca nitelikte" olduğunu söylediler.

Andreas Zumach (Federal Almanya Barış Hareketi Sözcüsü): Zumach, Reagan'ın açıklamalarının Hitler'in "Boşverizim mirasından silince"z" demesini çağırışına dikkat çekti.

Mondale (ABD-Demokrat Parti Başkan adayı): Mondale, "Bir Başkan sözünde çok dikkatli olmalıdır. Ben bu konuşmayı şaka olarak kabul ediyorum ama çok kişi böyle anlamayacaktır" diye konuştu.

Kirsten Volpi (SPD'li parlamenter-Federal Almanya): SPD'li politikacı, ABD Başkanı Reagan'ın "Tutulmuş olduğu an-

Türkiye Postası

15 GÜNLÜK GAZETE 24 AGUSTOS 1984 SAYI: 38

kuşa kısa...kısa

Nikaragua'da seçim ve ABD saldırısı

N ikaragua'da devrimden sonra ilk defa 4 Kasım 1984'de yapılacak olan genel seçimlerin tarihinin yaklaşımasıyla birlikte, ABD'nin, Pentagon'un bu ülkeye karşı giriştiği provakasyon ve saldırılar da hızlandı. ABD'nin Nikaragua'daki seçimleri "sahte seçim" propagandasıyla karalamasına karşılık, daha bugünden seçmen yapısında nüfusun yüzde 95'i (1,5 milyon Nikaragua'lı) seçmen kütüklerini kaydını yaptırmış bulunuyor. Geçtiğimiz aylarda Nikaragua Halk Ordusu'nun karşı devrimi güçlere ağır kayıplar verdirmesinden sonra, ABD ve CIA yeni bir saldırı stratejisi izlemeye başladı. Nikaragua'nın Pasifik kıyılarında Cruise atom roketleri taşıyan "Iowa" savaş gemisi ve 2 bin askerden de dahil olduğu bir ABD filosu geldi. Ayrıca, Nikaragua Devrim Hükümeti'nde yer alan 4 katolik papaza Papa'nın hükümetten ayrılmaları için verdiği direktifli bakanlar reddettiler.

Şili'de Pinochet'e karşı gösteriler

9 Ağustos 1984 tarihinde başkent Santiago, Valparaiso, Concepcion ve La Serena kentlerinde Pinochet rejimine karşı yapılan protesto gösterilerine onbinlerce Şili'li katıldı. 1983'ten bu yana yapılan çeşitli gösterilerde öldürülen 100 Şili'linin anısına yapılan protestolar eylemlerine katılanların, tiftik kişiler ve katolik kütülsesi Şili halkına çağrıda bulunmuştu. "Yasamı Savunum" belgisi altında yürüten protesto eylemleri, Şili'li polis terlele karşılık verdi. Özel polis birliklerinin panzerli, coplu ve kışkık saldırıların- 19 yasada bir genç öldü ve 16 kişi yaralandı. Belki-başka geyikler öldürüldü.

Acık gün ABD'nin kimse bilmeden bir konuşma provası yapıyor. Üstelik bu konuşma provası olayı da tutsuz bile olsa eninde sonunda gene de bir şakadır."

Bild gibi gerillilerin en "ünlü" gazetesi-

DGB, Alman işçi sınıfını "1 Eylül Savaş Savaş Günü" için gösterilere çağırıyor

Alman Sendikalar Birliği (DGB), "1 Eylül Savaş Savaş Günü"nde, tüm işçileri barış güvencesi altına alması için harekete geçmeye ve sendikaların düzenlediği gösterilere katılmaya çağırıyor. DGB'nin "Bir daha savaş olmasın-silahlanma değil silahsızlanma" ana belgisi altında düzenlediği 1 Eylül gösterileriyle ilgili çağrıda "Barışa olan özlem ve sendikalar gelenekler birbirleriyle kaynaşmıştır. Sendikalar hareketi kuruluşundan beri işçiler, halkların barış, özgürlük, eşitlik ve dayanışma içersinde birlikte yaşamış işçi savaşımlarıdır" denildi ve şu istemler sunuldu:

- Silahlanan durdurulmalıdır. Amaç, Doğu'da ve Batı'da geniş çaplı bir silahsızlanma ile kitte kırma arasında bertaraf edilemelidir.
- Avrupa'ya yeni atom roketlerinin yerleştirilmesi en kısa zamanda durdurulmalıdır. Orta menzilli nükleer silahlar üzerine görüşmeler tekrar başlamalı ve bu görüşmeler katarların nükleer silahlar görüşmelerine dahil edilmelidir.
- Federal Almanya'nın silah ihracatı artmalıdır. Üçüncü Dünya'ya yapılan bütün silah ihracatı sınırlandırılmalı ve durdurulmalı. Silah ticaretinin sınırlandırılması işçi uluslararası kurulların konusudur.
- Ordu, silahlanmaya özgü bilgiler kamuoyuna daha çok yansıtılmalı.

En sonunda ABD'nin kimse bilmeden bir konuşma provası yapıyor. Üstelik bu konuşma provası olayı da tutsuz bile olsa eninde sonunda gene de bir şakadır."

Bild gibi gerillilerin en "ünlü" gazetesi-

Barış savaşçıları manevralara karşı iki büyük eylem örgütlüyorlar

Bu yılki NATO manevralarında yeni saldırı stratejisi deneniliyor

Eylül ayı başında, Batı Avrupa ülkelerinde NATO'nun "Sonbahar Manevraları" başlıyor. Ekim ayı ortalarına kadar sürecektir. 26 manevranın 10'u Federal Almanya topraklarında yapılacak.

10 yıldır yapılan NATO "Sonbahar Manevraları"nın bu yılki en büyük özelliği, manevraların "Air-Land-Battle" (Hava-Kara-Savaş) denen, Pentagon'un yeni saldırı stratejisine dayandırılacak olması. Ağırıklı olarak Federal Alman askeri birlikleri tarafından desteklenecek olan manevralar, bu yeni stratejiye uygun olarak DDR sınırına 10 kilometre, Çekoslovakya sınırına ise yalnız 60 mil uzaklıkta yapılacak. NATO'nun, ilk olarak sosyalist ülkelerin sınırlarına bu kadar yakınlıkta manevra yapacağı bildiriliyor.

17-26 Eylül günleri arasında Paderborn ve Kassel'de, 1-12 Ekim günleri arasında Hamburg'un güneyinde, 5-8 Ekim günleri arasında da Schleswig-Holstein'da bulunan, 13-20 Eylül'de Federal Almanya'nın güneyinde (Regensburg-Passau-Landschut-Ingolstadt) yapılacak olan manevralarda kimyasal silahların denemesi yapılacaktır. "Flinker Igel" (Çevik Kırpı) denen sözcüküne manevralarda ABD'nin, Federal Almanya ve Kanada 55 bin asker, askeri birliklerin, Jirafı Bakanlığı'na bağlı **Sınır Koruma Birlikleri'nin** (Bundesgrenzschutz) yerine geçmesinin provası- nı üstleniyor.

NATO'nun bu yılki "Sonbahar provakasyonları"nın büyük noktası Doğu Hessen'deki manevralar oluyor. Sosyalist Hessen sınırına en yakın olan Doğu Hessen bölgesindeki Fulda Sarayına Hattı'nın "zayıf kaldığından" söz eden ABD'nin savaş stratejisi, 22-29 Eylül günleri Fulda'da yapılacak manevraları "Hava-Kara Savaşı"nın provasını yapacaktır.

Pentagon, sosyalist ülkelere karşı ilk saldırısını Federal Almanya ve DDR sınır-

En sonunda ABD'nin kimse bilmeden bir konuşma provası yapıyor. Üstelik bu konuşma provası olayı da tutsuz bile olsa eninde sonunda gene de bir şakadır."

Bild gibi gerillilerin en "ünlü" gazetesi-

Federal Başbakan Helmut Kohl, geçen yıllarda yapılan NATO manevralarında askeri üniformalar içinde tanklara binerek savaş kıskıncılığına bizzat katılmıştı

rında başlatma manevrasına uygun olarak Doğu Hessen'i bir sıçrama tahtası olarak görüyor. "Üçüncü Dünya Savaşı Doğu Hessen'de başlayabilir" diyen NATO generaleri, bölgedeki birlikleri bir yıldır sadece "saldırı"ya yönelik olarak eğitiyorlar. Bölgeye sürekli yeni havaalanları açılıyor. Yeni yeni birlikler üsleniliyor ve buradaki askeri tesisler, cephanelikler genişletiliyor. NATO'nun, Federal Almanya'da DDR ve Çekoslovakya sınırına 1990'a kadar 200 yeni askeri tesis kurmayı planladığı bildiriliyor. Geçmişte Güneyde Fulda'nın yakınındaki Rhön ve Vogelsberg arasında yapılan atış turları ve tank manevralarına yönelik etkide askersel testleri- ni denem olmaları, köyler tankların- gelmek için traktörlerle yolları bloke etmişlerdi.

Manevraların ağırlığı DDR'in komşusu Hessen'de

Ağırıklı olarak Hessen olmak üzere Federal Almanya'da yapılacak bu yılki "Son-

En sonunda ABD'nin kimse bilmeden bir konuşma provası yapıyor. Üstelik bu konuşma provası olayı da tutsuz bile olsa eninde sonunda gene de bir şakadır."

Bild gibi gerillilerin en "ünlü" gazetesi-

bahar Manevraları"nın tümüne damgasını vuracak olan "Hava-Kara Savaşı" kısaca şöyle nitelendiriliyor: "Sosyalist ülkelerden gelecek bir saldırı, anında o ülkelerin kara ve hava sahalarının derinliklerine girerek konvansiyonel, nükleer ve kimyasal silahlarla yanıtlanacak". Başşöyler ABD ve Federal Alman Orduları'nın ortaklaşa geliştirdikleri bu stratejiye, NATO elebaşlarının "klasik saldırı savaşı"nda önderinde engel teşkil edebilecek tüm unsurları çok etmeye amaçladıklarını belirtiyorlar.

Federal Almanya Baş Hareketi'ne bağlı örgütler, NATO "Sonbahar Manevraları"na karşı iki büyük eylem yapacaklar. 19-22 Eylül günleri arasında Hildesheim'da yapılacak yürüyüşler, yine Hildesheim'da büyük bir miting'e yol bulacak. Fulda'da ise 22-29 Eylül günleri yedi insan ağı oluşturulacak bölgenin askersel testleri- ni denem olmaları, köyler tankların- gelmek için traktörlerle yolları bloke etmişlerdi.

En sonunda ABD'nin kimse bilmeden bir konuşma provası yapıyor. Üstelik bu konuşma provası olayı da tutsuz bile olsa eninde sonunda gene de bir şakadır."

Bild gibi gerillilerin en "ünlü" gazetesi-

IMF, Panama'da işsizlik için dayatıyor

ABD'nin denetimindeki Uluslararası Para Fonu (IMF), Panama Hükümeti'nden devlet dairelerinde çalışan 20 bin memurun görevlerine son verilmesini istedi. IMF'nin bu isteği ve Panama'nın işçilerine açık- tan karşıması bu ülkede geniş protestolara neden oldu. Ülkedeki en büyük 3 sendikadan yönetimler, ortak bir açıklama yayınlayarak, IMF ile işkile- rin güden geçirilmesini istedikler. IMF'nin baskısını sert bir dille protesto eden Panama Ulusal Yasama Konseyi, bu tutumu kaba bir şantaj ve ül- kenin işçilerine açıkça müdahale olarak nitelendi. Peru Cumhurbaşkanı Ali- yoka da, konuyla ilgili olarak yaptığı konuşmada, "Panama egemen bir dev- lettir ve toplumun ezici çoğunluğu- nun ihtiyaçlarına cevap veren ülkenin ekonomi politikasını yalnız biz saptayabiliriz. Panama halkı, IMF'nin her türlü baskı ve müdahale girişimlerine gereken yanıtı verecektir" dedi.

Zimbabve sosyalizm yolunda ilerliyor

Güney Afrika ülkelerinden enki adı Güney Rodezya olan Zimbabve'de, Zimbabve Afrika Ulusal Birliği/Yurtsever Cephe'nin (ZANU/PF) Ağustos ayında başlatmış Harare'de yapılan ve 6 bin delegenin katıldığı 2. Parti Kongresi'nde, halkın öncü gücü ZANU/PF'nin demokratik merkeziyetçilik prensiplerine dayanan Marksçı-Leninici bir parti statüsünde daha da geliştirilmesi ve sosyalist toplum kurulması yolunda çalışmalar artırılması kararları alındı.

Kongre'de tekrar başkanı seçilen Robert Mugabe ZANU/PF'nin ana görevinin baskı ve sömürünce olma- dığı bir toplum kurmak olduğunu söyledi. Başkan Mugabe, başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist ülkelerin gösterdikleri dayanışmanın ulusal kuruluş hareketleri için hayati önem taşıdığını belirtti.

ABD ve diğer dünden suyuındaki ülkelerle bunnunla da yetinmediler. Vietnam'ı bütün resmi insancıl yardımları kestikiler! Dünya Bankası, Uluslararası Para Fonu, ve benzeri kuruluşlar da Vietnam'ı boykot ettiler. Vietnam'ı yitkenler harabeye çevirenler günahlarını ödemekle sınırlarken ülkenin tümünü

ABD ve diğer dünden suyuındaki ülkelerle bunnunla da yetinmediler. Vietnam'ı bütün resmi insancıl yardımları kestikiler! Dünya Bankası, Uluslararası Para Fonu, ve benzeri kuruluşlar da Vietnam'ı boykot ettiler. Vietnam'ı yitkenler harabeye çevirenler günahlarını ödemekle sınırlarken ülkenin tümünü

men suyuındaki Batı ülkeleri bu sorumluluklarını çoktan unutmuş görünüyorsa da, tüm Batılı ülkelerde Vietnam için özel yardım ve dayanışma girişimleri var. Vietnam', onun direniş ve yiğitliğin simgesi haline gelmiş olan halkını unutmamak bugün herkes için bir insanlık sorumluluğudur.

men suyuındaki Batı ülkeleri bu sorumluluklarını çoktan unutmuş görünüyorsa da, tüm Batılı ülkelerde Vietnam için özel yardım ve dayanışma girişimleri var. Vietnam', onun direniş ve yiğitliğin simgesi haline gelmiş olan halkını unutmamak bugün herkes için bir insanlık sorumluluğudur.

nitildiği çok daha başka ve çok daha önemli bir "oluğu" var.

Moskova'da da, Prag'da da, Budapeşte ve Sofya'da da alanlarda sadece ve sadece **barış özemleri** egemendi. Los Angeles'te ticaret, terör ve şovenizmle kirlenmiş havasının ardından oynatılan izleyen yüzbinlerce sporsever milliyet farkı gözetmeksizin yarışan genç insanlara alkış tutuldu. Prag'da ünli **Marita Koch**, Çekoslovaklar'ın süper ünli **Kratochvilova'yı** geride bırakarak 400 metre yarışını altırken, ayağa kalkan ve bu soluk kesici yarışa alkışlayan Çekoslovak seyircilerdi. **Mary Decker** düştükten sonra geride kalan atletleri uhaylayan Los Angeles seyircisini hatırlayanlar, galiba bir de Çekoslovak seyircisine alkış tuttular.

Başta ABD gericillili olmak üzere onun dümen suyuunda giden tüm tekeli başı elbirliği ve ağır birliği ederek doğu sosyalist başkentteki **"Dostluk 84 Oyunları'nı"** **"Korsan Olimpiyatları"**, **"Alternatif Olimpiyatları"** gibi yakışık sız nitelermelerle karalama yarışına girdiler. Ama bu yarışta da emperyalist-kapitalist sistem ağır yenilgi aldı. Örneğin 17 Ağustos Cuma günü **"Los Angeles kapandı, bugün Moskova"** **"Olimpiyatları'nın açılış töreni var"** diye yazan buharlı gazeteleri şaşırırdı. Sadece atletler vardı alanda ve tribünlerde seyirciler. Olimpiyatları alternatif yaratmak gibi bir iddiadan uzak, 49 ülkenin gericilliliği salt spor için yapıldığı **Dostluk 84 Oyunları'nı** biziyle bir izlenim yaratmakla kısıtlıydı. Ertesi gün **Lenin Stadyumu'nda** düzenlenen gösteriler ise bir açılış töreni değil bir spor bayramı gösterisiydi; belgisi **"Dostluk 84"** olan bir spor bayramının gösterisi...

Eide edilen dercelere gelince... Kamunızca sorun bu değil. Genç insanlar yeteneklerini, güclerini, zekalarını, hünerlerini ortaya koyarak yarışıyorlar. Bir başka olimpiyat ülküsünde belirtildiği gibi: **Önemli olan kazanmak değil yarışmalara katılmak... Ancak "önemli" bulmamızca rağmen, örneğin bisiklet dalında 4 bin metre, 500 metre ve kadınlar 1000 metre yarışlarında üçüncü dünya rekoru kırıldığını; üçüncü adam altatmış, bu yarışın ikinci ve üçüncülerini de Los Angeles'ten iyi derceleri olduğunu** geçerken belirtiverim...

Vietnam 'da binlerce Kim Fuk Var !

Kim Fuk'un napalm bombası ile yaralanmış çirilti, ıpık kaçıran çekilmiş ünlü fotoğrafı (üstte) ve Fuk tedavi için Federal Almanya'ya gelirken havalanında ailesi ile vedalandığı (altta)

Vietnam'daki ABD birliklerine kumanda eden Amerikan generalinin **"Bu maymunları yerle bir edeceğim, ülkelerini taş devrine geri göndereceğim"** sözleri henüz unutulmadı. ABD demokrasisi gücünün sırada **"namuslu"** insanlarının 1970'ten tüm ABD gençliğinin **"utanç verici"** gördükleri, askere gitmeyi reddettiler, birlikleri Vietnam'dan çekilmesi için binlerce onbinlerce sokaklara döküldükleri Vietnam sokağı kurumsu sırasında Güney Vietnam kuka hükümeti yıkılıp ülkenin sosyalizmi seçmesini engellemek. Sosyalist Vietnam'ın birliğine engel olmak için, ABD'nin, topraklarından binlerce mil uzakta yürüttüğü bu korkunç savasta, her türlü insanlık dışı yöntem kullanıldı. Vietnam halkı en korkunç işkencelere, ölümlere, bombalara ve açlığa yıllarca göğüs gere. ABD Vietnam'a 84 milyon litre bittikleri kurutucu kimyasal madde 14 milyon ton, yani nüfus başına 500 kilo patlayıcı madde, 14 bin kilogram öldürücü dioksin gazı yağdırdı. Sadece zehirli gazdan ölenlerin sayısı 35 bini aştı. Kadın, çocuk, genç, yaşlı, genç demedi ABD saldırganlığı. Vietnam savaşında yerli halkın acılarını gösteren, bir ABD askerinin şakağına silah dayadığı 80'lik ninenin ağlayışını, bir genç kızın elleri arkasına bağlanmış ensesine dayanan tabancayla öldürülüşünü, ilişkietki fotoğrafta görülen küçük kızın ve çocukların Napalm saldırısından sonra yıllara acıdan ağlayarak kaçışlarını, **"Aslan kafesi"** denen ünlü işkence kafelerindeki çocukları, gençleri, daha binlerce insanlık dışı olayı konu alan Vietnam savaşı fotoğrafları hala unutulmadı. En tüm bunların sonucunda, çağımızın en büyük ve en vahşi soykırımlarından birinin so-

Savaşın ortasında, bombardıman altında yolda ağlayarak koşan çocukların, hele hele acıdan bağırıp çığlık küçük kızın yukarıdaki fotoğrafı tüm dünyaya yayıldığında takvim 1972'nin 10 Haziran'ını gösteriyordu. ABD'nin Vietnam'daki cinayetlerinden birinin açık belgisi halindeki fotoğraf, o günlerde, tüm dünyayı derinden etkiledi. Fotoğraftaki küçük kız, bugün 21 yaşında olan Kim Fuk'tu. 8 Haziran 1972'de, Kukla Saygon Hükümeti'nin Güney Vietnam ordusunun ABD kuvvetlerinin desteğinde **"Vietkong'a karşı büyük bir saldırı başlatıldığı"** gün, ABD bombardıman uçakları Napalm (yangın) bombalarıyla çoklu olarak, Kim Fuk'un köyüne varmışlardı. Gökten bir anda inen ateş yağmurunu Kim Fuk'un yakınlarını öldürdü, ağa ağabeyini yaralarken, küçük kızın da sırtı, boynu ve sol kolu yandı... Dünya, birçok acısı, bir çok olayı, bir çok suçunu olduğu gibi, bu fotoğrafta da çabuk unuttu. Yıllar sonra Vietnam'a giden gazeteciler acıdan ağlayan çığlık küçük kızın izini buldular. Kim Fuk yasıyordu. Kendisine çeşitli cerrahi müdahaleler yapılmış, hayatı kurtarılmış. Ama acıları hala sürüyor ve kim zaman dayatılmaz hal alıyordu. **"İnsanların Düşması"** (Terre des Hommes) adlı uluslararası yardım örgütü ve Stern dergisinin birliğimle Kim Fuk, uzmanlarca muayene edilmek ve sağlığına tam kavuşabilmesinin olanakları araştırılmak üzere Federal Almanya'ya davet edildi. Böylece Avrupa kamyonu korku ve acı içinde ağlayarak koşan çığlık küçük kıza ve bu fotoğraftan ardından büyük dramı ve insanlık suçunu bir kez daha hatırladı. Kim Fuk, bugün, Ho Şi Min kentinde (eski Saygon) tıp eğitimi görüyor. Sağlığı düzeltilen acılarından kurtulup ülkesine geri döndüğünde eğitimi sürdürmek istiyor. Kendi suçu olmadığını bile bile, mağup bir gülmeyeyle **"yaralardan utandığını, hep uzun kollu ve kapalı elbiseler giydiğini"** söylüyor. Üzerine Napalm bombaları atan ABD'li pilotlar hakkında ne düşündüğü sorusuna **"Sorumluluğun tek tek kişilere olduğuna inanmıyorum. Ama savaşta karşı derin bir nefret, derin bir tiksinti duyuyorum"** cevabını veriyor. Ve yitirdiği hüzünlü bir gülümseyle: **"Vietnam'da yüzlerce binlerce Kim Fuk var"** diyerek, insanlara görevlerini hatırlatıyor.

TÜSTAV

Gerçek işçi ücretleri 1984'ün ilk yarısında yüzde 10 geriledi

6 aylık enflasyon ücret artışlarını sildi süpürdü

● İçinde bulunduğumuz yılın ilk yedi ayında dört kişilik bir ailenin mutfak giderleri 18 bin 172 Lira artarak 55 bin 465 Lira'ya yükseldi. Böylece, Ocak-Temmuz döneminin kapsayan yedi aylık sürede mutfaktaki enflasyon yüzde 49 olarak gerçekleşmiş oldu.

leşen fiyat artışları, ortalama sigortalı bir işçinin aylık satınalma gücünü 8 bin 798 Lira gerilettili. Böylece, 1984 yılı için verilen 6 bin 356 Liralık ücret zammı, yılın ilk yarısında 2 bin 442 Lira fazlasıyla (8.798 - 6.356 : 2.442) geri alınmış oldu. Bu yalnızca 1984 yılının ilk yarısında işçilerin satınalma gücünün veya gerçek ücretlerin yüzde 10 oranında geriletilmiş olduğunu gösteriyor.

Mutfaktaki enflasyon

Resmi istatistikler, işçi ve emekçilerin ilk planda ihtiyaç duydukları temel gıda maddelerinin fiyatlarındaki artışların, ortalama fiyat artışlarının çok üstünde olduğunu gösteriyor. Nitekim, içinde bulunduğumuz yılın ilk yedi ayı kapsayan Ocak-Temmuz döneminde dört kişilik bir ailenin mutfak gideri 18 bin 172 Lira artı ve böylece, mutfaktaki yedi aylık enflasyon yüzde 49 olarak gerçekleşti.

Yapılan hesaplamaya göre, 1984 yılı başında 37 bin 293 Lira olan dört kişilik bir ailenin mutfak gideri, 1984 yılının Temmuz ayında 55 bin 465 Lira'ya yükseldi.

Öte yandan, dört kişilik bir ailenin mut-

fak gideri, Temmuz 1983-Temmuz 1984 döneminin kapsayan bir yıllık sürede 24 bin 425 Lira artış gösterdi ve böylece, mutfaktaki yıllık enflasyon yüzde 79 olarak gerçekleşti. Bülündüğü gibi, bugün 55 bin 465 Lira olan dört kişilik bir ailenin mutfak gideri, geçtiğimiz yılın Temmuz ayında 31 bin 610 Lira'ydı.

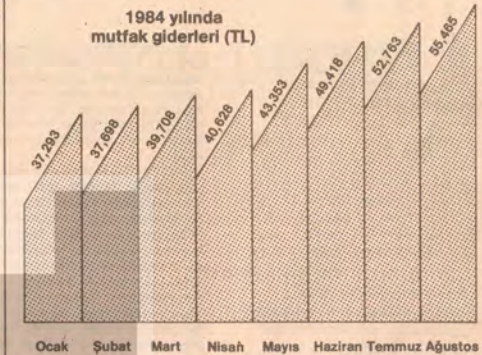
● Bu verilerden kalkarak yapılacak birkaç küçük araştırma, Türkiye'de milyonlarca işçi ve emekçinin yaşam koşullarının ne kadar zor olduğunu göstermeye yetmektedir.

● Türkiye'de yaklaşık üç milyon kişi asgari ücretle çalışmakta ve asgari ücretle çalışan bir işçinin eline ayda 16 bin 420 Lira geçmektedir. Oysa, dört kişilik ailenin yalnızca aylık mutfak masrafini karşılayabilmesi için 55 bin 465 Lira gerekmektedir.

● Türkiye'de yüksek ücret sayılan ortalama sigortalı bir işçinin ayda eline geçen para 24 bin 128 Lira'dır ve bu miktar, dört kişilik bir ailenin mutfak masrafının yarısını bile karşılamamaktadır.

● 1984 yılında, asgari ücretle çalışan bir işçinin aylık ücretindeki net artış 4 bin 756 Lira ve sigortalı bir işçinin aylık net ücretindeki artış ise 6 bin 356 Lira'dır. Oysa, içinde bulunduğumuz yılın ilk yedi ayında dört kişilik bir ailenin mutfak giderlerindeki artış 18 bin 172 Lira'dır.

1984 yılında mutfak giderleri (TL)

ÖZLEM ÖZGÜR Gündem

Değirmenin suyu

G

Özellikle Rapor gazetesinin 20 Temmuz tarihli sayısında, "Beyaz eysa ihracatı düştü" başlıklı ilginç ve ilginç olduğu kadarıyla da, Özal ekonomisinin ve "24 Ocak Kararları"nın kimlere hizmet ettiğini açıkça ortaya koyan bir haber var. Bu habere, birlikte dikkatle ve ibretle bakalım. Geçtiğimiz yılın ilk beş ayında, dış pazarlara tanesi 110 Dolar'dan 41 bin 386 buzdolabı satmış. Türk parası olarak, her bir buzdolabının dışarıya satılması 26 bin 400 Lira ediyor. Oysa, aynı buzdolabının fabrika çıkış fiyatı 65 bin ve perakende fiyatı da 90 bin Lira'dır. Sizin anlayacağınız, özel ve güzel sektörümüz içinde vatandaş 90 bin Lira'ya sattığı buzdolablarının fiyatlarını yaklaşık dört kat kırarak, dışarıya 26 bin 400 Lira'dan satmıştır.

Özel ve güzel sektörümüz, parabalaban bu işi neden ve nasıl mı yapıyorlar? Vatan ve millet için, Türkiye ekonomisinin döviz ihtiyacı karşın-

Pamuk, Kurumzüm, fındık ve incirin taban fiyatları açıklandı

1,5 milyon çiftçi ailesi perişan

Özal Hükümeti pamuk, kurumzüm, fındık ve incirin taban fiyatlarını enflasyon oranının çok altında tutarak 1,5 milyon çiftçi ailesini perişan etti. Geçtiğimiz günlerde açıklanan taban fiyatlarına göre, enflasyon oranı yüzde 60 olmasına kar-

de 24 oranında geriletilmiş oldu. Aynı şekilde, geçtiğimiz yıl 94 Lira olan kurumu incirinin aylık fiyatı yüzde 43 artışı 135 Lira olarak saplandı ve incir üreticisi köylü gelirleri yüzde 10 geriletilmiş oldu.

Ayrıca Resmi Gazete'de yayınlanarak

tay, "İMF'in talepleri doğrultusunda ekonomik kararlar alınıyor" derken, Denizli, Aydın, Manisa, Odemiş ve Söke Ziraat Odaları birer açılımı yaparak, Hükümet'in tarımsal ürünlerin taban fiyatlarını düşürdüğüne protesto ettiler.

mlasyon oranı yüzde 60 olmasına karşılık, fındık, kurumüzüm, incir ve pamukun taban fiyatları yüzde 20,4 ile yüzde 43,6 arasında arttı. Ayrıca hükümet kararına göre, üreticinin satın alınan ürünlerin ancak yüzde 40 ile yüzde 50'si peşin olarak ve geri kalanı ise, 6 ayı kadar uzanan vadelerle ödenek.

13 Ağustos tarihinde ilan edilen destekleme alım fiyatlarıyla, geçtiğimiz yıl 175 Lira olan fındığın alım fiyatı yüzde 37 artırlarak 240 Lira'ya yükseltildi. Böylece, fındık üreticisi köylülerin gerçek gelirleri yüzde 14 dolusuna getirilmiş oldu.

Geçtiğimiz yıl 158 Lira olan bir kilo kurumüzümün alım fiyatı, yüzde 33 artışla 210 Lira olarak saptı. Böylece, kurumüzüm üreticisi köylülerin gerçek gelirleri, yaklaşık yüzde 16 oranında getirilmiş oldu.

Özal Hükümeti'nin kararına göre, geçtiğimiz yıl 133 Lira olan bir kilo pamukun fiyatı, yüzde 20 artışla bu yıl 160 Lira'ya yükseldi. Böylece, pamuk üreticisi köylülerin satınalma güçleri, yaklaşık yüz-

dece, 1984'te yayınlanan Kararname'de belirtilen fiyatların 175 Lira olarak saptılması, fındık, kurumüzüm, incir ve pamukun taban fiyatları yüzde 20,4 ile yüzde 43,6 arasında arttırıldı. Ayrıca hükümet kararına göre, üreticinin satın alınan ürünlerin ancak yüzde 40 ile yüzde 50'si peşin olarak ve geri kalanı ise, 6 ayı kadar uzanan vadelerle ödenek.

Özal Hükümeti'nin tarımsal ürünlerin taban fiyatlarını bu denli düşük tutması üretici köylülerin, köylü öğünlerini ve siyasi partilerin geniş tepkisine neden oldu. SODEP Genel Sekreteri Cezmi Kar-

ay, "Bu Gazete'de yayınlanan Kararname'de belirtilen fiyatların 175 Lira olarak saptılması, fındık, kurumüzüm, incir ve pamukun taban fiyatları yüzde 20,4 ile yüzde 43,6 arasında arttırıldı. Ayrıca hükümet kararına göre, üreticinin satın alınan ürünlerin ancak yüzde 40 ile yüzde 50'si peşin olarak ve geri kalanı ise, 6 ayı kadar uzanan vadelerle ödenek.

DESTEKLEME ALIM FİYATLARI

Ürün türü	1983 fiyatı	1984 fiyatı	Artış %	Gelirlerdeki düşüş %
Pamuk	133	160	20	-24
Kurumüzüm	158	210	33	-16
İncir	94	135	44	-10
Fındık	175	240	37	-14

Dışsattımın yüzde 40'ını 18 holding kontrol ediyor

Aralarında Koç, Sabancı, Enka ve Çukurova Holding'in de bulunduğu 18 büyük holdingin, Türkiye'nin dışsattımının yüzde 40'ını kontrol ettikleri açıklandı. İhracatçılar Derneği tarafından yapılan açıklamaya göre, içinde bulunduğumuz yılın ilk altı ayında adı geçen 18 büyük holding 1 milyar 620 milyon dolarlık dışsattım yaparak, 3 milyar 529 milyon dolar olan toplam dışsattım miktarının yüzde 40,2'sini gerçekleştirdiler.

Yapılan açıklamada, 18 büyük holdingin 1984 yılının ilk altı ayında gerçekleştirdikleri dışsattım miktarının, geçtiğimiz yılın üç dönemine oranla yüzde 60 artışı belirtildi. Geçtiğimiz yılın ilk yarısında adı geçen holdinglerin yaptığı dışsattım 1 milyar 25 milyon doları ve bu miktar, Türkiye'nin toplam dışsattımının yüzde 38'ini oluşturuyordu.

Serbest bölgelerin yapımını Bechtel ve Enka üstleniyor

Antalya, Mersin ve İzmir illerinde kurulması kararlaştırılan serbest bölgelerin yapımı, ABD'nin Bechtel teklifiyle Enka Holding'e veriliyor. Edinilen bilgilere göre, Bechtel firması bu konudaki talebini yazılı olarak Özal Hükümet'ne verdi ve bu konuda yapılan birfingde ABD firması'nın teklifi olumlu karşılandı. Bilindiği gibi, Enka Holding "Karşıyaka Mafyası" olarak tanınan ve ABD'nin elde edilen silah ve inşaat tekelinden birisi olan Bechtel tekelinin ortağı ve Orta Doğu'da

ki taşeronudur.

Ayrıca, Reagan yönetiminin çekirdeğini oluşturan Bechtel teklisi, Reagan'ın önce Kaliforniya Valisi seçildiği ve onun Başkan seçilmesinde de başarılı olanı ABD Savunma Bakanı Weinberger. Bechtel'in hisselerinin yüzde 13'üne sahiptir. Weinberger ile ABD Dışişleri Bakan Shultz, bu şirketin tepe yöneticileridir. Şirketin yönetiminde, ayrıca ABD'nin eski Türkiye Büyükelçisi Parker Hart ve eski CIA Şefi Richards Helms de bulunmaktadır.

Asgari ücretle bile razılar ama...

● PTT'nin asgari ücretle 130 memur almak için İstanbul'da açtığı sınava 2 bin 552 kişi katıldı.

Türkiye'de 16 bin 420 lira gibi çok düşük olan "Asgari Ücretle" işe almak için açılan imtihanlara yüzlerce ve hatta binlerce kişinin başvuruyor olması, işsizliğin felaket halini aldığını gösteriyor. Örneğin, PTT'nin asgari ücretle 130 memur almak

in İstanbul'da açtığı sınava 2 bin 552 kişi katıldı. Sınava girenlerin 170'ini üniversite mezunu ve geri kalan 2 bin 422 kişisi ise işsiz mezunu olduğu açıklandı.

Yine PTT'nin posta dağıtıcısı olarak 58 kişiyi işe almak için İstanbul'da açtığı sınava 800 kişi katıldı. Ayrıca, İzmir Merkez İlçe Belediyesi'ne 100 kişilik memur almak için açılan sınav, bir günde 2 bin kişi başvurdu. Belediye yetkililerinin yaptığı açıklamaya göre, sınav gününe kadar başvuruların sayısı 10 binin aşacak.

mişler? Vatan ve millet için, Türkiye ekonomisinin devlet ihtiyacı karşılansın, ekonomik bunalımın kurtuluşu da, varın bizi Türkiye'nin diyeti mi buzdolabının dışsattım fiyatını bu denli düşürmüştür? Hayır... Holdinglerimizin "devlet babası" ismi istediğin kadar fiyatları düşür, yeter ki dışsattım yap, aradaki farkı ben devlet kasasından karışımın der ve karışır.

Buzdolabı örneği, Özal ekonomisinin ve "24 Ocak Kararları"nın temel felsefesini gözlemleye yetmiyor mu? İçerde süngü zorunlu yaralarının satılmasına gücünü sürekli gereletecek, iç pazarı daraltacak ve buradan arta kalan malın yok pahasına dışarıya satılacak. Ve aradaki farkı karışılarsa, "Dışsattım Tevizi" adı altında yüzümizle karışılarsa, lırayı devlet kasasından alıp holdinglere aktaracak. Sonra da kalkıp, "dışsattım patlaması" yaptık diye bübbüneceksin.

Devletin bütün olanakları 15-20 dolayında holding için kullanılarak, belli dalgalanmalar olmakla birlikte, son dört yıl içinde Türkiye'nin dışsattımında belli artışların olduğu bir gerçektir. Ancak, hem bu yöntemle dışsattım yapmanın çok ağır bir bedelinin olduğu ve hem de, bu yolla dışsattım artışı sürekli kılınan olanaaksızlığı da bir başka gerçektir.

Nitekim, 1981 ve 1982 yıllarında Türkiye'nin dışsattımında gözlenen hızlı artışlar, ulusal ekonominin olanaklarının büyük ölçüde daralması nedeniyle 1983'de durmuş ve hatta gerilemiştir. Ancak, geçtiğimiz yılın üç dönemine oranla, 1984'un ilk altı ayında Türkiye'nin dışsattımında yüzde 32 artış göstermiştir. Evet, Özal Hükümeti'nin işbaşına gelmesinden bu yana demokratik bunalımın bütün göstergeleri daha da kötesleştirmiş, yalnızca dışsattımında bir iyileşme gözlenmiştir. Bu nasıl gerçekleştirmiş?

Türkiye ekonomisindeki bunalımın, emperyalist dünya ve yerli ortakların açısından en "kritik" olan yanı "döviz darboğazı"dır ve bu durum, Özal Hükümeti için bilinmeyen bir sır değildir. Bu nedenle Özal, bütün olanakları bu alana seferber etmiş, döviz elde etmek için her yola ve yöntemle başvurmuştur.

Birinci olarak, dışsattımı artırabilmek için, yılın üç ayında dışsattımı tevizi adı altında holdinglere ödenen paraları alırmaz boyutlara ulaşmıştır. İkinci, Özal Hükümeti, "döviz geliri de nereden gelecek gelisin" mantığıyla "sahte ihracata" göz yummuş ve bu olay, dışsattımın olduğundan fazla görünenine neden olmuştur.

Ancak, Özal'ın bu programının iflas etmek üzere olduğu ve taşınma sayıla derinleşmemekte olduğu, 1984'un ilk altı ayında belli olmuştur. Yılın ilk üç ayında dışsattımı holdinglere verilen büyük destek, hazineli tam takir bırakmış ve Özal Hükümeti, dışsattımı tevizi oranlarını önemli oranda düşürmek zorunda kalmıştır. Önümüzdeki aylarda, dışsattımında verilen devlet desteği, daha da azaltılacaktır.

Devlet desteğinin azaltılması, ister istemez, Türkiye'nin dışsattımını olumsuz etkilemeye başlamış ve dışsattım miktarı düperken dış ticaret açılan büyümüştür. Örneğin, yılın ilk üç ayında 325 milyon dolar olan Türkiye'nin dış ticaret açığı, ikinci üç ayda 973 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Dışsattımında vergi lade oranlarının daha da düşürülecek olması, Türkiye'nin dış ticaret açığı, ikinci üç ayda 973 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Dışsattımında vergi lade oranlarının daha da düşürülecek olması, Türkiye'nin dış ticaret açığı, ikinci üç ayda 973 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Dışsattımında vergi lade oranlarının daha da düşürülecek olması, Türkiye'nin dış ticaret açığı, ikinci üç ayda 973 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Nitekim, tehlike çanlarının çalmasıyla başlamasıyla birlikte, IMF ve Dünya Bankası tarafından ard arda yayınlanan raporlarda, Türkiye'nin dış borç ödemelerinde "kritik" bir döneme girilecekti olduğundan söz ediliyor ve bir IMF heyeti palas pandiras Ankara'ya geliyor. Ardından, Turgut Özal bütün bakanlıkları ve kamu kuruluşlarına birer genelge göndererek döviz durumunun kritik olduğunu belirtiyor ve döviz hacmalarında dikkatli olunmasını istiyor.

Bütün bunlar, önümüzdeki aylarda Türkiye kapitalizminin bunalımının daha da derinleşeceğini ve politik arenada "acak bir Sonbahar" yayınlanabileceğini göstermektedir. Mesela, hazirlik olabilecek miyiz? Yoksa, burjuvazinin, ABD'nin ve Pentagon'un sezenekleri bitmez...

Kaçak işçiler bunlar, yarınız, güvencesiz, sigortasız... Kaçak işçiler bunlar, çalışma izni yok, hastalanma hakkı yok, bazan pasaportu bile y

İşçi olmak istiyoruz, işçi !..

Kaçak çalışmak zorunda bırakılan işçileri aradık. Nasıl çalıştıkları, kaçta çalıştıkları konusunda bilgiler topladık. İyi gözle bakılmayan bu insanların yakından tanıma fırsatını bulduk. Çalışanın değil, çalıştıranaın suçlu olduğunu saptık. Kohl hükümeti kaçak işçilere savaş ilan etmiş geçen yıl. Boy boy afişler ile her kentin işçi bulma kurumlarını süslemişlerdi. "Ah bu kaçak işçiler, işsizlik hep onların yüzünden" deniliyordu.

Çalıştırın olmazsa, kim nerede çalışacağını? Bu yönde hiç bir söz söylenmiyordu. Kaçak işçi çalıştırmak zengin köylülerin suçlu değildi miydi, bize kaçak işçi çalıştırdıkları konuda asla bilgi vermek istemeyen zengin çiftçiler? Federal Çalışma Bakanı Blüm'ün açıklamasında, onları suçlayan tek bir kelime bile yoktu. Cezaı kaçak çalışmak zorunda kalan işçiler yükleniyordu. İşte bunları gözlemine alarak, kaçak çalışmak zorunda kalan işçiler ile görüşmek, tanımak, neden kaçak çalışmak zorunda kaldıklarını kendi ağızlarından duyarak üzere yola koyulduk...

Almanca'da "Schwarzarbeiter" (Kara işçi) deniyor. Kağıtsız, sosyal haklardan mahrum, çoğunlukla yasadışı "Asil"çilerin ve onların yasadışı küçük çocukları, yirmi yaşa gelmemiş gençlerin oluşturduğu tarım işçilerini anıyoruz. Hiç de kolay olmuyor. Birçok tanıdığımız telefon ediyoruz. Ya-

şamamak istiyorunuz. Hainlerin elinden kurtulup, bürokrasi, terör-baskı, aramatarama faslını gözle alıp, yurtdışına kaçıyorunuz. Ülkede poltük karayolları, söze değil, silaha sarılıyor. Geldiğiniz ilke ise "demokratik" deniliyor. Bide yasak olan partiler burada serbest. Şaşıyorunuz. Sevinçliyorsunuz.

"Azil" talebinde buluyorunuz. Dilekçeniz alınıyor. Mahkeme, polis, oturma izni, sosyal müddetli, bir git-gel başlıyor. Dil bilmiyorsunuz. Tercüman para ister. O da sizde yok, sonunda 250 Mark sosyal yardım bağlanıyor. Geçinebilsen geçin. Hani ne derler: Bozdu, bozdur harca.

Çalışma izni yok. Alamyorsun da. Bir yasa çıkartıyor: Çalışma izni yok. Ve 250 Mark ile geçinebilmek bir marifet. Bu kadar para ile geçinilemeyeceğini onlar da biliyor. Belki de bu yolla kaçak işçi çalıştırmayı destekliyorlar.

Saatte 4 Mark'a çalışmak...

Türlü zorluklarla bir iş buluyorsunuz. Bir çiftçinin yanında. Günde oniki saat iki jüklüm sebzeye topluyorsunuz. İşiniz ispanak, soğan, lahana filan kesmek. Hem de saati dört marka. Yanış duymadınız: Dört Mark. Sebzeler genellikle ovalara ekildiği için, yerden kalktığınız da, şöyle biraz doğrultulduğunda işveren hemen görür sizi.

Her kuşın bir başa alem. Bir oduncunun yanında çalışıyorsunuz. Liberal bir adam. Yabancılarıduran memnun. Hile kağıtsız, sigortasızlardan iki kez memnun. Alması mı? Onları hiç çalıştırmaz. Onlar bize göre tembelmiş. Kaçak işçilerin yaptığı kadar iş yapamazlarsın. Bunları size kendisi anlatır. Siz de sevinirsiniz nedense...

Her iki işte de hastalık falan gibi sözler ağza alınmaz. Hastalanırsanız, yemiyse almazsınız; hastalık parası almazsınız; sigortanız yoktur. Üstelik işverenin kızat. Sizi bir daha iş almaz. "Dayanksız adam" der. "Hemen hastalanıyor, işlerim kayıyor" filan der.

mark" (Kaçak piyasası) deniliyor. Hükümet bağırıp, çağırır, "Kaçak işçilere savaş" ilan eder. Hepsini numara. Bazi belediye başkanlarının, polisleri, "kırak bitene dek, göz yummaları için rica ettiklerini duyursanız. Ne demişler, "Ates olmayan yerden duman çıkamaz", "Doğrudur" diye düşündürsünüz, "Neden olmasın?"

Biz Alman işçilere karşı kullanıyorlar mı dedin? Evet! Bunu da bilirsiniz. Kullanıldığınızı bile bile çalışsınız. Ama çalışmazsanız aç kalırsınız. Çalışma izni alamayınca mecbursunuz. Çalışma iznim olsa, kullandırtmam kendimi yerli işçilere karşı diye düşündürsünüz. Mecbur kalır alet olursunuz bu cunlara.

Kaçak işçi çalıştıranaın hangi partiden?

Kaçak işçi çalıştıranaın hemen hepsinin CDU'lu olduğunu bilirsiniz. Arabalarına CDU pullarını yapıştırılmış olduğunu görürsünüz. Altında "Almanya Almanlarındır" filan yazılıdır. İşte böyle insanlar hizmet etmek durumundadır. İçiniz burkular. "Ama elden birşey gelmiyor", diye düşündürsünüz. Bizim aramızda bile ayrımcılık yaptıklarını saptırsanız, İtalyan arkadaşlarımızı başka türlü, size başka türlü davranıldığını ve bunun saklanmadığını bilirsiniz, görürsünüz. Patron onları "yapar mısınız, gelir misiniz" diye sorar. Bizlere "gel, yap" gibi emirler verir... Bir makina gözü ile bakılır size yani. Çalışabildiği sürece değerli olan bir makina... Bozulunca, tamir alınmayınca atılan bir makina gibi... Bunu nereden mi çıkartıyorum? Sabahları iş gidersiniz. Ne iş yapmanız gerektiği tabyaya yazılıdır. İşe koyulursunuz. Daha sonra Patron gelir. İlk sorduğu "İşler biti mi?" olur. "Bitti" dersiniz, o zaman "Günüydün" der.

Patron dayanışması

Aydın Engin'in bir yazısını okuyorsunuz. Türkler bizi çalıştırmış. Almanlar "Langsam Genosse" dermiş. Meister de yok iş

ALI GEDİK: İş iznimiz yok. Bir saatlik emeğimizi sadece dört Marka satıyoruz.

da, bahçede çalışır. Opel'in grev çıktığını bilirsiniz. Marokkolu gene geldi. Patron ona iş vermedi. O'nu da sendikali sandı. O zavalı iş sendikali olmadığını ispata kalktı. İspatladı da... İş alındı.

Üzülürsünüz. Bu durumu Türk arkadaşlarınıza açıklarsınız. Küçük bir tarım patronunun koskoca Opel patronları ile nasıl dayanışma gösterdiğini anlatmaya çalışsınız. İşverenler de daha fazla dayanışma göstermek olmasını gerektiğini vurgularsınız. "Doğru" diye yanıtlanır. Ama sonra hepsinin sustuğunu görürsünüz. Suskunluk kâfi, suskunluk zalim...

Korku...

Süreklili korku...

Çalıştırana ceza verilmez de ondan. Bizim gibi "Azilç"lerden çoğunun yakalanıp sınır dışı edildiğini bilirsiniz. Korkunuz buradan gelir. Korku büyük, korku zalim...

Haydi

kıraza, vişneye

Ali konuşmamız sona eriyor. Ali'nin anlatılacağı etiki. Kaçak işçi meselesini biraz daha kurcalamamız gerektiği fikri uyanıyor kafamızda. Bir dostumuzun kardeşi Zeynel'e telefon ediyoruz. Zeynel, öğretmeni-nin bahçelerinde kırza-vişne topluyor. Ne yapmak istediğini anlatıyor. Kabul etmiyor. Çünkü öğretmeni ona çalışma izni almaya ve çalışmak yerli bulmaya iş ver-

İlerleni anıyor. Hiç de kolay olmuyor. Birçok tanidığımız telefon otomatu. Yanıtların çoğu, "bilmiyoruz, tanımıyoruz" oluyor. Aslında her aileden en az bir kişi bu şartlarda çalışıyor. Sonunda adının açılmasını şart koşan bir arkadaş arkadaşlarının kız, bir arkadaşının da sebze toladığını söylüyor. İsimlerini veriyor. Kendileri ile konuşabileceğini, kormakayacaklarını söylüyor. Adresi alıyoruz. Sonra nereye, hangi tarlaya gelmem gerektiğini öğrenir, ertesi gün patronun olmadığı saatlerde buluşmaya kararlaşıyoruz.

Büyük bir ova. Dönüm hesabı bilmiyoruz. Kaç metrekaire ya da hektar olduğunu tahmin edemiyoruz. Ali Gedik'i anıyoruz. Tüm tarlalar karınca gibi insan dolu. Çalışıyorlar. Birilerine soruyoruz. Tanıdıklarını bulma doğru yanıtılamıyor. Aralarında görmezlikten gelenler bile var. Önce utuyorlar galiba diye düşünmüştüm. Daha sonra bu davranışlarının nedeninin "korku" olduğunu öğrendim. Kaçak çalıştıklarını söylemek istemiyorlar. hele fotoğraf çekmemi hiç mi hiç! Sebep: Az da olsa bir gelir var. Ekmek parası. "Peki bunları yazalım", l-h, konuşmaya da razı değiller.

Ovadaki tarlaların arasında daracık yolda yürümeye devam ediyoruz. Biraz sonra iki kadın ile ispanak toplayan Ali Gedik'i uzakta fotoğrafılayacağız. Ali ile anlaşmamıza uygun bir saatte gelmişim. Patron saat 10'a kadar toplanan sebzeyi satmakla bebelişmiş. Diğerleri ile de konuşma olanağım var demektir.

Çalışan diğer iki kadın emekçi Marokkolu. Türkçeşi Faslı. Ali'nin söylediğine göre siyasal anlamda kralcıymışlar. Fotoğraf çekmek iyetdim. Genç olanı elinde ispanak kestiği bıçak ile üstüme yürüdü. "Arıplar da kadının fotoğrafı çekilmez" diye bağırdı. Daha doğrusu azarladı. Ve Almanca ne kadar küfür biliyorsa sıraladı. Saatte altı Mark'a çalışmasını "Almalar ile esit fiyat auyorum" diye yorumuyor. Ali'nin aramıza girmesi ile postu delirmekten kurtuldu. Ali'nin çalışırken birkaç fotoğrafını çektikten sonra, aynı günün akşamı buluşmak için sözleşti. Ve ben Marokkolu kızın ofkeli bakışlarını arkamda bırakarak dar sokaklarda kayboldum.

Akşam Ali'nin kızıdı Heim'e (yurda) gidiyoruz. Kapıdaki zillerden hangisine basmak gerektiğini çıkartamıyoruz. Beni gören bir başka Türk'ün yardımı ile. Ali'nin odasını buluyoruz.

Demokratik bir ülke kaçmak

Au, kendi yaptığı yoğun uyanı önümüzde koyuyor. Ve anlatıyor gelişigüzel, kesisik, kısa cümlelerle. Şimdi söz onun.

ilan der, Ya iş kazası, ağaçtan falan düşersen, kolunu kırsan üzülmüş isveren. "Aptal" der. "Dikkat etmedi düştü". Her hemen işsiz kalıverisin. Hem iş kazası yaptığını sosyal müdürlük öğrenirse, ödeme yapmaz. Hastaneye göndermez.

Alman işçiler karşı kullanılmak

Kaçak işçi bulmak ya da kaçak iş bulmak hiç de zor değil. Herkes birbirini tanı. Bizlere "Schwarzarbeiter" dedikleri gibi, bu tür işçi çalıştırmaya da "Schwarz-

sam Genosse" dermiş. Meister de çok iş yaptığını görüne, sırtıp göbeğini savaz-larmış. Patronun tavırları da ayırdır. Hem bu yazıyı hatırlarsınız, patronunuzu görüne. Aynı hareketleri yapar. O sınıtık-ça, siz o yazıyı hatırlarsınız. Sınırlenirsiniz.

Arkadaşlarınız vardır. Sizin gibi kaçak çalışıyorlar. Arada konuşup derleşmek ister-siniz. "Allah O'na vermiş" falan derler. "Biz kötü kul muyuz ?" diye sorarsın. Seslerini çıkartmazlar. Bir başka arkadaşınız vardır. Başka bir ülkeden, Marokko'dan. Opel'de işçidir. Oniki yıldır ter döker O-pel'de. Akşam işten çıktuktan sonra bura-

Süreklili korku...

Korkusuz yaşadığımız gün yoktur. Sokak-ta yürürken bile korkarsınız. Adımlarınız yere sağlam basmaz. Sanki takip ediyor gibisinizdir. İşçi olmadığınız için, çalışma izniniz olmadığı için çalışma koşulları hak-kınızda şöyle tadyla bir tartışmaya bile gire-mezsiniz. Herkes işyerini sorar. Bizler söy-leyemeyiz. İyerini söylemeniz gerekir. Sendikal mücadelenizi anlatmanız gerekir. Yapamazsınız.

Polislerden korkarsınız. Sivil bir adam

polis mi ?" diye düşünürsünüz. Neden mi ?

HAYDAR: 17 Yaşında

HASAN: 16 yaşında

BÜLENT: 15 yaşında

almaya ve çiraklık yeri bulmaya söz ver-miş. Kırazlar bulince sözünde duracak mı ? Sözünde durmayla niyetense bir işyeri bulabilecek mi ? Zeynel bunları bilmek iste-miyor. "Bir umut ağabey!"

Zeynel'in kardeşi Haydar da aynı yerde çalışacak. O'nunla konuşuyoruz. Meselâyi kavrar kavramaz kabulleniyor. Buluşacağımız yer, günü ve saatı tesbit ediyoruz. Haydar, saatte patronun bahçede olma-yacağını, "Rahat rahat fotoğraf çakersin ki"

Sabah erkenden Mainz köylerine doğru yola koyuluyoruz. Buluşma yerimize gelirken birçok kiraz ve vişne bahçesinin yanın-dan geçiyoruz. Her ağacın üstünde bir-iki kişi. Ellerinde plastik kovalar. Kiraz toplu-yorlar. Otomobili bir yere park ediyoruz. Buluşma yerine kadar yürüyoruz.

Haydar Bakır randevusuna sadık. Karar-laştırdığımız saatte orada. Birlikte, çalıştı-ğ tarlaya doğru gidiyoruz. İki arkadaş ile bir-likte çalışıyorlar. Bülent ve Hasan. İşi bu-rakıp yanına geliyorlar. Biri 15, diğeri 16 yaşında. Selamlıyoruz. Sigara ikramına kalmadın. Haydar, "Hemen fotoğrafla abl" diye öğütüyor. Kimisi ağacı urmanıyor. Kimisi yelde. Ellerindeki kovaları an gibi çalışarak doldurmaya çabalyorlar. Soframı-za kilosunu dört mark vererek getirebildiği-miz vişnelerin 12 kiloluk kasalarını 5 Mark'a topladıklarını sonradan öğreniyorum. "Çep harçlığı" gerekçesi ile öğretmen tarafın-dan çalışılan bu gençlerin babaları ise, "ço-çukum hayata alışsın" diye iş gönderdik-lerini söylüyorlar.

Bilinmeyen bir yere yolculuk

Sabahları istasyonun cıvız ışıkları altında bekleyenlerin hepsi tren beklemiyor. Kendi-lerini alıp, camuz bir minibüs ile giderken güymedikleri önceden bildiklerini bir yere götürüyorlar. Haydar-Hasan ve Bülent de her sabah istasyona gelerek bu "fiy kalbli insan" bekliyorlar.

Hasan şöyle anlatıyor : - Yeni okuldan çıktım. 8. sınıftan aynı-lamda zorunda kaldım. Çalışma iznim yok, al-mam da zor. Çiraklık yapabilecek bir yer bulmam ise büyük kısmet işi. Türlü zorluk-lardan sonra, çalışma izni alabildiyorum. Kaç cebinde çalışma izni. Avare avare do-luşmaktan başka iş yok. Pederden harlık islemek çok zorunda gidiyor. Bey kardeşiz. Baham tek başına yedi kışki bakmak zo-runda. Meyva mevsimlerinde, bahçelerde çalışıyorum. Kağıtlı olarak çalışmak istedi-ğimde, isveren bir kakkaha atıp, iyalet parmağı ile kafasını göstererek "siz deli-siniz" diyor.

rok...

RÖPORTAJ
VE
FOTOĞRAFLARMEHMET
ÜNAL

Ne yaparsın başka?...

Yemek molası geliyor. Sepet getiriliyor. İçinde domates, kaynamış yumurta, ekmek ve beyaz peynir var. İçecek olarak da Coca-Cola. Çimenlerin üstüne oturuyoruz.

Haydar karşılıyor söze:

- Ben onyediy yaşındayım. Ve onüç yaşından beri kiraz toplamaya gidiyorum. Çaylığım yerlerde simdiye kadar hiçbir patron yaşamı öğrenmek istemedim. Önemli olan kirazların toplanması onun için.

- Yani, Bülent'in dediği gibi kanunusuz iş yapıyor?

- Zaten kim namusu ile zengin oluyor ki ağabey?

- Hasan Haydar'ı doğruluyor:

- Benim kardeşim de 13 yaşında. Başka bir bahçede kiraz topluyor. Ve 10 yaşından

● Ürkütücü olan nüfus artışı değil, kaynakların ve dünyadaki zenginliklerin dağılımındaki eşitsizlik

● Emperyalist propaganda araçları dünyadaki nüfus artışını abartıyor ve bir felaket gibi gösteriyor

2000 yılında dünya nüfusu 6 milyar sınırını aşacak

İsa'dan tam 5 bin yıl kadar önce, dünyanın nüfusunun topu topu 15 milyon kadar olduğu tahmin ediliyor. Bundan bin yıl kadar sonra, yani İsa'dan önce 4 bin yılların sonunda, dünya nüfusu 10 kat artarak 150 milyona buldu. Bundan sonra, 5 bin yıl boyunca dünya nüfus artış hızında görece düşüş gözleniyor. 19. Yüzyıl'da, sanayi devriminin hemen öncesinde dünya nüfusu 850 milyon civarında. Nüfus artış hızında gerek patlama 19. Yüzyıl sanayi devriminin ardından ortaya çıkıyor. 19. Yüzyıl başından 2050 yılına kadar (2050 yılı için tahmini rakamla) dünya nüfusunun artış 20 kat. Nüfus tahminlerinde göre, 1950 yılında 2,5 milyar, 1960'da 3 milyar kişi olan dünya nüfusu, 1984'de 4,5 milyarı buluyor. Birleşmiş Milletler'in ilgili dairelerinin, bugüne kadar gerçekle çok yaklaşan bir doğruluk taşıyan tahminlerine göre 2000 yılında 6 milyar 12 milyon civarında; 2050 yılında ise 8,3 milyar olacak.

2000 yılında tersine dönen gidiş

Özellikle emperyalist dünya basınında, sık sık, dünya nüfus artışının felakete doğru gittiği, insanlığa açlık ve sefalet getirecek denetlenemez bir nüfus artışı hızıyla karşılaşıyor olduğunda, özellikle de aşırı nüfus artışının pek çok yoksul ülkenin temel sorunu ve yoksulluğun ilk nedeni olduğu yolunda yorum ve haberler yer alır. Bu tür haberlerin ilgilie okunduğu bir gerçek. Ama doğruluğun şüphe götürür. Uluslararası nüfus araştırma kurumlarının, örneğin, Birleşmiş Milletler Örgütü'nün bağlı nüfus istatistiklerinin ortaya koyduğu bilimsel veriler, hızlı nüfus artışına işaret etmekte birlikte "felaket" haberlerini doğrulamıyor. Özellikle 1960'larda çok yaygın olan "nüfus patla-

2000 yılında Meksiko dünyada en kalabalık kent olacak

Bugün nüfusu 17 milyon civarında olan Meksiko kentinin nüfusunun 2000 yılında 30 milyona ulaşacağı ve dünyanın 30 milyonu aşkın nüfusu tek kenti olacağı hesaplanıyor. Günümüzde de dünyanın en sorunlu kentlerinden biri olarak bilinen, yoksulluk, konut darlığı, işsizlik, alt yapı yetersizliğinin en yüksek düzeylerde olduğu Meksiko kentini kurtarabilecek tek çözüm Meksiko'nun az gelişmişlik çemberini, emperyalist bağımlılığına aşabilme ve bunun sonucunda tutarlı, halkçı, eşitçi bir şehir planlamasına yönelebilmektir...

2000 yılında New York, Tokyo, Pekin, Şangay, Sao-Paulo'nun 20 milyona aşkın nüfusa sahip olmaları beklenirken, dünyanın 10 milyona aşkın nüfusu 19 kenti arasında İstanbul da yer alacak. 2000 yılında San Francisco, Los Angeles, Rio de Janeiro, Buenos Aires, Paris, İstanbul, Bağdat, Kahire, Tahrir, Karagözü, Madras, Kalküta, Dacca, Bangkok, Cakarta, Manila, Osaka, Seul kentlerinin nüfusu 10 milyona aşacak. Bugünkü ekonomik-toplumsal düzenlerin sürdüğü varsayılacak olursa, bu kentlerin hemen tümünün "sorunlu", "acı" kentler olacaklarını şimdiden söylemek jalıcılık değil. Sosyalizm temeli üzerinde planlı bir nüfus ve kentleşme politikası uygulayan sosyalizm sosyalist ülkelerde bu türden sorunların ve "sorunlu kentler" in ortaya çıkmayacağı konusunda da görülmüştür.

İnşa, sanayileşmiş gelişmiş ülkelerin nüfusu 1,2 milyar, genel kamu bölgelerinin nüfusu 3,7 milyar olacak ve aradaki oranın birleştireceği nüfus, Yüzyılımızın sonuna

na rağmen Afrika bir yarıya ayrılacak. Çin, Hindistan ve Güney Amerika ülkeleri de dahil olmak üzere "gelişme yolunda" denenebilecekleri, nüfus ve yoksulluğun pek

ler iki ve çok farklı yön göstermektedir. Birinci grup ülkelerde nüfus artışı son derece yavaşlamış, hatta kimisinde nüfus eksilmesi söz konusu olmaya başlamıştır. İkinci grup ülkelerde ise, nüfus artış hızı halen yüksek ve önümüzdeki 25 ve 50 yıl içinde bu artış hızında yavaşlama gözlenmesi beklenmektedir. Birlikte, yine de dünya nüfusu bu ülkelerde yoğunlaşmış olacaktır.

Toplumların ekonomik ve kültürel düzeyleri yükseldikçe doğurganlık oranında düşme ortaya çıkıyor. Bu eğilim öylesine güçlü ki ekonomik ve kültürel düzeyleri yüksek ülkelerde ölüm oranının düşüş ve ortalama insan ömrünün uzun olması bile nüfus artışının gerçeğe yavaş olmasını, hatta yer yer nüfus azalmasının görülmelerini engelleyemiyor. Buna karşılık gelişmekte olan veya geri kalmış yoksul ülkelerde ortalama insan ömrü kısa ve ölüm oranları fazla olduğu halde doğurganlık oranının fazla olduğu nüfus artışına yol açıyor. Bu eğilimlere görece düzelmeler rağmen önümüzdeki 50 yılda, dünya nüfusunun pek büyük çoğunluğunun örneğin Afrika'da 5'inin veya 8 milyarda 6,5 milyardan ikinci grup ülkelerde toplanacağı gerçeği açıkça ortada duruyor. Bu dengesizlik, söz konusu ülkelerin ekonomik geriliği ve kaynak yetersizliği ile birleşince dünya nüfusunun büyük çoğunluğu aleyhine bir eşitsizlik yönü alıyordur ve peşinde getireceği tüm sorunlarla gündeme geliyor. Çözümün nerede olduğu ise, tüm nüfus araştırmacılarının ve su güleride Meksiko'da toplanan Dünya Nüfus Konferansı'nın ve daha yaygın olarak insanlığın ortak sorunu ve sorunu olmak durumunda.

Dünyamızın kaynakları herkesi doyuramaz olacaktır.

ki bahçede kiraz topluyor. Ve 10 yaşından beri aynı çiftçinin yanına.

— Hiç bir sosyal ödentiniz yok, sigortanız yok. Bir iş kazası olursa ne yapacaksınız ?

— Hiç bir şey düşünmedik. Hem niye düşünelim ? İş bulabildiğimizde bin şükür, diyor Hasan.

Haydâr'ın terübesi biraz daha fazla:
— Polisler de, İşçi Bulma Kurumu da, herkes, mevsimine göre, tarlalarda çalışanların çoğunun kaçak çalıştırıldıklarını biliyor. Göz yumuluyor. Çiftçiler bizi işe alırken, şunu sıkı sıkıya tenbih ederler; kayıp polisten ve Arbeitsamt'tan (İşçi Bulma Kurumu'ndan) bîri gelirse, onlara, "ben bu adamdan kiraz satın almıyorum. Kendim için topluyorum" dersiniz.

İşçi olmak istiyorum işçi !

Her üçünün de istemi işçi olabilmek. Şimdi içinde bulundukları durumdaki kurtulmak. Hasan:

— Bu hayat böyle gidersen batık ! Bir iş bulabilirsem, vasıfız işçi olarak çalışacağım. Hiç olmazsa ücretini, iş saatlerini, tatilini bilirim. Ben işçilik yapacağım. İşçi olmak istiyorum.

— Meslek öğrenip, işgücünü daha pahalıya satarsın iyi değil mi ?

Gülüyor:
— İyl. İyl ama, okulu bitirenler bile pratik yapacak, bir meslek öğrenecek yer bulamıyor. Banse hiç bulamam. Bahamun yerine vasıfız işçi olacağım, zaten bazıları bile ikinci sınıf nesil için vasıfız işçi olacaktı diyor.

Tekrar işe başlamak gerek. Vedalaşıyoruz. Güneş tepemize dikildi. Onlar 30 derece sıcakta çalışmaya sürdürecekler.

"Gazeteyi getir. Fotoğraflardan da birer tane e mi ?" diye tenbihliyorlar. Söz veriyoruz. Tarladan hızla çıkıyoruz. Biraz sonra patron gelecek. Haydar "Seni görmese daha iyi" demişti.

Tarlanın karşısında Ingelheim spor tesisleri. Gençler spor alanını doldurmuşlar. Kimi koşuyor, kimi yüksek atlama yapıyor, kimi top oynuyor. Hemen yanbaşında yüzme havuzu, Haydâr'ın, Hasan'ın ve Bülen'in yaşında yüzlerce genç taillerini iyi geçirebilme çabası içinde.

Otomobile yürüyorum. Kirazların çoğu toplanmış bile. Köşkedeki tarlanın kıyısında bir ihliyar nene elinde asma terazi ile kiraz satıyor. Kiloosu üçbuçuk mark. Hemen yanbaşında oniki kiloluk kasası beş marka toplanan kirazlar...

ker' haberini duyuruyor. Özetinde 1960'larda görülmüş olan "nüfus patlaması" ve "nüfus felaketi" propagandasını desteklemek üzere verilen rakamları büyük ölçüde yanlışlık yapıtı. Hatta, tam 10 yıl önce, 1974 Ağustos'ununda Bükreş'de toplanan 3. Dünya Nüfus Konferansı'nda öngörülen yıllık yüzde 2'lik artış bile gerçekleştirilemedi. 10 yıl sonra, şu günlerde Meksiko'da toplanan 4. Dünya Nüfus Konferansı'na on yıllık süredeki ortalama yıllık artış yüzde 1,7 civarında kaldığı hesaplandı. Ancak artış yüzdeleri bir yana bırakılıp gerçek rakamlara dönülecek olursa, bugün 4,5 milyon aşan dünya nüfusunun 15 yıl sonra, 2000 yılında 6 milyara ulaşması, 2050 yılında 8 milyar 300 milyona varması, nüfusun ve nüfus artış hızının dünya yüzündeki nüfus dağılımını eşitsizliği gözönüne alındığında, hiç de önemsiz bir sorun sayılmaz.

"Felaket" tahminleri

Dünya nüfusunun 18. Yüzyıl başından itibaren gösterdiği artış sığmasının merkezi "Sanayi Devrimi" de denen yapısal değişimin ilk gerçekleştirdiği kapitalizm Avrupa olmuştur. 200 yıl boyunca Avrupa hızlı nüfus artışlarına sahne oldu. Güney ve Kuzey Amerika'dan Asya'ya ve Afrika'ya kadar, dünyanın nüfus açısından görece geri ülkelerine, Avrupa ülkelerinden Nüfus akışı, göçler gözlemlendi. 19. Yüzyıl Avrupa'nın dünya nüfusu içindeki payının en yüksek olduğu ve başta Amerika olmak üzere "Yeni Dünya"ya göçmen kolonileri gönderdiği dönemdi. Belirgin bir teknolojik ve ekonomik üstünlükle birleşen ve bundan kaynaklanan bu nüfus üstünlüğü Avrupa sömürgeciliğinin ve gelgitide Avrupa emperyalizminin temelini oluşturdu. Bugün ise, nüfus açısından tam tersi bir gelişme gözleniyor. Avrupa ülkeleri, Kuzey Amerika (ABD) ve sosyalist ülkelere nüfus artışı hızı azalır ve yer yer sıfır artış hızına inerken (hatta kimi Batı Avrupa ülkelerinde nüfus azalması rastlanırken) Latin Amerika, Asya ve özellikle Afrika'nın art gelişmiş, gelişmeler emperyalizm tarafından balalanmış yoksul ülkelerinde dünya ortalamanın çok üstünde bir nüfus artışı var.

1950 yılında, 2,5 milyarlık dünya nüfusunun 800 milyonu Avrupa, ABD, Sovyetler Birliği, Japonya, Avustralya ve Yeni Zelanda'da, yani gelişmiş-sanayileşmiş ülkelere, 1 milyar 700 milyonu dünyanın geri kalan bölgelerinde yaşarken, yani iki grup ülke arasındaki nüfus oranısı hemen hemen yarıyana iken, 1985 yılı

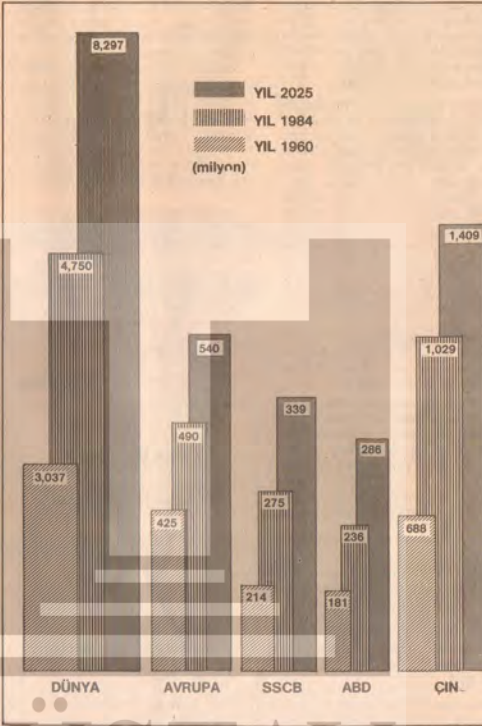
birer ile oranı bulacak. Yüzyılımın sonuna ise, nüfus tahminleri, sanayileşmiş-gelişmiş ülkeler grubuyla geri kalmış yoksul ülkelere nüfus yığılması yönünde gelişeceğini gösteriyor. Çin ve Hindistan gibi birincisi bugün 1 milyar aşan, ikincisi 800 milyona varan iki devin, hızlı nüfus artışlarının yanı sıra, önümüzdeki 25 yılda asıl büyük nüfus patlaması Afrika'da olacak.

Günümüzde en ciddi sayılan nüfus araştırmaları, bu büyük nüfus artış hızları

dünyaya yetebilir.

Dünya nüfusu ve nüfus artışı tartışmaları çoğunlukla yanlış bir noktadan ele alındığından, çözümlükle veya nüfus patlaması umacı ortaya çıkıyor. Nüfus artışı felaket olarak kabul eden ve böyle göstermeye çalışan görüşler bugünkü emperyalist sömürü, geri kalmış ülkeler üzerinde emperyalizm baskısını ve bu ülkelerin emperyalizme bağımlılığı, bu ülkelerin doğal kaynak ve zenginliklerinin sömürülmesi olgusunu, kısaca günümüz dünyasında sürüp gitmekte olan kapitalizm-emperyalizm kaynaklı eşitsizliği değişmez kabul ediyorlar. Kaynak ve zenginlikleri böylesine eşitsiz ve kötü dağılmış bir dünyada yoksul bölgelerdeki aşırı nüfus yığılmasının orada yaşayanların felaketi olduğu kuşkusuz. Bugünkü dünya düzenini yer alan, emperyalizmin egemenliği boyun eğen ve onu mutlaklaştıran ve sadece bu çerçevede çözüm arayan tüm görüşler, nüfus artışı karşısında eninde sonunda kaba bir "nüfus kontrolü", "doğum kısıtlaması" önerisiyle yetinmek ve zaman zaman nüfus patlaması umacıyla doluşturmakla yetinmek zorunda ve durumundadırlar. Yine "nüfus" etmenini tüm ekonomik etmenlerden soyutlayarak ve gelişmeyi köstekleyen bir faktör olarak ele alan her görüş "fözümlüzlük" önerilerinin ileri gidemez.

Oysa, yapılan tüm bilimsel hesaplar, dünyamızın bugünkü zenginlik ve bugün bilinen kaynaklarının bile, daha milyarlarca nüfusu rahat içinde yaşatmaya yeterli olduğunu ortaya koyuyor. Başdöndürücü biçimde gelişen teknoloji, yeni buluşlar, yeni ufuklar hesabı katıldığında, bu kaynaklardan yararlanma ve yeni kaynak yaratma olanaklarını da bugün bilinen yüzlerce kat üstünde olacağı bir gerçek. Böyle oluncu, dünyanın birgün bu kadar nüfusu kaldıramayıp bacaklarını açığa veya dolaylı olarak, sinisce savunan tüm görüşlerin, bugünkü eşitsizlikleri, bağımlılıkları, sömürüye değişmez kabul eden görüşler olduktan ortaya çıkıyor. Emperyalizmin gerilediği, gelişmekte olan ülkelerin ekonomik siyasal, askersel bağımlılıklarının sona erdiği ve sosyalizme yöneledikleri bir dünyada, hele hele geleceğin sosyalist dünyasında, dünya kaynaklarının eşit ve birbirini tamamlayıcı dağılımı, buna koştan olacak gelişmiş teknoloji ve bugün düşünemeyeceğimiz kadar ileri buluşlar "nüfus artışı"nı bir tehlike ve tehdit olmaktan tümüyle çıkaracak.

OKUYUCU POSTASI

Türkiye Postası

Örnek
temsilciler

İster burjuva basın olsun, ister işçi basını, bütün gazeteler için dağıtım ağı yaşamsal önemdedir. Okurlarının eline gündünde ulaşmayan ve satış paraları da düzensiz bir biçimde tahsil edilemedikleri için "çarkını döndüremeyen" bir gazetenin içerdiği biçimi ne kadar iyi olursa olsun neye yarar?

Bütün gazeteler gibi biz de dağıtım ağına sözünü önem veriyoruz. Eğer Türkiye Postası erdem braktığı 17 aylık kısaçık yaşamı sonunda dost-düşman herkesin saygısını kazanabilseydi, bunu dağıtım ağıının büyük aksaklıklara uğradıktan düzensiz bir biçimde işlenmesinde de borçludur. Daha somut konuşursak, hiçbir karışık beklemesizin gazetesini okurlara ulaştırmak için canla başla çalışan ve satış paralarını gazete merkezine ulaştırmayı başarabilen temsilcilerine borçludur.

Yeni Kurulu'muz temsilcilerimizin gerade braktığı altı aydaki çalışmalarını bir değerlendirim yaparken, bir değerlendirim yaparken de, satılan gazete sayısını değil, düzensiz çalışmayı ölçüp aldı. Yani şu ölçüler kullandı: 1) Temsilci her sayıcı satış raporu gönderiyor mu?, 2) Sattığı gazete lerin paralarını en geç iki sayıda bir gönderiyor mu?, 3) Gazete merkezinden istediği gazete miktarı ile fiilen sattığı gazete arasındaki fark düşüyor mu?, 4) Abone sayısını artırmak için düzensiz çaba gösteriyor mu?, 5) Gazetenin düzensiz gelmesinde ya da abonelere ulaşmasında bir aksaklık olduğunda durumu derhal gazete merkezine bildiriyor ve aksaklığın giderilmesi için hemen hareket geçiriyor mu?

Bunca işi gücü arasında bir de ga-

Madalyonun öbür yüzü

Türkiye Postası aboneleri olan arkadaşlar bir masanın başına oturmış ortadaki gazetelere bakıp düşünüyorlardı. Bunlar, bayiden iade aldığımız gazeteleri. Kolektif sorumluluğumuz bağlanmamız önumüde eğrikti. Biraz sonra bir arkadaş söz aldı ve "böyle gemisi batmışlar gibi düşünmek bize yakışmaz, önce bu gazeteleri dayanışma amacıyla satın almanın öneriyorum" dedi.

Ellerimizi hemen ceplerimize gitti, kuruşları masanın üzerine koyduk, gazetelerin paraları toplanmıştı. İş hallettik düğünceyle tam bir ok çekip rahatlayacağız arada yine aynı arkadaş söz aldı ve şöyle konuştu:

"Durun bakalım, desteyi indirmedik daha, bu madalyonun bir yüzü, öbür yüzü de var. Şimdi bu gazeteleri ki-

şer, üçer koltuğumuza alıp okutabileceğimizi düşündüğümüz kişilere gidip bırakacağız ve onlarla devamlı ilişkiler içinde olacağız. Bu ilişkilerde onların kafalarını Türkiye Postası hakkında aydınlatacağız, sorularını, eleştirilerini iyi kuruluşa iletip cevap isteyeceğiz. Ancak böylesi bir çalışma ile yeni ve devamlı okurlar, aboneler kazanabiliriz. Her yeni abone ile de gazetemiz ayaklarının üzerine daha sağlam basacaktır. Çünkü bir yayın aboneli olmak, o yayının dilini anlayıp giderek o dili konuşmak demektir."

Arkadaşımız doğruyu söylüyordu. Desteyi indirmedik daha, uzandık gazetelere aldık birer kiler.

Adının açıklanmasını istemeyen bir okur/Fransa

Kapikule'de ilk şok

Edirne-Kapikule gümrüğüne gelişimin onuncu saati dolmaktaydı. Ortaklık memurlar dolayışı, keyifleri yerine gelince valizleri kontrol edip yolcuları gönderiyorlardı. Bizden iki otobüs öndeki otobüsün yolcuları, valizlerini indir-mişler gümrük memurları bekliyorlardı. Bekliyorlardı ama, ortaklıkta memur gözükmüyordu. Ve nihayet gümrük memurları geldi ve kontrol başladı.

Federal Almanya'nın Köln şehrinde çalışan Vezni Avcı adında bir Türkiye-li işçi memurlardan birine, "almıyde kadar kaç ülkeden geçtik, bizi bu kadar bekletmediler, bu kadar rezillik çek-

tirmediler" diye dert yanarken, aniden yüzünde birtokatı patladı. Vurangumrük memuru ve "sen benim kim olduğumu bilir misin?" diye bağıyordu, yeniden vurmaya hazırlanıyordu. Diğer yolcular araya girerek engellediler.

Olayı gören birçok Türkiye'li işçi hostusuzluklarını balırlıker Vezni Avcı'ya arka attılar. Olay yerine gelep amire durumu anlattılar ve şikayete bulundular. Fakat amir alırdığı yoktu, tokatı atan memur kışla göz arasında kaybolmuştu. Bu olay, uzun yarı gitmediği Türkiye'ye girerken ilk şoktu.

Emir Erdoğan/Recklinghausen

OKUYUCU ŞİİRLERİNDEN SEÇMELER

İş

Bir kadın kendini yaktı
dirtir,
İş yok diye
kalın biriple
banyoda
kendini astı biri,
iş yok diye,
Bir adam yaktı kendini
bir adam daha
yakmaya kalktı
ve bir adam,
Bir çocuk öldü
bir çocuk öldürüldü
bir çocuk daha
Ve bir adam
ve bir kadın
Bir adam attı
kendini beşinci kattan,
bir adam öldü
bir kadın öldü
hepsi toprağa gömüldü
iş yok diye,
Bir adam
yakmak kurtulmak mı dedi
bir kadın
bu da kadırmı
diye söylendi.
Ve bir adam
ve bir çok adamlar
kadını, adamı
işsiz bakanlar
kader dediler.

İşçi KORKMAZ/Wiesbaden

Sanki unutmuşum seni

Adını nerelere yazayım?
Sanki unutmuşum seni
öylesine daldım ki günlerin içine;
bir gülüş, bir hüznün, bir umut ellerimde
bir okyanusun olanca haşmeti yanı,
mercan ışıltısı, yosun yeşili, bir parça bulut
mavi mi mavi
ve ufukları saran insan sesleri.

Adını nerelere yazayım?
Sırnı vermez bir çiçeğin kokusundayın
Çelik putrelerin kaymak yanında
ilk insandan beri gelen çöktükçe
bir bebenin pespeşe gülüşünde,
bir dal kırdı sanki birdenbire
içinde duyduym sesini,
bir yağmur damlası düştü
çrpınverdi okyanusun mavisini
ayrırken ben gözlerin hüznünü sevincini.

Adını nerelere yazayım,
nerelere nerelere haykırımı adını?
Yangınlarda, asırlarda, zulümlerde
ölümlerde, ölümderde, ölümderde
o kadar konuşun ki,
dalgınlığımdan bir an başımı kaldırdığımda
çıkarıp avuçlarımda sıkılamak istiyorum yüreğimi.

Sanki unutmuşum seni, adını
öylesine daldım günlerin içine
unutur gibi soluk aldığım.

Cengiz DOĞU/Neuburg
10.2.1984

Bir bayrakta Tanya

Tanya'nın boynundaki urgan
geçmişti ırtılarına dek
sigara yakanları vardı
dipdiri memelerinde
çizikleri kanlı bir hançerin

bir heykeldi Tanya
hiç konuşmayan

sesi bir şarap bir indi
"heyir, bilmiyorum"
kışkırtı şarap vurdurdu içime.

bir yığıttık tanıştırsaydı
düşmanları çatlatan

kısa saçları dökülmedi omuzlarından
incecik boynu devrildi yana
usulca kapandı gözleri
gönül rahatlığı içinde
onurlu bir kavga

Bir Bayrakta Tanya
kurtuluşta dalgaları

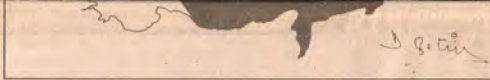

Buna işi gücü arasında bir gize gatte dağılmıştı uşağın temsilcilerimiz için bunlar "zor" ölçülerdi. Buna rağmen -4- Ülke temsilcimiz Federal Almanya'daki -21- temsilcimizin bu "zor" ölçülere uyduklarını saptıkdı. Bu temsilcilerimiz şunlardır:

Avustralya, Avusturya, İsveç ve İsviçre'deki ülke temsilcilerimizle, Federal Almanya'daki Otterberg, Gärtringen, Bad Kreuznach, Hellbronn, Münster, Bochum, Linkenheim, Darmstadt, Freiburg, Nöckhargemünd, Wuppertal, Mühlbacher, Wört, Ulm, Mainz, Hildesheim, Köln, Oldenburg, Aachen, Kirchheim ve Hamburg kent temsilcilerimiz.

Şimdi öteki ülkeyi ve kent temsilcilerimiz de çalışmaları bu ölçülere uydurmak üzere kolları sıvamaya başladılar. Bütün dağıtım aşımızın bu ölçülere uygun olarak çalışmaya başlaması, kuşkusuz ki ortaya daha güçlü ve daha etkili bir Türkiye Postası çıkartacaktır.

Gazetemizi yurtdışındaki "gözümüz, kulakımız, sesimiz" yapmak için canla başla çalışan bütün temsilcilerimize bu ağır ve ypratıcı parçalarından ötürü teşekkür eder ve başlarını dilerken, yukarıda adlarını andığımız 25 temsilcimize bütün okurlarımızın önünde özellikle teşekkür etmek istedik.

İzinden dönenler anlatıyor

Van gölündeki cesetler

Bu yıl iznimi Türkiye'de geçirdim. Türkiye'de tank olduğum iki olay Türkiye Postası okurları için anlatmak istiyorum. Karımın bir kez arkadaşları vardı, geçen yıl tanışmıştım. Şimdiye dek evlenmemişti diye düşündük, nisanında ölümüne gidemedik, bari gidip de evlerinde bir ziyaret edelim dedik.

İzminin ilk haftasında edim, kızı anesinin evinde bulduk. Kıza, kocan çalışıyor mu diye sordum. Ağlamaya başladı. Meğer henüz evlenmemişler. Nihânlis bir yıldır sınır kılınığında tedavi görmekteymiş. O ardıda subay olarak görev yapan bu kişi, görevi gereği Van Gölü'ne dâliş yapıyor muş. Bu dağlar arasında birinde, gölün dibine indirilme betonlaştırılmış cesetler görmüş Cesetlerin su yüzüne çıkması için betonlaştırılmış. Bu olaydan sonra, su yüzüne çıkar çıkmaz sınır krizi geçiren subay, o günden bu yana tedavi görmekteymiş.

Uzun zaman düşündük, ölenler normal yollardan öşilerdi, her hâde doğuda önce toprak parçası varken güle atılmazlar. Açık bir toprak kıymıdır.

Çoğu kez duyuyşuzdur "özel sektör" ve "devlet sektörü" tanımlamalarını. "Gömrük sektörü" tanımlaması da benden duymanız bir eksikliği giderectir. Bu sektör ve onun çalışanları, biraz algışımın dışındadır. İzngiden yurtaşlarımız, her izne gidişinde bu sektörün ortaya çıkardığı yeni yeni meslek biçimleri görürler.

İşte bunlardan biri: Devlet İstatistik Enstitüsü'nün bastırıldığı "Vatanada gile-pikış figlelerini" hemen hepimiz biliriz, hani bir okuma emniyet müdürlüğlerinde, bir koçanı da enstitüde kalan figler. Kapıkule'de bu koçanları boşuna aramayı, bulamazsınız. Biz de bulamadık, sağolsun pasaport polisi bize gençten bir delikanlıyı işaret etti ve on da var dedi.

Gençe yaklaştık. Ne kadar fig varsa çantasına doldurmuş, çıkıp uç tane uztı. Çepelerini karıştırdım, kalemini rıca ettim. Vermem dedi. Vermem ağa-

bey, benim kazanım bu kalemden, ver pasaportunu ben figini doldurdum. Herkes kendi doldurursa ben kazanamam, onlar da paralarını alamazlar diye beni bu raya sokmazlar dedi ve eliyle pasaport poliserini gösterdi.

Pasaport işlemleri bittikten sonra gömrük kapısına vardık, üzerinde yeşil işli yanar kapıda sıraya girdik. Memur, arabanın şoförü, pasaportları al buraya get dedi. Yanına gittim, gömrük eşyan var mı diye sorduk. Yok cevabını verdim. Pasaportumun sayfaları arasında baktıktan sonra, pasaportunda eksiklik var dedi.

Pasaport işlemlerini eksiksiz yaptır-dım diye cevap verdim. Memur var işte bakınsa diyor ve sayfaların arasında parmaklarıyla para işaretli yapıyor-du. İşrar ettim, benim pasaportumun eksikliği yok diye. Memur çok sinirlendi ve "ulan işle beni de, kendini de uğraştırarak, aç öyleyse başajını" diye bağırdı. İşte dediğ sektörün bir çalışanı daha. Yöneticisi mi? Onu da siz bulun.

Mete Parlar/Göppingen

"hayır, bilmeyim" görüşükü ağır yumuktu şimdi morarmışt şoktan öpülesi dudakları öpülesi inatla direnen

turtulmuş dalgalan

Bahattin GEMCİ

İstanbul'da halk gecesi

Bir Türkiye Postası okuru olarak, izinli gittiğim Türkiye'den bir izlenimi mi anlatmak istiyorum. 16 Temmuz Pazartesi günü İstanbul Akademiya Tiyatrosu'nda yapılan SODEP'in halk gecesi-ne ben de katıldım. SODEP'i falan oduğum için değil. Cumhuriyet gazetesinde Timur Selçuk ile Rahmi Salkut'un da geceye gelececeklerini söylediğim için. Akademiya Tiyatrosu'nda büyük bir kalabalık, büyük bir coşku vardı.

Geceye katılanların sosyal demokrat olmadıkları, kim oldukları gecenin ortalarına doğru belli oldu. Bunu da ancak geceye katılanlar, bir Erdal İnönü konuşuyor, gelen alkışlar kulakları çınlatıyor. Ama sonra, bir Timur Selçuk'un, bu parçamızı büyük ozan Nazım'ın seçtik demesi, seyririr anında ayağa kaldırıyor. Bir alkış fırtınası eller yorulana kadar dinmiyor. Gözler yaşıyor, insanlar duygulanıyor.

Sanki bu sözler öznen seyririce göz atıldan atığı bir mesaj, sanki seyriric kahrölsün askeri faşist cunta diyor. Ve

sonra, Rahmi Salkut çıkıp söylerken, sık sık parça alkışları kesiliyor, tam türkünün en anlamlı yerinde. Ozanın yılmamış olduğu gözlemlerden anlaşılıyor. O sanki gıyışıyla, seyririce yas tuttuğunuz haberini yolluyor. Hersey siyah. Ayyakkab, pantolon ve gömlek.

Bir seyririce ayağa fırlayıp, dağlarına bahar gelmiş meklemektir diye bağıyor. Sonra bu türküyü hep birlikte söylüyor. Ve Rahmi Salkut, başka bir parçanın bestesini Ruhi Su'nun yaptığını daha söylemeden, seyririce yine ayakta. Eller yorulana kadar...

Yanında iki kişi konuşuyor. Biri ötekine Türk-İş toplantısı da böyleydi, görmeliydiniz diyor. Aslında dostlar görmek gerekliydi, hoşnutsuzluğun tepkisi dönüştürmeye başladığını... Yani anlatmakla olmuyor, yaşamak gerek. Sonuç olarak diyebiliriz ki, orada o gün biz vardık, ilerilerle vardı. Akışlarımız bile yetiyor cunta başlarını korkutmayla. Öyle olmasaydı, en azından böyle büyük bir toplantıyı geçeler yazarlar, radyolar söylerdi.

Dünya Doğan/Hamburg

Türkiye Postası

Türkiye Postası 15 günde bir Cuma günden çıkar. Herausgeber: Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, 1000 Berlin 44, Donaustr. 1. Verantwortlicher Redakteur: Ahmet Karaman, Zentralredaktion und Anschrift aller Verantwörtlichen: 1000 Berlin 44, Donaustr. 1. Tel: 624 60 92. Herstellung: Eigenvertrieb Druck: Henke Rollenoffset, 1 Berlin 49 Sämsstr. 49. Banka Hesabı: Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, Postcheckkonto 461432-100, BLZ 100 100 Postcheckamt Berlin-West 100 100 Köpenicker Allee. Federal Almanya ve Batı Berlin'de 6 aylık (12 sayı) 30 DM, 1 yıllık (24 sayı) 60 DM. Temsilcilikler-Fransa: Paris, Tel: 01-258 26 90, Federal Almanya: Frankfurt, Tel: 0611-68 41 98, Belçika: Brüssel, B.P. 83, Hollanda: Amsterdam, Tel: 020-942332, İngiltere: Londra, Tel: 01-340 47 39, Danimarka: Kopenhagen, Tel: 01-707 506, İsveç: Stockholm, Tel: 08-367 576.

İSVEÇ'te

Türkiye Postası'na

abone olmak ya da abonesini yenilemek isteyen okurlarımızın ödemelerini gazete merkezine değil aşağıdaki hesap numaralarına yapmalarını rica ediyoruz

• Türkiye Postası
Postgiron: 38 39 42-0

Türkiye Postası

Adı-Soyadı:

Adresi:

Ülkesi:

Abone ücretini Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, Postcheckkonto 4614-32-100, BLZ 100 100 100 Postcheckamt Berlin-West hesabına yataınız ve bu abone figi ile birlikte havale makbuzunu Türkiye Postası Abone Servisi, Donau Str. 1, 1000 Berlin 44 adresine postalayınız.

ABONE BEDELİ

F. Almanya 6 aylık 30-DM 1 yıllık 60-DM	Belçika 600 BF 1200 BF	Danimarka 120 kron 240 kron	Fransa 85 FF 170 FF	İngiltere 8.40 £ 16.80 £	Hollanda 36,- 72,-	İsviç 95 kron 190 kron
---	------------------------------	-----------------------------------	---------------------------	--------------------------------	--------------------------	------------------------------

6 aylık (12 sayı) ☐
1 yıllık (24 sayı) ☐

Tarihi:

Yunanistan'daki barış konulu bir toplantıya Barış Derneği temsilcisi de katıldı

Yunanistan'daki üç barış komitesi AKE, EEDYE ve KEABYE'nin birlikte düzenledikleri ve 4,5,6 Ağustos tarihlerinde gerçekleştirilen barış eylemleri ve uluslararası barış toplantılarına Türkiye Barış Derneği'ni temsil eden Dernek Başkan Yardımcısı ve Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Mehmet Karaca katıldı. Bu toplantıda bir konuşma yapan Mehmet Karaca, Barış Derneği Davası, Kıbrıs sorunu ve Cunta'nın uygulamalarına ilişkin bilgilendirme yaptı.

Ayrıca, Yunanistan'ın çeşitli kentlerinde, "Nükleersiz Yunanistan", "Yeni bir Hırsızlama'ya hayır", "Yaşam ve barış için silahlanmaya hayır" belgileri altında yapılan gösteri, yürüyüş ve mitinglere onbinlerce insan katıldı. Bunun yanı sıra, üç barış komitesi birlikte Akropolis'te barış zinciri oluşturma kararı aldılar ve bu eylemi de gerçekleştirdiler.

Düsseldorf'daki seminare katılan gençlerden bir grup.

Askerlik çağındaki gençler: 15 bin Mark da sorunu çözmez

Düsseldorf'taki askerlik çağındaki gençler, 28 Temmuz Cumartesi günü DTI-GB lokalinde gençlik kolunun düzenlediği bir toplantı yaptılar. Toplantıda önce Bedelli Askerlik Yasası'ndaki değişiklikler konusunda bir seminer verildi. Ardından, bedelli askerlik konusu tartışmaya açıldı ve sonuçta, gençler bedelin 15 bin Mark'a indirilmesini sorunlarını çözmediği noktasında birleştiler ve mücadeleleri sürdüreceklerini belirttiler. Ayrıca, Arbeiter Wohlfahrt (Türk Dem) ve International Jugendreff Barış Haftası içerisinde Düsseldorf'ta Türkiye'deki askerlik üzerine bir gençler bilgilendirme toplantısı düzenledi. 27 Ağustos tarihinde saat 19'da AWO salonunda yapılacak Türk-Alman gençlere yönelik toplantı, Düsseldorf Bedelli Askerlik Girişimi'nden bir temsilci "Türkiye'de askerlik ve yurtdışındaki gençlerin bedelli askerlik sorunu" üzerine bilgilendirme yapacak. Bunun yanı sıra Düsseldorf'ta askerlik çağındaki gençler, 1 Eylül 1984 günü DGB'nin düzenlediği barış gününe katılacak ve FE-BAG olarak bilgilendirme masası açılacak.

Hamburg Halkevi,
Türkiye Barış
Derneği Davası'nı
izlemek için
Askeri Yargıtay
Savcılığına başvurdu

Franfurt Kürdistan İşçi Derneği'nin bir etkinliği

Franfurt'ta 24-30 Eylül'de Kürdistan Kültür Haftası

KOMKAR üyesi Frankfurt Kürdistan İşçi Derneği 24-30 Eylül tarihleri arasında, bir "Kürdistan Kültür Haftası" düzenledi. Haftanın açılışı 24 Eylül Pazartesi günü saat 20.00'de "Volksbildungsheim Kleiner Saal, Eschenheimer Anlage 40" da yapılacak. Açılışta haftanın programı

yanında Kürtler ve Kürdistan hakkında dia ve film eşliğinde bilgi verilecek. Kürt edebiyatının, Kürt töre kültürünün, klasik ve yeni Kürt müziğinin örneklenerek haftada, ayrıca genç kuşak Kürt ressamları sergisi de açılacak. Sergide Kürt ressamı Xalo resimlerini sergileyecek. Cumartesi günü yapılacak olan Kürt halk dansları ve ozanları gecesinde ozan Nizamettin Arıç da bulunuyor. Haftanın Frankfurt Kürdistan İşçi Derneği tarafından açıklanan programı şöyle:

24 Eylül, Pazartesi, saat 20.00: Açılış, 25 Eylül: Salı, saat 19.00: Kürt edebiyatı, Kürt el sanatları sergisi, Kürt yemekleri. 26 Eylül: Çarşamba, saat 20.00: Frankfurt Kürdistan İşçi Derneği tiyatrosu "Yurdumla Konuşmalar" oyunu. 27 Eylül, Perşembe, saat 20.00: Klasik ve yeni Kürt müziğinin tanıtılması, 28 Eylül, Cuma saat 20.00: 24-29 Eylül arası sürecekt olan Kürt ressamları sergisinin ressamlarla tanışma toplantısı, 29 Eylül, Cumartesi saat 19.00: Kürt halk dansları ve Kürt ozanları gecesi, 30 Eylül, Pazar saat 18.00: "Biz Kürdüz" adlı Sovyet filminin Sovyetler Birliği dışındaki ilk gösterisi.

Passau'da anti-faşist gösteri

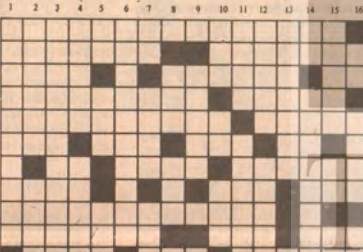
Federal Almanya'nın Bayern eyaletinin Passau kentinde 4 Ağustos tarihinde yapılan anti-faşist toplantıya binin üzerinde Alman ve Türkiyeli katıldı. 18 örgütün desteklediği anti-faşist toplantı, DVU adlı Neo-Nazi National Zeitung adlı gazetesinin aynı gün düzenledikleri bir toplantıya protesto etmek amacıyla yapıldı.

BULMACA

SOLDAN SAGA

1. Nazım Hikmet'in tiyatro tekniği açısından başarılı oyunu kabul edilen, bir Ortadoğu efsanesinden yola çıkarak ve Teyrat dilini Türkçe'ye olağanüstü bir ustalıkla uyarlayarak yazdığı, fiirvanlar dönemi Mısır'ında geçen Rüstem

Münih'teki mitinge katılanlardan bir kısmı (topluluğu görülmüyor).

Aydınlar davasının başlaması üzerine etkinlikler hız kazandı

Federal Almanya'da, Türkiyeli aydınlarla dayanışma eylemleri

HAMBURG

HAMBURG'taki aydınlarla dayanışma eylemi FIDEF ve Birlik Yolu'nun katılımıyla Altona Spritzen Platz'da sabah saat 10'da başladı. Burada Türkiyeliler kadını erkekleri beşer kişilik gruplar halinde ve elleri arkalarından zincirle bağlı olarak birer saatlik uyarı nöbetleri tuttular. Ayrıca, standlar açılarak bildiriler dağıtıldı, "Aydınlar Davası" ile ilgili olarak Türkiye ve Almanca konuşmalar yapılarak gelişmeler hakkında bilgi verildi. Bunun yanı sıra, daha önce başlatılan Türkiye Büyükelçiliğine gönderilmek üzere hazırlanmış ve "Aydınlar Bildirisi"ni desteklediğini belirten posta kartlarıyla imza kampanyası sürdürüldü. Çok sayıda Alman ve Türkiyeli'nin ilgi ile izlediği eylemler, saat 13'te sona erdi.

FRANKFURT

FRANKFURT'ta FIDEF'in düzenlediği ve Kürt-Kom'un desteklediği aydınlarla dayanışma eylemi, Frankfurt'ta sabah saat 10'da başladı ve saat 14'te sona erdi. Burada yapılan etkinliklerde de, info masaları açılarak bildiriler dağıtıldı ve beşer kişilik gruplar halinde "uyan nöbetleri" tutulurken Alman kamuoyundan Türkiyeli aydınlarla dayanışmayı yükseltmeleri istendi. Ayrıca, çok sayıda Türkiyeli ve Almanın ilgilyle izlediği eylemlerde posta kartıyla imza kampanyası sürdürüldü.

KÖLN

KÖLN'de sabah saat 10'da başlayan ve 14'e kadar süren Türkiyeli aydınlarla dayanışma eyleminde standlar açılarak bildiriler dağıtıldı ve beşer kişilik kadını erkekleri gruplar halinde birer saatlik "uyan nöbetleri" tutuldu. FIDEF tarafından düzenlenen eylemde, Türkiye ve Almanca konuşmalar yapılarak kamuoyundan aydınlarla dayanışmayı yükseltmeleri istendi. İlgili izlenen gösterilerde, burada da Türkiye Büyükelçiliği'ne gönderilmek üzere hazırlanmış ve aydınlarla dayanışmayı dile getiren posta kartıyla

Aydınlar dilekçesini örgütledikleri iddiası ile Sıkıyönetim Mahkemesi'nde haklarında dava açılan 56 aydınla dayanışma eylemi bir yandan ünlü politika, bilim ve sanat adamlarının dayanışma bildirisini imzalamalarıyla sürerken Batı Avrupa'daki Türkiyeli emekçiler de yerel etkinlikler düzenleyerek bu dayanışmaya destek sağlıyorlar. Nitekim geçtiğimiz haftasonu Federal Almanya'nın Hamburg, Frankfurt, Düsseldorf, Köln ve Düsseldorf kentlerinde çok sayıda Türkiyeli emekçinin katıldığı "uyarı nöbetleri" tutuldu, bildiriler dağıtıldı ve bilgilendirme standları açıldı. Ayrıca Türkiye Büyükelçiliği'ne gönderilmek üzere posta kartı kampanyası da örgütlendi.

1983 yılında Köln'de gerçekleştirilen 12 Eylül mitinginden bir görünüşü

Batı Avrupa'daki Türkiyeli demokratlar, 12 Eylül'ün 4. yılında gene alanlarda

12 Eylül askerel devriminin dördüncü yılında, Türkiyeli demokratlar ve politik örgütlerin eylem birliği çerçevesinde Batı Avrupa'nın pek çok ülkesinde Cunta'ya protesto ve Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışma etkinlikleri yapıldı. Türkiye Postası baskıya girenken Federal Almanya, İsveç, Hollanda, Danimarka, İngiltere, Fransa, Avustralya, Avusturya, ve Yunanistan'ın değişik kentlerinde değişik eylemlerin yapılacağı öğrenildi. Ancak, bazı ülkelerde düzenlenecek etkinliklerin biçimi, içeriği ve eylem birliğinin çerçevesi belli olmasın karşılık, bazı ülkelerde de örgütler arasında eylem birliği görüşmeleri devam ediyordu.

FEDERAL ALMANYA'da Cunta'yı protesto ve Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışma eylemi, 8 Eylül Cumartesi günü merkezli olarak Köln şehrinde yapıldı. Köln'ün Ebert Platz meydanından yürüyüşe başlamak olan etkinlik miting ve konuşmaları son bulacak. 12 Eylül'ün dördüncü yılıyla ilgili olarak, Federal

İSVİÇRE'nin 12 Eylül ile ilgili etkinlikleri, başkent Bern'de 15 Eylül günü Türkiyeli ve Şili örgütleri tarafından ortaklaşa yapılacak. Şili örgütleri yanı sıra, Atılım ile Dayanışma, Birlik Yolu, Gerçek, Demokrasi İçin Birlik ve DHDK Sempasızların eylem birliği çerçevesinde düzenlenen eylem programına göre, Bern'de yürüyüş ve miting yapılacak.

HOLLANDA'da 12 Eylül devriminin dördüncü yılı dolayısıyla Amsterdam kentinde 15 Eylül Cumartesi saat 16'da başlamak üzere miting ve yürüyüş yapılacaktır. Hollanda'daki etkinlikler, Türkiyeli örgütlerden HTTB, İşi Gerçeği, Cephe, Kürt İşçiler Birliği, Koç-Kak ve Gerçek Hollanda Komitesi'nin eylem birliği çerçevesinde gerçekleştirilecek.

DANIMARKA'da 12 Eylül eylemleri Türkiyeli örgütlerden Danimarka Türkiyeli İşçiler Birliği (FAT), Özgürlük Yolu ile Dayanışma Komitesi ve DİBAF Dayanışma Komitesi'nin eylem birliği ger-

dayanışması dile getiren posta kartlarıyla imza kampanyası yapıldı.

DÜSSELDORF

DÜSSELDORF kentinde kurulan "Politik Tutuklulara Dayanışma Komitesi"nin 5 Temmuz 1984 tarihinde başlattığı aydınlarla dayanışma kampanyası devam ediyor. Hafta sonları şehrin en işlek yerlerinde açılan standlar ilgiyle izlenirken, aydınlarla dayanışması yükseltmek amacıyla bildiri dağıtım ve imza kampanyası da sürdürülüyor. Aydınlarla yapılan baskılar ve onlar hakkında açılan davayı protesto etmek amacıyla başlatılan imza kampanyasına imza veren yöredeki ünlü Almanların sayısı bir kişiye aştı.

Öte yandan, Türkiye aydınlarıyla dayanışması daha da yükseltmek ve gelişmelerden Alman kamuoyunu haberdar etmek için, Düsseldorf'da "Politik Tutuklulara Dayanışma Komitesi", "Türkiye'de Bugün ve Yarın" belgisi altında bir toplantı düzenledi. GEW'nin yöneticisi Reinhard Hocker, VVN'nin Düsseldorf temsilcisi ve Türkiye'lerin konuşmacı olarak katılacakları salon toplantısı 25 Ağustos Cumartesi günü Awohaus-Oberbilkeralte'deki 28 binanın salonunda yapılacak ve toplantı saat 19'da başlayacak.

GELSENKIRCHEN

GELSENKIRCHEN kentinde Gelsenkirchen İşçi Birliği, Gelsenkirchen Kadınlar Birliği ve Gelsenkirchen Gençler Birliği ortaklaşa olarak Türkiye aydınlarla dayanışma kampanyası başlattılar. Bu örgütler, aydınlarla dayanışması dile getiren ve 56 aydının yarğlanması protesto eden 2 bin Almanca ve Türkçe bildiri hazırladılar ve Türkiye'ye göndermek üzere imzaya açtılar. Ayrıca, 4 Ağustos Cumartesi günü şehrin en işlek caddesinde bir stand açıldı. 2 bin 500 dolayında bildiri dağıtıldı ve Türkiye'ye Büyükelçiliğine gönderilmek üzere hazırlanmış posta kartlarıyla imza kampanyası sürdürüldü.

BOCHUM

BOCHUM'da 11 Ağustos 1984 tarihinde Türkiye ilericileri aydınlarla dayanışma eylemi yapıldı. Şehrin işlek yerlerinde standlar açıldı, bildiriler dağıtıldı, imza kampanyası sürdürüldü ve aydınlarla yapılan baskılar protesto edildi. Ayrıca, Türkiye'ye çekilen protesto telgrafına 50'ye yakın Alman profesör imza verdi.

HAMBURG'DA TÜRKİYE Lİ EMEKÇİLER AYDINLARLA OMUZ OMUZA

Ankara Şişyönetim Komutanlığı tarafından haklarında 3 aydan 1 yıla kadar hapis istemiyle dava açılan 56 aydınla dayanışma etkinlikleri yükselerek sürüyor. Geçtiğimiz günlerde Federal Almanya'nın Hamburg, Frankfurt, Köln, Düsseldorf, Gelsenkirchen ve Bochum kentlerinde Türkiye emekçileri tarafından aydınlarla dayanışma eylemleri gerçekleştirildi. Fotoğraflarda Hamburg'da 18 Ağustos 1984 Cumartesi günü gerçekleştirilen etkinlikler görünüyor. Etkinliklerde uyan nöbetleri tutuldu, bildiriler dağıtıldı ve Türkiye Büyükelçiliği'ne gönderilmek üzere hazırlanmış posta kartlarıyla imza kampanyası sürdürüldü.

Göppingen'de çok yönlü bir sergi açıldı

18 Ağustos Cumartesi günü Fİ-DEF üyesi Göppingen İşçi Birliği, şehir merkezinde çok işlevli bir informasyon sergisi düzenlendi. Serginin ana amacı Türkiye'lilere oturma hakkı konusunda bilgi vermek ve onlara yardımcı olmak. Bunun yanı sıra sergide Türkiye Postası satıldı, yabancı işçiler ve onların sorunlarıyla ilgili Almanca kitaplar sergилendi, dağıtılmasa düşünülen yabancılar yasasına protesto etmek için kurulan "Frankfurter Appel" e imza toplandı.

Göppingen İşçi Birliği'nin yaptığı açıklamaya göre, bu tür sergilerde vamlıklık kazandırılacak ve Göppingen çevresinde bulunan diğer oturma merkezlerinde de sergiler açılacak. Buna göre ikinci bir sergi Kirchheim'da, ardından da Geislingen'de açılacak ve buradaki Türkiye'li göçmen işçiler "oturma hakkı" konusunda aydınlatılacak. Göppingen İşçi Birliği oturma hakkı almak için başvuruda bulunacak olanlara yardımcı olabilmek için Cuma, Cumartesi ve Pazar günleri öğleden sonra Haus der Jugend'de bir dayanışma odası açılacak.

ISVEÇ'teki etkinlikler Partizan Yolu, Devrimci İşçi, Emegün Birliği, ISTIB, İşçi Geceği, Roja Welatla Dayanışma Komitesi, Kawa, Tekoşin, Kürdistan Kültür Center ve Kürt Federasyonu'nun eylem birliği çerçevesinde başkent Stockholm'de 12 Eylül 1984 tarihinde yapılacak. Aydınlar eylem programına göre, 12 Eylül Çarşamba günü saat 17.30'da Stockholm'un Sergerstorg meydanında miting ve konuşmalar yapılacak ve saat 18.30'da alanda hareketli Türk Konsoloslulu'na doğru yürüyüşe geçilecek. Türkiye Konsoloslulu'nun önünde bir de konuşma yapılacak.

FRANSA'da 12 Eylül'ün dördüncü yılını protesto etmek amacıyla Türkiye'de 13 örgütün katıldığı bir platform oluşturuldu. Platforma katılan örgütler Toçtak, Tekoşin, İşçi Geceği, Partizan Yolu, Anadolu Der, Proleter Dayanışma, KKKF, FTİB, Birlik Yolu, KKKD, Emegün Birliği, Kürt -Kom ve Gepek. 12 Eylül'le ilgili olarak yapılacak etkinlikler konusunda görüşmeleri sürdürüyorlar.

CÜNEYT BAŞBUĞ

Nokta

Devam you...

mak üzere her şeyin sonu demek: "Kaldığın yerden devam..." yok.

Osmanlı İmparatorluğu'nun son yıllarında Avrupa dergilerinde çıkan karikatürler vardır. Yıllar kitaplarında da yer alan bu karikatürlerde elleri çatalı çabuk Avrupa devletleri "Hasta Adam" Osmanlı'yı yemeye hazırlanıyor. Osmanlı Devleti, Avrupa başında ayalan, oyunların konusu haline dönüşmüştü. Emperyalist ülke temsilcilerinin artırıttı, devletin yabancı sermayeye, Galata bankalarına el açtığı, Düyün-ü Umumiye'lerin kurulduğu, kapitülasyonların işledığı bir dönemde onun aramanın sözü kuşkusuz iş edilememektedir.

Evren-Özal ikilişinin günümüz Türkiye'sini içine attığı durum hiç de hasta Osmanlı'dan farklı değil. Düni Almandı, Fransız'dı. Bugün ise ABD emperyalist ülkemizi parsellemiş durumda. Düyün-ü Umumiye isim değişikliği Konsorsiyum oldu. Yine uluslararası finans kuruluşlarına el açılıp, paralar dileniliyor. Düni Osmanlı'yı parçalamaya hesapları vardı; bugün Türkiye nükleer bir savaşın ilk hedeflerinde bir haline getiriliyor.

Arada fark you değil var. Arada geçen yılların teknoloji geliştirdi yenilikler var. Karikatürlerde, aylara, oyunlara konu olan Osmanlı Devleti elektronik oyun caktıkları pıyon olarak kullanılmadı. Türkiye ise kullanılır. Hem de sudan alayları ulusal gurur sorunu yaparlar sessiz kalırken...

Oysa tehlike, parayı attıktan sonra oyun makinasının ekranında görüldüğü kadar uzak ve bir düş ürünü değil. Gerçekte "kaldığın yerden devam" you.